

M. EMİN SARAÇ ÖZEL SAYISI

M. Emin Saraç
Anadolu İmam Hatip Lisesi
Edebiyat Dergisi
Yıl: 4 / Sayı: 4

İnşirâh

Medrese
geleneginin son
temsilcilerinden:
"M. Emin Saraç"

www.semakirtasiye.com.tr

Merkez: Başakşehir Mh. 1. Etap Prof. Dr. Necmeddin Erbakan Cd. Ebik İş Merkezi No:9/3 Başakşehir - İstanbul | Tel: 0(212) 485 25 72 - 485 72 50
Şube: Başak Mh. 5. etap Yeşil Vadi Cd. Metrokent Sıralı Dükkanlar D1/15 Başakşehir İstanbul | Tel: 0(212) 500 19 04

SEMA KIRTASIYE®

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Değerli Okuyucularımız,

Dördüncü sayımızda bizleri sizlerle buluşturan Rab-bimize hamd-ü senalar olsun. Öğrencilerimizin gönül inşirahlarını bulacaksınız sayfalarımızda. Gönülden gönüle yollar, yazı ile akacak dergimizin sayfalarının kıvrımlarından gönüllerinize...

Bu sayımız, kelimenin tam anlamıyla "Özel Bir Sayı". Son Osmanlı ulemasını ağırlıyoruz 4. Sayımızda. Okulumuza da ismi verilen Muhterem M. Emin Saraç hocamızı misafir ediyoruz bu sayımızda. Bu sayıyı hazırlamak için öğrencilerimiz yoğun çaba harcadı. Emin Saraç Hocamızın yetiştirdiği önde gelen talebelerinden çok değerli hocalarımızı bulacaksınız sayfalarımızda ve bu hocalarımızın, Emin Saraç Hocamızla anılarına şahitlik edeceksiniz. Ömrünü fi-sebilillah hizmet yoluna tahsis eden insanları tanıyacağız. Emin Saraç Hocamız, bu insanların başında geliyor. Kırk yılı aşkın süredir, yağmur/kar demeden Fatih Camii'ndeki derslerine devam ediyor. Yaptığı bu derslerinden hiçbir maddi karşılık beklemiyor. Tek beklentisi, kainatın sahibinin rızasını kazanmak. Büyük insan olmak, böyle bir şey... İşte bu sayımızda, böyle büyük bir şahsiyeti sizlerle tanıştırmak istedik.

Okul dergilerinin kendileri adeta birer okuldur. Nice yazarlar, okul dergilerinde yetişir. İlk yazılar, ilk şi-irler, hikayeler okul dergilerinde yayımlanır. Öğren-cilerimizin bu durumu fırsat bilmeleri gerekir. Oku-lumuzda, bu konuda çok gayretli öğrencilerimiz var. Dergimizin yeni sayılarında yazısını yayımlatabilmek için canhıraş gayretler sergileyen öğrencilerimiz var. Bazen öyle oluyor ki bir öğrencimiz, der-gide yazısının yayımlanma işini garanti-ye alabilmek için, aynı sayı için üç dört yazı verebiliyor. Böylesi öğrencileri-mizin yazıları da mutlaka yer bu-luyor tabi inşirah sayfalarında.

Dergimizin yayın hayatı-na devam etmesinde, Okul Müdürümüz Vedat Karaba-yır'ın destekleri, bizim için hayati önem arz ediyor. Ken-dilerine, bu desteklerinden dolayı teşekkür ediy-o-ruz. Nice sayılarımızda siz değerli okuyucu-larımızla görüşmek üzere Allah'a emanet olun.

M. Emin Saraç
Anadolu İmam Hatip Lisesi
Edebiyat Dergisi
Yıl:4 / Sayı:4

İnşirâh

**BAŞAKŞEHİR M. EMİN SARAÇ
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ YAYINIDIR**

**M. Emin Saraç Anadolu
İmam Hatip Lisesi Adına Sahibi**
Vedat KARABAYIR

Genel Yayın Yönetmeni
Nabi KÜÇÜK

Yayın Kurulu
Burak AKSU
A. Kaan ARIKAN
M. Eymen YILDIRIM
M. İkbâl YAZICI

Yönetim Merkezi
Başakşehir 1. Etap Başak Mahallesi
G409 Sokak No: 1 Başakşehir / İSTANBUL
Tel: 0212 485 13 45 Belgegeçer: 0212 485 13 46

Bütün Yayın Hakları
M. Emin Saraç Anadolu İmam Lisesine aittir.
Önceden izin alınarak, yazılardan
alıntı yapılabilir.

Tasarım
Mavi Ofset / Serdar Canlı

Baskı / Cilt
Mavi Ofset
Tel: 0212 549 25 30
www.maviofset.com

Nisan 2018

**Emin Saraç Hocaefendisi
Röportaj**
Recep Kabakçı

04

**Prof. Dr.
Ahmet Turan
Arslan ile Röportaj**
M. İkbâl Yazıcı

11

**Emin Saraç
Hocaefendisi
Tavsiyeler**
Prof. Dr. Ali Bulut

19

**Rol Model:
"Sünnet-i
Seniyye"**
Necati Kılıç

24

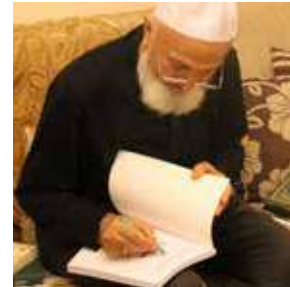
**M. Emin Saraç
Hocamızdan
Hatıralar**
Osman Şahin

30

**Doç. Dr. Halil
İbrahim Kutlay
ile Röportaj**
Burak Aksu

32

**Ahmet Yüksek
ile Röportaj**
M. Eymen Yıldırım

36

**Hamdi Arslan
ile Röportaj**
A. Kaan Arıkan

30

**Doç. Dr.
Ahmet Efe ile
Röportaj**
M. İkbâl Yazıcı

52

**Ahir Zamanda
Ömrümü İslama
Vakfeden Bir Alim**
Mehmet Erel

56

**Aşye Solmaz'ın
Emin Saraç
Hocamızla Röportajı**

62

Vedat KARABAYIR / OKUL MÜDÜRÜ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd Âlemlerin Rabbi Olan Allah'a, Salat ve Selam Peygamberi Zîşan Efendimiz (sav), âline, ashabına ve O'nun yolundan gidenlerin üzerine olsun...

Muhterem Dostlar, "İNŞİRÂH" dergimiz, dördüncü sayısıyla sizlerle... Dergimizin bu sayısını; okulumuza isminin verilmesi ile onur duyduğumuz, yaşayan en büyük âlimlerimizden M. Emin SARAÇ Hocamıza özel bir sayı olarak tasarladık. Rabbim, M. Emin Saraç Hocamıza hayırlı uzun ömürler ihsan etsin.

İnşirah dergimizin Emin Saraç özel sayısı ile hocamızın ülkemizde daha iyi tanınmasını arzuladık. Hocamız, çok büyük bir değer ve bu değerimiz, halkımız tarafından yeterince tanınmıyor. Dergimizin sayfalarında gezinirken Allah için yaşamının nasıl bir duygu olduğuna şahitlik edeceksiniz. Bir insan bütün ömrünü fisebillellah'a vakfeder mi? Kendisi kırk yılı aşkın bir süredir Osmanlı geleneğini yaşıyor. Kimseden bir kuruş menfaat gözetmeksizin Fatih Camii derslerini hala sürdürüyor. Bildiği ile amel etmeyi Yüce Rabbimiz biz kullarına özellikle emrediyor. Günümüz, internet çağı, bilgi çağı, iki tuşa basarak eski zamanlardaki bir âlimin bütün ömrünü harcayarak elde ettiği bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Günümüzde bilgi var ama maalesef ulaşılan veya başkalarıyla paylaşılan

bilgiler hayata tatbik edilmiyor. İşte, Emin Saraç Hocamız gibi âlimlerin kıymeti burada ortaya çıkıyor. Bizlere düşen, hocamız gibi örnek şahsiyetleri öğrencilerimize, topluma tanıtmak ve bu insanların birer deniz feneri gibi topluma yön vermesinin önünü açmaktır.

İnşirah dergimizin bu sayısı hazırlanırken öğrencilerimiz, Emin Saraç Hocamızın önde gelen talebeleri ile röportajlar yaptılar. Dergimizin bu sayısının sayfalarında gezinirken birbirinden kıymetli hatıralara şahitlik edecek, zaman zaman gözyaşlarını tutamayacaksınız. Ne mutlu bizlere ki böylesine değerli bir çalışmayı Türk edebiyatımıza kazandırma konusunda Rabbim bizleri muvaffak kıldı. Bu özel sayımızı, arşivlenmesi ve kalıcı olması gayesi ile başta "Millî Kütüphane" olmak üzere yurdumuzun edebiyat ve dergi arşivciliği merkezlerine ulaştıracacağız. Okulumuzun eğitim kalitesini daha da artırmak, Emin Saraç ismine ve milletimizin yüce ideallerine layık olmak için her geçen gün gayret içerisinde çalışmaktayız. Okulumuzda, görevi ne olursa olsun herkes bu idealler doğrultusunda görevini hizmet aşkı ile ifa etmektedir. Rabbim bizleri utandırmasın ve hayırlı hizmetlere vesile kılsın inşaallah.

Okullar; vicdanın, merhametin, tevazuun, kanaatin; ilmek ilmek işlendiği mekânlar olmalıdır. M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak en büyük şiarımız; edepli, ahlaklı, küçüğünü seven büyüğünü tanıyan, haddi hukuku bilen, özgüven sahibi nesiller yetiştirmektir. Ve yine amacımız; ders müfredatının yanında, öğrencilerimizde; güven ve sorumluluk duygusu geliştirmek, yeni ilgi alanları oluşturmak ve öğrencilerimize beceriler kazandırmaya yönelik; bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmektir.

Derginin hazırlanmasında büyük emeği olan genel yayın yönetmenimiz ve Edebiyat Öğretmenimiz Nabi Küçük Hocamıza, öğretmen ve öğrencilerimize canı gönülden şükranlarımı sunuyorum. Emin Saraç Hocamız adına yapılmış olan kapsamlı ilk eserlerden sayılabilecek bu dergimizin kurumumuz ve camiamız adına önemli bir çalışma olduğuna inanıyorum. Baki kalan bu kubbede bir hoş seda imiş. Rabbimizin bu gök kubbesinde hoş bir seda bırakabilirsek ne mutlu bizlere. Allah'a emanet olunuz...

Emin Saraç

HOCAMIZLA RÖPORTAJ*

RECEP KABAKÇI

Muhterem hocam, bu mecmuamızda sizlerle konuşmamız tarihe bir not düşmek gibi de olacak inşallah. Öncelikle Emin Saraç Hocaefendi kimdir, bize kendinizden ailenizden bahsedebilir misiniz?

Bismillahirrahmanirrahim. Efendim, Tokat'ın Erbaa kazası Tanoba kasabasında dünyaya geldim. Dedem Nakşibendî Meşayihından Üzeyir Efendi. Niksar'da Mahmud Hüdâyi Hazretleri'nin hülefasından Osman Keşfî Efendi'nin ismiyle maruf camiin medresesinin hocasıydı. Bahrullah Efendi'nin de halifesiydi.

Babam Hafız Mustafa Efendi. Kendisi tasavvuf ehli, ibadet ehli bir insandı. Bunun bir tezahürüdür ki; anneciğimle beraber teheccüde kıyam eder ve bizi de okutmak için kaldırırlardı. Sabah namazına kadar Kur'an okuyacağız, namazdan sonra derslerimizi tekrar edeceğiz ve sonra uyuyacağız. Allah kendilerinden razı olsun, o zulümat günlerinde okumamız için bizimle böyle alakadar oldular. Zulümat günleri diyorum zira ilkokul mekteplerinde Allah'ın varlığını inkâr edecek sözler söyleniyordu o günlerde, o derece yani. O günlerde babam bizi hafızlığa da başlattı elhamdülillah. Hafızlığımız devam ederken 1940'ta

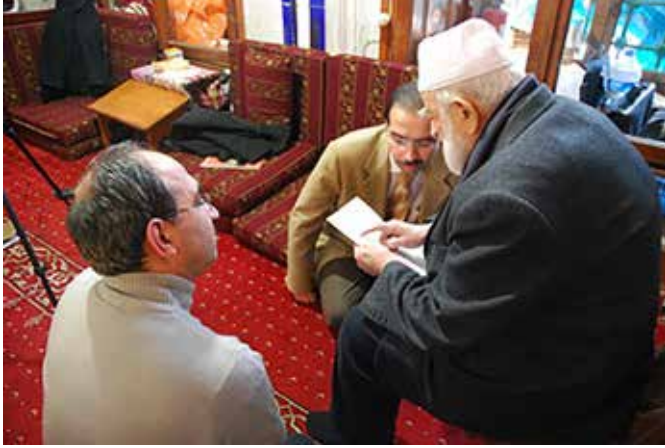
abimle birlikte Niksar Arasta Camii'nde mukabele okumaya başladık. Ayrıca 1941-42-43'te Merzifon'da Kara Mustafa Paşa Camii'nde Ramazanlarda mukabele okuduk.

Ben nasıl oldu tam hatırlayamıyorum daha sonra İstanbul'a Ali Haydar Efendi Hazretleri'ne gönderildik. Aynı tekkeye mensubiyetlerinden dolayı babamla tanışıyorlardı. Ali Haydar Efendi Hocamız bizi bir hafta kadar misafir ettikten sonra Fatih Camii'ne gönderdi. Fatih Camii baş imamı Kastamonulu Ömer Efendi Hazretleri bizi üç ay cami içinde misafir etti. Sonra da Üçbaş Medresesi'ne gittik ve orada kalmaya başladık. O zamanlar Arapça eserleri elde tutmak çok zor. Biz dersleri camiin hünkâr mahfilinde gizlice okurduk. Ya önce hoca çıkar, biz sonra çıkardık, ya da biz önce çıkardık, hoca en son çıkardı. O şekilde ders okurduk. Kitaplarımızı da orada bırakırdık. 1946'dan sonra biraz daha rahat okumaya başlamıştık.

Hocam o zor günlerde gerek siz gerek babanız, dedeniz hiç jandarmanın baskılarına muhatap oldunuz mu?

Ben olmadım ama babam olmuştu. Babam bizi okutmaya başladığı zaman jandarmalar gelip babamı götürmüşlerdi ve biz çok korkmuştuk. Babam hâkim huzuruna çıkarıldığında kendisine "Arapça okutmak yasak, medreseler kapatıldı, sen neden hala Arapça okutuyorsun? Bunları bilmiyor musun?" diye sormuşlar. Babam da orada: "Ben çocuklarıma kimsenin ırzına, malına, canına kastedecek şeyler

* Recep Kabakçı'nın 2011 yılında yaptığı bu röportaj, İlim Yayma Cemiyeti Bülteni'nden alınmıştır.

öğretmiyorum. Ben Kur'an-ı Azimü's-Şan'ı okutuyorum, ben Kur'an-ı Azimü's-Şan'ı okutuyorum..." der ve gözlerinden yaşlar akmaya başlar.

Babanız ceza aldı mı o mahkemeden?

Aldı, tabi aldı. Altı ay ceza aldı o mahkemeden. El-hamdülillah o günler geçti.

Peki muhterem hocam biz İstanbul'da, kaldığımız yerden devam edelim.

Evet efendim. Burada altı yedi sene okuduk. Fakat Ali Haydar Efendi Hocamız bu iş burada bitmez. Bu ilim burada okumakla tamam olmaz, derdi sürekli. Mısır'a gideceksiniz, derdi. Biz de elhamdülillah, Allah nasip etti, gittik. O gitme işleri, hengâmesi de ayrı bir hikâye dir ya...

1950 senesinin bidayetinde biz Mısır'daydık. Evvela bizi imtihan ettiler. Hafız olduğumuzu öğrenince şaşırdılar. O dönemde Türkiye'den nasıl hafız yetişir diye hayretlerini beyan ettiler. Sonra sordukları bazı sualleri cevaplayınca bizi doğrudan liseye kaydettiler. Liseden sonra bazı arkadaşlar Usulü'd-Dîn'i tercih ettiler, ben ise Külliyyetü's-Şeria'yı tercih ettim. Allah'a çok şükür imtihanı kazandık. Hiç unutmam ikindi namazını kılıp tramvaya bindim, Abbasiye'ye Zahidü'l-Kevserî Hocamızın yanına gittim. Bizi her zamanki gibi iltifatlarla karşıladı. Külliyyetü's-Şeria'yı kazandığımı söyleyince isabet ettiğimi söyleyip tebrik etti. "Şimdi sana Türkiye'de şer'î hüküm mü var diyecekler. Ama senin sözünle bir insanın bile amel edecek olmasından dolayı sana sevap gelecek" ifadeleriyle bizi teşvik etti. Hocamız merhum Zahidü'l-Kevserî Hazretleri İslam

dünyasının en büyük âlimlerinden biriydi. Elhamdülillah Cenab-ı Hak nasip etti ona talebe olduk. Ömrünün sonunda icazetiyle şereflenmek nasib oldu. Hala onun ismini duyan nice insanlar dünyanın her tarafından geliyorlar bizimle görüşmek istiyorlar.

Muhterem hocam, o zaman Mısır'da, Osmanlı'dan kalma vakıflar varlıklarını devam ettirmekte miydiler?

Evet, hakikaten Osmanlı'dan kalma çok vakıf vardı orada da. Öğrencilere yardım ediyorlardı. Biz orada Revakü'l-Etrak'ta kalırken paraya hiç ihtiyacımız olmuyordu. Vakıflar o denli yardım ediyorlardı. Ama Abdunnâsır Mısır yönetimine geçince Türkiye'ye itibaen bütün vakıfları ilga etti. Hatta o hale gelmiş ki; Ezher hem öğrencilerine hem hocalarına maaş verirken, hocalarına bile maaş veremez hale gelmiş. Ezher hocaları toplanmış demişler ki, ülkedeki sefirleri toplayalım ve diyelim ki Ezher'in mesuliyetini üzerinize alın. Bunu o zamanki Şeyhül-Ezher Abdülhalim Mahmud'a söylemişler. Çok mübarek bir zattı o. O cevaben "Siz zannediyor musunuz ki İslam dünyası ayağa kalkacak. Bakın İslam'ın hilafeti kaldırıldı kim ayağa kalktı. Bu da bunun gibi olur. Bu iş böyle olmaz." demiş. Sonra Melik Faysal ile bu işi çözdüler. Sonrasında da Mısır hükümeti tekrar devraldı.

Hocam siz Mısır'dayken İstanbul'la da irtibatınız devam ediyor muhakkak. O seneler İlim Yayma Cemiyeti'nin de kurulduğu yıllara rastlıyor. Mısır'dayken, böyle bir cemiyetin kurulduğu haberi size ulaşmış mıydı?

Evet, ulaşıyor. Biz Mısır'dayken Ali Haydar Hocamızın büyük damadı Mazhar Sündüz Bey uzunca bir mektup yazmıştı. Siz oradayken burada büyük değişiklikler oluyor diyordu mektubunda. Efendim, onun evinde din gayretiyle yanıp tutuşan insanlar bir araya gelmişler. Orada İlim Yayma Cemiyeti'ni kurma kararı almışlar. Aralarında para toplamışlar. Hatta en çok parayı veren de Mazhar Bey olmuş. 12 bin lira mı neydi. O zaman çok para tabii. O işle hep iftihar ederdi. Ne demek derdi. Kur'an'ın yasak olduğu bir diyarda Kur'an okunacak. Cemiyetin kuruluşunu, imam-hatip mektebinin açılışını, ezanın tekrar Arapça okunmaya başladığını mektubunda anlatıyordu.

Cemiyetin kuruluşunu fevkalade önemli bir hadise olarak anlatıyordu. Hatta kendisi cemiyetin kuruluşunda yer aldığı için sürekli iftihar ederdi. Daha hayattayken mezar taşını yaptırmış ve üzerine de İlim Yayma Cemiyeti kurucularından Mazhar Sündüz yazdırmıştı. Bu haberi alınca ben de büyük sevinçle hocalarıma memleketimizde büyük gelişmeler oluyor diye anlattım. Onlar da çok sevindiler. Türkiye irtidattan ihtidaya dönüyor diye seviniyorlardı.

Hocam Ali Haydar Efendi'nin evinde de Cemiyetimizin ileri gelenlerinden hatırlayabildiklerini-zi bizimle paylaşabilir misiniz?

Vehbi Bilimer varmış mesela. Vehbi Bey gözü yaşlı bir insandı. Kendisi kurmay subaylıktan tekaüd bir vaziyetteydi. Abimle aralarında vuku bulan şu hadiseyi de anlatmak isterim. Vehbi Bilimer'in Kastamonu'da bir şeyhi varmış, ona tabii olmuş ve yıllarca ondan öğrendiği evrad-u ezkarı çekmiş. Fakat bir müddet sonra bazı dini hassasiyetlerinden dolayı onunla alakasını kesmiş. Hocasının Hz. Muaviye hakkındaki fikirleri bu kopmaya sebep olmuş. Ama daha sonra içine vesvese-i şeytani düşmüş. Bu kadar evrad-u ezkarın var, bunlar n'olacak diye. O sıralarda abim, Karagümrük Camii imamı, sabah namazı işrak vaktinden sonra yatıyor ve bir rüya görüyor. Rüyasında Vehbi Bey'in Maçka'daki evine gidiyor, bakıyor ki; eşyası arabada taşınacak vaziyette. Abim Vehbi Bey'in taşınma sebebini sormuş. Abime, Vehbi Bey'in sahabî efendilerimizin birinin akrabası olduğunu, sahabî efendimize ait bir yalının Vehbi Bey'e miras kaldığını, Vehbi Bey'in de şimdi o yalıya taşındığını söylemişler... Abim böylece uyanıyor. Vehbi Bey'i tanıdığı için hemen kendisine telefon açıyor. Vehbi Bey'e gördüğü rüyayı olduğu gibi anlatıyor. Vehbi Bey çok şaşırıyor ve hemen abimin evinin adresini alıyor. Evden ayrılma hemen geliyorum diyor. Gidiyor gözyaşları içinde hem teşekkür ediyor abime hem de sarılıyor. Öylece gönlü de rahata eriyor. Hz. Muaviye radiyallahu anh uğruna şeyhinden ayrılmakta isabet ettiğini anlıyor. Vehbi Bey bize hep ümitle konuşurdu. Bizim göremediğimiz güzel ve hayırlı günleri siz göreceksiniz derdi.

Ahmet Çıkrıkçı da orada bulunanlardan birisidir. Bu zat da bize hep ümitvar konuşurdu. Bu batıl, zail

“Şimdi sana Türkiye’de şer’î hüküm mü var diyecekler. Ama senin sözünle bir insanın bile amel edecek olmasından dolayı sana sevap gelecek” ifadeleriyle bizi teşvik etti.”

olucudur derdi. Biz gittiğimiz zaman siz döndüğünüzde Türkiye daha iyi olacak, derdi. Dediği gibi de her zaman daha iyiye gidiyor. Sizler de İlim Yayma Cemiyeti olarak bu gidişatta iyi bir hizmettesiniz. Böyle devam edersiniz inşallah.

İnşallah, dualarınızla Hocam. Kurucularımızdan ve ilk başkanımız Senüyiddün Başak'ı tanıyor musunuz?

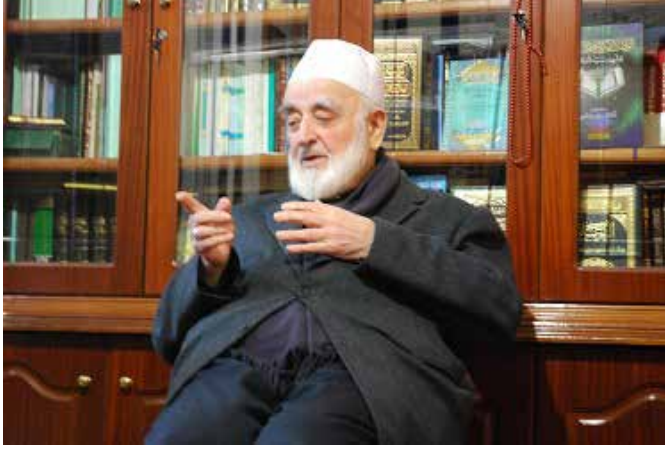
Evet, onu da tanıyorum. O ilim ehli biriydi. Onun çok hoş hali vardı.

Hacı Muharrem İman?

O da çok salih bir insandı, Allah için. Bacanağımın babasıdır kendisi oradan da tanırım. Tüccardı ama öyle bir tüccardı ki Beylerbeyi'nde oturduğu iki katlı çok güzel evini bırakıp Fatih'te bir ev kiralamıştı, sırf Fatih Camii cemaatinden olacağım diye. İmanın arkasında namaz kılardı. Allah rahmet eylesin.

Âmin. Yusuf Türel?

Onun hiç unutamadığım şöyle bir hatırası vardı. Onların, Hafız Ahmet Paşa Camii'nin kible tarafında ahşap bir konakları vardı. Yusuf Türel oradan Beyazıt'taki İstanbul Üniversitesi'ne derse giderdi. Hukuk

okuyordu. O zaman üniversite öğrencileri ciddi giyerlerdi. O da, güzel, ciddi elbiseler giyiyor. Bir defasında Fatih Sultan Mehmet Hazretlerinin türbesi önünden geçerken durup Fatiha okuyor. Eskiden şöyle bir adet vardı: İster kadın olsun ister erkek, Fatih Sultan Hazretleri'nin kabrinden geçerken döner, bir Fatiha okur, öyle geçerdi insanlar. Hatta bu vapurlarda da yapılırdı. Mesela Fatih Sultan için, Eyyüp Sultan Hazretleri için, Yahya Efendi için onların yakınından geçerken kaptan köşkünden "El-Fatiha" derlerdi ve Fatiha okunurdu. Neyse, Yusuf Türel de işte böyle Fatih Sultan Hazretleri'ne Fatiha okurken onu polis görüyor. "Gel bakalım delikanlı" deyip karakola götürüyor. Karakolda komiser ona bakmış, şu sözlerle bir güzel azarlamış ve göndermiş onu: "Sen yakanda hukuk fakültesi rozeti taşıyorsun. Böyle kravatlı, güzel giyimli birisin. Nasıl olur da o hurafeleri sürdürürsün, öyle şey olur mu? Bir daha görmeyeyim."

Yusuf Türel denince aklıma hep bu hatırası gelir.

Efendim bu kimseler dışında Hacı Raşit Bağursak vardı, onunla da ta Üçbaş Medresesi yıllarından tanıştık. Beni İstanbul'da okurken ilk defa doktora götüren o olmuştur. Allah rahmet eylesin. Çok çalışkan bir insandı. İmam hatip okulunun inşaatında çalışmıştı. Hatta bizim Tokat Erbaa'daki Tanoba Camiinin minaresini de o yapmıştı.

Ali Haydar Hocamızın büyük oğlu Şerif Gürbüzler vardı. Allah hepsine rahmet eylesin.

Mustafa Doğan?

Evet, Mustafa Doğan Bey Sirkeci Konya Lezzet Lokantasının sahibi. İlim Yayma Cemiyeti'nin toplan-

maları, henüz kendi merkezi yokken, onun lokantasının üstünde yapılırdı. Sonraları İbnü'l Emin Mahmut Kemal Bey'in konağına geçti.

Hulusi ve Nuri Topbaşlar?

Allah için bu iki kardeşin de çok hizmetleri olmuştur. İlim Yayma'nın Vefa'daki yurdunu bu iki kardeş alıp İlim Yayma'ya vakfetmişlerdir. Allah kendilerine gani gani rahmet eylesin. Onların bir de kardeşi vardı, Musa Bey. Musa Bey, oğlu Osman'ı İmam Hatip'e vermişti. Hatta basirete bakın ki fakir çocuklarla yatıp kalkmasını öğreysin diye mektep yurdu daha tamamlanmamış olmasına rağmen oğlunu burada yatılı bıraktı. Bir hadise daha vardı ki insanın aklına gelecek bir iş değildir. Tahtakale'de yangın çıkmış. Çoğu esnafın dükkânı yanmış. Onların dükkânının bulunduğu yerin etrafındaki dükkânlar yanmış ama kendilerinin dükkânına bir şey olmamış, orada gördük o hadiseyi. Neden? Çünkü onlar harama tevessül etmemişlerdir ve zekâtlarını vermişlerdir.

Hacı Fahri Kığılı?

O da Allah'ın salih kullarından biriydi. Gümüşhanevî hülafasından Hasib Efendi'nin müridlerinden. Cübbesiz çıkmazdı. Kırk yaşından sonra hafızlığa başladı. Hafızlığı bitirdikten sonra hatimle namaz kıldıracağım dedi ve evde hatimle namaz kıldırmaya başladı. Atik Ali Camii'ne yakın bir yerde otururdu. Kayınpederime gelip demiş ki "Ben fahri olarak sabah ve akşam namazlarını kıldırmak istiyorum" Azimete bakın. Musa Efendi'nin ve Muhammed Topbaş Bey'in kayınpederi O'dur.

Dr. İsmail Niyazi Kurtulmuş Bey?

O asker emeklisi bir zatın evladıdır. Babası gaziydi. Ayağında ahşap protez, ellerinde koltuk değnekleri vardı ama çocuklarının yardımıyla muhakkak camiye gelirdi. Oğlu İsmail de çok hayırlı bir insandı. Kendisini İlim Yayma Cemiyeti'ne öyle bir vakfetmişti ki!

Onun da şöyle bir hatırası vardır imam hatip mekteplerinin tarihinde. 60 ihtilalinden sonra Hasan Ali Yücel bir gün imam hatip mektebini ziyaret etti.

Okulun her tarafını gezdikten sonra öğretmenleri topladı onlara konuşma yaptı. Dedi ki, daha dün gibi aklımda, burada çok güzel bir bina yapmışsınız. Bu binayı din eğitimi için kullanmaya gerek yok, bunu siz sanat okulu yapın. Din eğitimi için, insanların abdest almasını, namaz kılmasını öğretmek için bu okula ihtiyaç yok. Zaten camilerin önünden geçerken şadırvanda abdest alanları görür onlardan öğrenebilirler. Camiye girince de hutbe var, vaaz var, onlar da din eğitimi için yeterli. Dinleyenler arasında İsmail Bey de vardı. "Efendim bendeniz sizin maarif vekili olduğunuz zaman tıbbiye tahsil ettim. Elbette ki tıbbiye tahsili zordur. O tahsilden sonra baktım ki olmuyor, dedim ki bu işin ihtisasını da yapmam lazım. Bu işleri cahillerin eline bırakmak olmaz. Din meselerinde de durum aynıdır. Biz dinin en derin meselelerini de öğretmek istiyoruz. Bunları cahillerden öğrenemeyiz." diyerek Hasan Ali Yücel'e cevap verdi. Ondan sonra sözü Ali Rıza Sağman aldı. Ali Rıza Bey hem kurra, hem dersiamdır, hem de üniversitede felsefe okumuştur. "Beyefendi, beyefendi! Sizin gibi yaparsak herkes putperest olur." dedi. Ondan sonra da Vehbi Bilimer sözü aldı, o da bir şeyler söyledi. Adamın efkârı karmakarışık oldu gitti. Daha sonra illa söyleyeceğini söyleyecek ya! O zaman, Vatan Gazetesi'nde uzun, aleyhte bir makale yazdı.

Mevzu İmam Hatiplere gelince. İmam Hatip Okulu'nun ilk müdürü Celal Hoca ile hatıralarınızı dinleyebilir miyiz Efendim?

Efendim ben Celal Hoca'yı Mısır'a gitmeden önce bilirdim. Vefa Lisesi hocalarından birisidir. Celal Hoca hem lisede derslere giriyor, hem de Beyazıt'ta Soğanağa Camiinde İhya-ı Ulumu'd-Din okutuyordu. Menderes'in çocuklarına da dersler vermişti. Neyse biz Mısır'dan geldik. İsmailağa Camii'ne gitmiştim namaz kılmaya. Orada Ali Rıza Sağman'ı gördüm, tanıdım. Çünkü daha önce Mısır'da görmüştüm. Mısır'a Mustafa Sabri Efendi'yi ziyarete gelmiş. Seyyidina Hüseyin Camiinde bir görüşmemiz olmuştu. Neyse, Ali Rıza Sağman geldi, yanında İmam Hatip Okulu Müdürü Gündüz Bey vardı, senin aradığın kişi bu olabilir, dedi. Sonra Gündüz Bey bana, bize gelir

misin, dedi. O zaman cumartesi öğleye kadar ders vardı. Ben de gittim, tanıştık. Anlat dedi, ne yaptın? Ben de Külliyesi'ş-Şeria'yı bitirdiğimi falan anlattım. Peki dedi, sonra siz Mısır'dan geldiğiniz için, Celal Hoca, sizi görmek istiyor, diyerek ilave etti. Ben de peki efendim, dedim, zaten Mısır'a gitmeden önce de kendisini tanıdığımı söyledim. Sonra birini çağırdı beni Beyazıt'ta hocanın yanına götürmek için refakat etmelerini söyledi. Neyse akşam namazında gittik. Celal Hoca bana Hasan El-Benna'nın damadı Said Ramazan Bey'den gelen bir mektup çıkardı. Basit bir Arapçayla yazılmış bir mektuptu. Ben üç dört satır okudum, manasını verdim. "Ne ala, ne ala!" dedi. Bana bir şey hissettirmede, hâlbuki imam hatipte kendi yerine hoca olarak derse girip giremeyeceğimi anlamak için beni imtihan ediyormuş. Okula, benim altıncı ve yedinci sınıf derslerimi buna verin, demiş. 60 ihtilaline kadar derse devam ettik. Ondan sonra da askere gittim.

Daha isimlerini zikretmediğimiz nice insanlar vardır efendim bu işte hizmeti olan. Mahmut Bayram Hocaefendi ve Mahir İz Beyler mesela. Allah rahmet eylesin çok dirayetli kimselerdi. Hasan Sağlam Paşa mesela, Allah için çok halis, çok temiz bir insandı.

Abdurrahman Gürses Hocaefendi?

O âlim, fazilet timsali bambaşka bir kimseydi. İslam Örgütü'nün bir kongresi Türkiye'de olmuştu. Usul gereği kongre Kur'an-ı Kerim okunarak başlayacaktı. Kur'an-ı Kerim okuması için Abdurrahman Efendi'yi hatırlattık. Bize söylediler, gidip siz söyleyin diye. Biz neyse telefon açtık, geliyoruz diye. Gittik teklifi ilettik. Şöyle bir baktı. Madem İslam dünyasının karşısına çıkacağız, ben sarığımı cübbemi giyer gelirim, dedi. Hakikaten dediği gibi yaptı. Öyle okudu ki, öyle münasip yerlerden okudu ki herkes ona hayran kaldı. Ertesi gün Arap gazeteleri haber yaptılar bunu: "Osmanlı'dan kalma bir âlim Kur'an okudu. Öyle ki oradaki mevzuları ihtiyar ettiği ayetlerle hülâsa etti" dediler. Hatta daha sonra Topkapı Sarayında bir toplantı daha oldu. Orada da Abdurrahman Efendi Kur'an okudu. Onu da hiç unutamam. Tabii Kuran'ın yasak olduğu, ezanın Türkçe okunduğu günlerden sonra Abdurrahman Efendi'nin böyle

yerlerde Kuran okuması çok şahane bir şeydi. Hatta yeri gelmişken söyleyeyim, Ali Yekta Efendi Hocam derdi ki ben altı yaşımdan beri Kuran okuyorum ve okutuyorum. Benim şu ana kadar yapmış olduğum bütün sevapları; Menderes'in, ezanı Arapça okutmasının sevabının karşılığında hibe ederim. Öyle kıymetli bir iştir ezanı tekrar Arapça okutmak, siz o günleri bilmezsiniz. Allahım, çok şükür Ya Rabbi!

Evkaf Müdürlüğü ile ilgili hatıranızı anlatır mısınız?

Bir teklif geldi ve bizi apar topar Evkaf Müdürlüğüne götürdüler, orada çalışmak üzere. Benim huzurum kaçtı tabii. Nereden çıktı bu şimdi diyorum. Orada mahzenlerden kitap çıkaracağım, sonra onları tasnif edeceğim falan. Neyse oraya gittim. Bana birkaç belge gösterdiler, onları gazete okur gibi okudum, pekâlâ dediler, hemen mucibi neyse yapılınsın, dediler. Yani artık beni işe alacaklar ama benim içim çok fena daraldı. Neyse ikinci namazı vakti Hacı Bayram'a gidiyorum. Orada Niksar'dan Bedrettin Bey ve daha birkaç kişiyle karşılaştık. Hacca gideceklerini söyleyip kendilerine refakat etmemi istediler. Ben de tabiki giderim, seve seve giderim, dedim. Zaten içim daralmıştı. Allah'ın işine bakın ki pasaport da yanımda. İstanbul'dan Ankara'ya gelirken pasaportu da yanımda getirmişim. Niye getirdim bilmiyorum. Allah'ın işi işte! Alın dedim, buyurun pasaportum. Hadi dediler bu akşam çıkıyoruz. Haydaa... Şimdi nasıl olacak? Diyanete gittim, tanıdıklar vardı. Dedim ki efendim bana Evkaf'tan vazife verdiler ama benim önüme hac çıktı ben de haccı tercih ettim. Başladılar bana görevi övmeye. Yok, efendim, bizden şu kadar maaş fazla alacaksınız, şöyle çalışacaksınız falan. Bana maaşını övüyorlar. Söz epey uzadıktan sonra onlardan biri dedi ki, yahu bir saattir bu gence söz söylüyorsunuz ama anlaşılan o ki bu genç kendini başka yola teksif etmiş. Ne güzel bir tercih! Hem rızık kapısı bin tanedir, hac kapısı bir tanedir, dedi. Neyse akşam namazını kıldıktan sonra yola çıktık. Sabah Konya'ya vardık. Kapı Camii'nde namaz kılıp biraz dolaştıktan sonra yola devam ettik. Hacda gerek Efendimiz Aleyhisselam'ın huzurunda gerekse Arafat'ta, her yerde dedim ki "Ya Rabbi! Bana hükümet tasallutundan uzak, hayırlı ilim yolunda hizmet etmeyi nasip et."

demek ki Rabbim geri çevirmedi, çok şükür. Hacdən döndükten sonra İsmail Niyazi Bey beni çağırdı. Dedi ki biz İlim Yayma Cemiyeti olarak Cerrahpaşa Camii'nin yanında bir yer açtık, Yüksek İslam Enstitüsüne giden talebelere orada yaz kursu düzenleyip ders verdireceğiz. Sizin de ders vermenizi arzu etmekteyiz. Hay hay, dedim, pekâlâ iyi olur. Orada derslere başladım. Tabii Allah-u Teâlâ nice rızık kapıları açtı. Ben bu ilim yolunda kalmaya azmettim, sabrettim, bugüne geldik elhamdülillah.

Muhterem hocam, son olarak ilim tahsil eden talebelere tavsiyeleriniz nelerdir?

Hocalarımızdan işittiğimiz şeyleri söyleyelim efendim. Bu diyarlar İslam tarihinde Asr-ı Saadetten sonra İslam'ın en güzel şekilde yaşandığı yerlerdir. Osmanlı vardı burada. Allah rahmet eylesin Bekir Haki Efendi hocamız, derdi ki; Ebu Hanife Hazretleri, Abbasiler devrinde eziyet gördü. Benim Osmanlı'nın devrinde yaşasaydı baş tacı olurdu. İşte böyle şerefli bir İslam milletini, küfür devletleri bir araya gelip harben yenemedikleri için dinsiz, fıkırsız hale getirdiler. Bu kötü gidişatın tersine dönmesinin ilk adımı imam hatip mektepleriyle atıldı. İmam hatipli kardeşlerimiz Peygamber yolunun şerefine nail olmaya gayret etsinler. İbadetlerinde kusur göstermesinler, Kuran'ı güzel ve devamlı okusunlar. Bu gibi güzel işlere başka kardeşlerini de davet etsinler. Çünkü hakiki Müslüman kendisi için sevdiğini mü'min kardeşi için de sevmelidir. Zira bunlar güzel, Cenab-ı Hakk'ın rızasını celb edecek işlerdir. Biz mücerret diploma sahibi olmak için değil ehliyet sahibi olmak için kendimizi yetiştirelim. Unutmayalım; talebe, kulağından önce gözüyle alır. Gördüğünü de duyarsa ona kıymet verir, onunla amel eder. Bu şerefli görev bize eslafımızdan geçmiştir bizden de insanlar bu görevin şerefine uygun işler beklemektedir. Bu topraklar La ilahe illallah ile yoğurulmuştur ve bize öyle yadigâr kalmıştır. Hem bu topraklarda yaşayacağız hem de o yadigârın emanetine muhalif yaşayacağız. Bu bize yakışmaz.

Çok teşekkür ederiz muhterem hocam.

RÖPORTAJ: M. İKBAL YAZICI / M. EYMEN YILDIRIM

M. EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TALEBELERİNDEN FSM İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. AHMET TURAN ARSLAN İLE RÖPORTAJIMIZ

Değerli hocam; Siz, muhterem Emin Saraç Hocamızın önde gelen talebelerindensiniz. Sizin, Emin Saraç Hocamız hakkında anlatacaklarınız; şüphesiz, bizim için çok kıymetli. Hocamız adına bu sayımızın güzel bir hatıra olmasını istiyoruz. Hocamızın talebeleriyle röportaj yapıyoruz. İlk röportajımıza da sizinle başladık. İnşallah bereketli olur hocam. Emin Saraç Hocamızla tanışmanız nasıl oldu?

Evet, bu sayınız hayırlara vesile olur inşallah. Emin Saraç Hocamızla (Allah sağlık afiyet versin, kendilerine uzun ömürler versin. Daha fazla istifade edelim hepimiz hocamızdan inşallah.) Hocamızla tanışmamız, İsmailağa Camii'nin avlusunda bulunan medresede faaliyet gösteren

Prof. Dr. Ahmet Turan Arslan, kendisini ziyarete gelen Pakistan ulemasından Mevlana Muhammed ile sohbet ederken... RÖportaj yaptığımız iki saat içerisinde; Malezya'dan, Mısır'dan, Pakistan'dan gelen misafirlerin ziyaretlerine şahit olduk. FSM İslami İlimler, adeta ümmetin buluşma noktası gibi olmuş.

Kur'an kursunda 1965 yılında oldu. Hocamız orada ders veriyordu. Daha doğrusu Dar'ul Kur'an diye anılan bir Kur'an kursu vardı. Daru'l-Kur'an şimdiki Sultan Fatih Özel Lisesinin olduğu yer. Orada kalıyorduk. Emin Saraç Hocamız İsmailağa Medresesinde ders okutuyordu. Orada Arapça ve İslami ilimler dersleri alıyorduk. Hocamızı da orada tanıdım. Daha gençti o zaman tabi. Hocamın, o günlerdeki halini hatırlıyorum. Allah razı olsun. Medrese avlusunda yüksek bir yer vardı, medrese kapısından girince solda. Hacca gidiyormuş. Veda konuşması yaptı. O zaman daha sakal bırakmamıştı, gençti. Tabi saçları siyahtı o zaman. Bir de medreseye girince soldaki köşede kalan odada bize ders okutuyordu. Şerhu'l-Akaid okuttu bize. Kaside-i Bürde'den de okutuyordu. Hatta bana bir gün: "Git Muzaffer Özak Hoca'dan Kaside-i Bürde'yi al, parası benden" dedi. O zaman Kaside-i Bürde'yi hocamın parasıyla almıştım. Riyazu's Salihîn kitabını da hocamda okuduğumuzu hatırlıyorum. Ondan sonra hocamızla derslerimiz devam etti. 1968'e kadar oradaydım. Ondan sonra imam hatip lisesine gittim. Hocam, Fatih Camiinde derslerinin devam ettiğini söyleyerek beni derslerine davet etti. O derslere yaz-kış devam ettik tabi... Sonunda muhterem hocam bizi

icazete layık gördü. İcazetnamede tarihi yazılı: "22 Ramazan 1399 Hicri Çarşamba" O gün sabah namazından sonra Fatih Sultan Sultan Mehmet Camiinin sağ tarafında pencerenin önüne oturduk. Bize icazetini kendi eliyle verdi. Muhammed Zahid el-Kevseri Hocamızdan aldığı icazetnamenin bir suretini bize verdi. Kendi, notlar tutmuştu. "Biz" dediğim kim? İlk defa veriyormuş diye biliyorum daha doğrusu. Ama biz, Hamdi Arslan ile beraberdik. İlk defa Hamdi hocayla bize orada icazet verdi. İlk defa diye biliyorum daha doğrusu. Ben, kendisine bir saygısızlık olur diye "Daha önce kimseye icazet verdiniz mi?" diye sormadım. Ama ilk defa orada icazetimi vermişti. Allah kendilerine sağlık, selamet versin. Önceki bayramda hocamızın evine gittiğim zaman ki o mecliste bulunanlardan biri de, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Genel Sekreteri Alim TÜRKYILMAZ idi. Hocamız bana: "Sen icazet verdin mi hiç?" dedi. Ben de kendilerinden aldığım icazeti Malezya'da 3 kişiye verdiğimi söyledim. Malezya'da ders okutmuştum. Sonrasında da isteyenler oldu. Bir de Mekke'de özel bir kütüphane kurmuş olan "Seyyid Emin-el Attas", dedem yaşında adam belki, ya da babam yaşında diyelim. O duymuş ki Emin Saraç Hocamdan Zahid-el Kevseri yoluyla icazetimi

var. İlla bana icazet göndereceksin, dedi. Ona da yazmıştım. Orada Dr. Necati Öztürk vasıtasıyla ziyaret etmiştik kendilerini. Allah rahmet eylesin, vefat etti. Ayrıca Dr. Necati Öztürk'e de icazet verdim. Bunları hocama nakletmiştim. Hocam o mecliste birkaç kere ısrarla, icazet vermeye devam etmemi istedi.

Hocam, hangi yıllar arasında okudunuz Emin Saraç Hocamızda?

Hocamla ilk derslerimizi, İsmailağa Camiinde 1965'ten 1975'e kadar okuduk. Derslerine aralıksız devam ettim. Ondan sonrasını soracak olursan, sonraki derslerde hâlâ hocamın derslerinde hazır bulunmaya çalışıyorum. Ben daha hocamızın dersinden ayrılmadım yani. Fırsat buldukça gidiyorum yanına.

Hocamızın şu anda aktif dersi var mı?

Aktif dersleri var hocamızın. Fatih'te yapıyordu yakın zamana kadar, bir iki ay öncesine kadar Fatih Camiinde vardı. Ondan sonra evinde, evinin altındaki dairede ders yapıyordu. Hala daha yapıyor sanıyorum evinin altındaki dairede.

Hocam, Emin Saraç Hocamızdan lise yıllarından önce mi okudunuz sonra mı?

Lise yılları derken, tabi 1968'e kadar dediğim, lise yıllarından önceydi. Ben imam hatip orta kısmının imtihanlarını dışarıdan verdim. İsmail Ağa'da Kur'an kursunda okuyorken, imam hatip derslerini de dışarıdan veriyorduk. İmam hatip orta kısmı dört senelikti o zaman. Biz dışarıdan iki senede verdik. İsteddiğimiz kadar dersten imtihana girebiliyorduk. Arapçayı ve İslami ilimleri biz okumuş olduğumuz için rahatça geçiyorduk. Ondan sonra da hep devam etti hocamızla derslerimiz. Hocamız kış mevsiminde de yatsıdan sonra belli yerlerde ders veriyordu. Ona da devam ediyorduk. Gece yarısı 01:00'e kadar ders yaptığımız oluyordu.

Değerli hocam size zahmet hocamızın hocalık vafından bahseder misiniz? Emin Saraç Hocamız, nasıl bir hocaydı?

Emin Saraç Hocamız, eski hocalarından aldığı terbiyeyle hem hoca hem de baba gibi davranıyordu bize. Başımız ağrısa gider kendisine rahatlıkla sorabiliriz, konuşabiliriz, derdimizi söyleyebiliriz. Ben evine çokça gidip gelen talebelerinden biriyim. İstedğim zaman evine giderim. Ama son günlerde doğrusu pek de gidemiyorum. Bilerek gitmiyorum. Çünkü kendisi yaşlandı rahat kalkıp oturamıyor. Teyzemizin de rahatsızlıkları var - Allah şifalar versin! - kapıyı açmakta zorlanıyor. Son bayramda ziyaretine gittim. Baktım ki istirahat ediyormuş. Torunu Selman kapıyı açtı. "Dedem biraz istirahat ediyor" dedi. İçeriye buyur etti ama girmedim. "Hayır" dedim. "İstirahat ediyorsa hiç uyandırma". Çünkü son zamanlarda özellikle bayramda gidip gelenler çok olunca hocamızın buna tahammül etmesi zor oluyordu. Ara ara istirahat etmesi gerekiyordu.

Hâsıl-ı kelam, hocamın derslerinde zâhirî ilimleri öğrenirdik. Ama bunun yanında onun merhum Şeyh Ahıskalı Ali Haydar Efendi'den itibaren hocalarından alarak adeta depo ettiği ilim mücevherleriyle süslü dersleri bizi ahlak-ı İslamiyeye sevk ederdi. İlm u irfan ırmakları halinde gelişen o dersler Allah ve Resulünün sevgisiyle çağlayanlaşıp, adeta mari-

fet deryasına dönüşürdü. O derslerde gönüllerimiz huzurla dolardı...

Hocamızla yaşadığınız ilginç anlarınızdan bir kaçını bizimle paylaşabilir misiniz?

İlim yoluna çıkmış olan talebe kardeşlerime bir tenbihim olsun. Bazı tecrübelerin aktarılması faydalıdır. O yüzden geçmiş alimlerimizin biyografilerini okumalarını kardeşlerime tavsiye ederim. Bir misal söyleyeyim: Bir gün hocamızla Şerhu'l-Akaid'i okurken bir yere geldik. Bir kelimeyi anlayamadım, sormam gerekti. Ama sonra sorarım diye sormadım. O kelime, hala kitabımda işaretli olarak duruyordu, düzgün anlayamadım manasını. Hocamıza da sormadım, ya ayıp olur falan diye veyahut da işte bilmiyorum şimdi hangi sebeple söyleyemedim, sormadım. Ya ayıp olur, yahut da dersi bir daha bölmeyeyim, veyahut da arkadaşlar derler ki "yahu anlamıyor musun ki soruyorsun" derler filan diye sormadım. Sonra sorarım dedim güya kendimce. Hala soracağım. Kaç sene geçmiş, bunu niye söylüyorum? İlim yolundaki öğrenci arkadaşlar, dersleri

dikkatle dinlemeli, akıllarına takılan soruları hocalarına muhakkak sormalılar. Hocamız mesela hiç kızmazdı soru sorulmasından. Buna rağmen ben o gün sormadım. Hiçbir hoca'nın aslında talebesine kızmaması gerekir. Soru sordu diye kızılmaz. Olur ki yersiz sorudur falan diye kızabilir bazıları ama doğru değil, kızması doğru değil. Onun için

hocalara bazı öğrenciler sormazlar. Ben bazen diyorum ki sınıflarda ben soran talebeyi severim. Talebeler niye sorar? Soran talebe ya dikkatle dinliyor, dikkat ettiği için öğrenmek istediği için soruyor yahut da hakikaten kafasına bir şey takılmıştır yine dikkatlidir. Yahut da çalışkandır okumuştur bir şeyler. Kafasında bir şeyler vardır. Daha fazla bilgi almak istiyordur, onun için sorar. O bakımdan soru soran öğrenci daima makbul öğrencidir. Tâlip diyoruz, talebe diyoruz. Talebe ilmi öğrenmek isteyen kimsedir. O bakımdan öğrenci arkadaşların sorması lazım. Bir diğer hatıram da şudur: Bir gün beni üzen bir şey olmuştu. Çok sıkıntılıydım belki basit bir şeydi. Hocama gidip sorayım dedim. Gittim sordum hocama. Çok basit bir şey söyledi sadece. O söylediği şey neydi unuttum ben doğrusu şimdi ama yani o sıkıntılı zamanımı ve ondan o sözü duyduktan sonra hocamızın yanından çıkarken yaşadığım sevincimi, duyduğum huzuru unutamıyorum. Hocamızın yanından çıkarken, gönlüm rahatlamış olarak çıktım. Allah, Allah! yani bu kadar basit bir şey, ne söyledi ki hocam bana? Şunu şöyle yap, şöyle yapma dedi. Bundan daha kolay ne var? Herkes düşünebilir. Ama insanın öyle bir sıkıntılı zamanı oluyor ki o basit gibi görünen cümleyi düşünemiyor; danışacağı, istişare edeceği bir hocaya ihtiyacı oluyor. Hulâsa ne zaman ne işimiz olsa sıkıntımız olsa ona gider söylerdik hiç çekinmeden. O da elinden geleni bizim için esirgemezdi. Mesela bazı tanıdıklarına söylerdi, bize kitaplar aldırırdı. Unutmuyorum: Hadis kitaplarından "Tac" kitabını bana alması için birine söylemiş, Zeki Arslantürk'ün babasına söylemiş galiba, o da benim paramı vermiş ve o kitabı benim için almıştı mesela. Öyle, Allah razı olsun. Böyle hatıralarımız çoktur tabi.

Peki hocam, Emin Saraç Hocamız, günümüz anlayışında olduğu gibi, bir şey öğrenmeleri için öğrencilerinin peşlerinden koşturur muydu; yoksa öğrencileri mi Emin Saraç Hocamızın peşinden koştururdu?

Yani öğrencinin peşinden koşturmak derken zaten onun koşturması camiyeydi, yani kimse

onu mecbur etmedi. Yani başka resmi yerlerde vakfede almamayı tercih etmiştir. Çok imkanlar çıkmış önüne, hiçbirini kabul etmemiştir. Fatih Camiinde oturup ders okutmayı tercih etmiştir. Onları anlatırdı hep. Tabi azizim, her hoca günümüzde de aynı olamaz. Kolay değil. Hocam adeta kendini bu işe vakfetmişti. Günümüzde her hoca onun yaptığı gibi yapamaz, yapması zordur doğrusu. Hocamız, dediğim gibi işte yani derslerini okutur. Hatta kendi çocuklarına bile vakit ayıramadığı olmuştur. Çocukları bazen Fatih Camiine gelirdi küçükken. Yani gelir oynarlardı bazen camide. Tabi çocuktur, durmuyorlar da. Hocamın bir iki öyle getirdiği olurdu onları, ondan sonra da getirmediydi zaten. Hocamız, çocuklarının dini ilimlerde derinleşmelerini çok istiyordu. Onu da unutamıyorum. Hocamız yurt dışına, özellikle Suudi Arabistan'a dini ilim tahsili için çok sayıda öğrenci gönderdi. Halil İbrahim Kutlay, Ahmet Efe, Hamdi Arslan ve diğerleri... Onları hep gönderiyordu oraya, onların tezkiye/tavsiye mektuplarını hocam söylüyordu ben yazıyordum. Onları öyle gönderirdi. Büyük bir ümitle gönderdi. Çok kimseyi gönderdi öyle Mekke'ye. Ama işte o giden arkadaşlardan birkaç arkadaş bu ilimde kaldılar. Mesela Ahmet Efe, Halil İbrahim Kutluay, Hamdi Arslan... Bazıları da ticaretle uğraştılar. Oğlu Fatih'i de gönderirdi hocam ilim tahsili için. Tabi biz ilk umreye gittiğimiz zaman Fatihler de gelmişlerdi. Fakat sonra duymuş ki hocam, Fatih ticarete meyletmiş. Orada Suudi Arabistan'da birileriyle ticarete başlamış. Fatih kardeşimiz cevval bir adamdır. Gayretli, çalışkan arkadaş. Oğlu ticarete kayıyor diye, baktım üzölmüş hocam. Bana bir gün bu üzüntüsünü açmıştı. Bana dedi ki "Yahu Fatih okumadı, ticaretle uğraşıyormuş." Baktım hocam çok üzüntülü. Üzüntülü olunca tabi ben de üzüldüm. Hocam üzümesin diye güya aklımca hocamı teselli etmeye çalışıyorum. İşte cahilce bir cesaretle dedim ki: "Hocam çok üzülmeyin, o da ticaretle uğraşsın, Yekta da okur" dedim. Yekta o zaman küçüktü. O zaman bana çok sert bakmıştı hocam. "Sen nasıl söylersin böyle. Fatih okumadan olur mu ya?" dercesine... Çünkü hocamızın arzusu, kayınpederinden de kütüphane kalmış, kendi de kitap biriktirmiş. İstiyor ki kütüphanesini oğulları okusun. Tabi her baba böy-

le ister zaten. Onu çok istiyordu. O yüzden Fatih'in ticarete girmesi onu çok üzmüştü. Sonra tabi her işte bir hayır vardır. Fatih kardeşimiz okudu, çalıştı. Fakültesini bitirip iş hayatına atıldı. O da alanında hizmetler yaptı. Başka hizmetleri oldu. Ben de öyle düşünmüştüm. O da ticaretle uğraşsın hocam, demiştim. Yekta okur, demiştim. O zaman çok sert bakmıştı bana. Çok şükür şimdi Fatih ticaret hayatında ilerledi; başarılı bir iş adamı oldu. Küçük oğlu Yekta ise Edebiyat Profesörü oldu. 15 seneye yakın zamandan beri de büyük bir dirayetle Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) başkanlığını yürütmektedir.

Emin Saraç Hocamızın hocalarından, Zahid-El Kevseri'den bahsettiğiniz hocam, başka var mı bildiğiniz?

Emin Saraç Hocamızın hatırlayabildiğim hocaları şunlardır: Zahid Efendiden bahsediyor hocamız. Tabi o Mısır'daki Mustafa Sabri Efendinin sohbetlerinde bulunmuş. Orada Abdulhalim Efendi diye bir zat varmış, Mısırlı. Orada hadis hocasıymış, Buhari okumuş ondan. Mısır'daki hocalarından biri de İmam Gazali üzerindeki çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Süleyman Dünya da hocamızın hocalarındanmış. İstanbul Fatih Camiinde Hüsrev Efendi'den bahsediyor. Arnavut Hüsrev Aydınlar Efendi'de de okumuş. Hatta Süleyman Efendi var ya, Süleyman Hilmi Tunahan, Ondan da on beş gün kadar ders gördüm, demişti. Ondan sonra Gümölcineli Mustafa Efendi vardı. Ben de gördüm, Allah rahmet eylesin.

Fatih Camiinde yukarıda köşede okurlarmış mahfilin orada. Bunları hatırlıyorum. Ayrıca Mısır'a gitmeden Fatih Camii Kayyumu Süleyman Efendi'den ve İmam Ömer Efendi'den okumuş.

Peki hocam, Emin Saraç Hocamız sizinle, yani öğrencileriyle ilgilenirken aynı zamanda kendi de ilim tahsiline devam ediyor muydu?

Zaten hocamın eli boş durmazdı ki. Hep kitap okurdu, hatta sayfıyeye gider, orada bile okurdu. Mesela kayınpederinin evi vardı Teşvikiye köyündeydi galiba. Oraya bile giderken kitap okurdu. Bak şunu okudum, bunu okudum derdi bize, okuduğu kitapları tanıttı. Hem okurdu hem de okuduklarını okuturdu. Bize Tirmizi'yi ve Sünen Ebu Davud'u okutuyordu. Boş kaldığı zamanlarda da halktan soru gelir, talebeden soru gelir. Onlarla meşgul olurdu.

Hocam, son olarak imam hatip öğrencilerine tavsiyeleriniz nelerdir?

Yahu benim imam hatip öğrencilerinden öğreneceğim çok şey var, benim ne tavsiyem olacak da. Geçen gün İmam Hatip Mezunları Fatih'te, İstanbul

Recep Tayyip Erdoğan adı verildi tamirden sonra, oraya çağırılmışlardı beni. İSTİMDER diye bir kuruluş. O zaman da söyledim, bir başka toplantıda da söyledim. Dedim ki işte 1950'lerden Celalettin Ökten Hocanın önderliğinde kurulmuş okullar bu okullardır. Uyanık, zamanın ihtiyaçlarını görebilen Müslümanlar İlim Yayma Cemiyeti'ni kurmuşlar. İlim Yayma Cemiyeti bu imam hatiplere çok yardımda bulunmuşlar. Yurtlar falan yaptılar her yerde. İmam hatipler kurulalı 50-60 sene oldu. Bu millet bu okullara neden bu kadar samimiyet ile sarıldı, bu okulları neden yaptırdı? İşte o Ali Ulvi Kurucu Hocanın hatıralarında Konya'daki Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin imam hatibi yaptırmak için nasıl köyle-re gittiğini, çuvallar sırtlayarak yardım topladığını görüyoruz. Numan Kurtulmuş Bey'in babası Doktor İsmail Abi, nasıl koştururdu imam hatip talebesi yetiştirmek için. Talebeler konusunda her türlü fedakarlığı yaparlardı. Şimdi diyorum ki, imam hatip nesli oturup önüne koymalı geçmişte yapılanları. Millet bu imam hatip okullarından ne umdu, ne buldu? Bu başlıkla bir muhasebe yapmalıyız. Durup durup murakabe yapmak lazım müşahade yapmak

lazım. Yani ben ne yaptım fert olarak, umumi olarak da bu muhasebeyi yapmamız lazım. Nefis Muhasebesi anlamında kendimizi gözden geçirmeliyiz. İmam hatipliler hala milletin gözbebeği, ilahiyatlar gözbebeği. Bunda hiç şüphe yok. İmam hatiplerden millet ile ters düşen adamlar da çıktı. Bazıları işi o kadar ileri götürdü ki akademik çalışma yapıyorum diye "Kuran değiştirilsin, şu ayetler (Haşa...) Allah'a yakışmıyor." diyen ilahiyat mezunları gördü bu millet. Milletin imanını şüpheye soktular. Dedi ki millet, ne oluyor ya biz böyle mi düşündük. Kur'an'ı değiştirsin diye mi yetiştirdik biz bu adamları; yoksa Kur'an'a hizmet etsin millete Kuran'ı öğretsin diye mi yetiştirdik? Ben bunu geçen bir toplantıda da söyledim. Kardeşim, diyorsunuz ki millet neden ilahiyat fakültelerine ters bakıyor. Tamam, kimsenin imam hatiplere, ilahiyatlara toz kondurmasına gönlüm razı değil. Olmaz, olamaz... Ben, Marmara İlahiyatta kırk yıla yakın hizmet ettim, talebe okuttum. Talebe oldum, hoca olarak bulundum, hizmet etmeye çalıştım, Allah kabul etsin. Ama acaba dedim bir düşünmek lazım, millettten böyle hoşlanmadığımız fakat bizi uyarın sesler duyuyorsak, acaba bizim bir hatamız olmasın. Biz bir hata yapmış olmayalım sakın. Kendimizi bir yoklamamız lazım. Muhasebeyi nefis yapmamız lazım. Yani şimdi kardeşim, böyle söylersen; sen şimdi, imam hatipli, ilahiyatlı olarak, "tavuktan kurban olur" dersin, millet ne yapar. Millet şüphelenmez mi? "Ya ne yapıyor bu adam, ne konuşuyor. Deli misin sen, yani tavuktan kurban olduğunu kim nereden çıkardı, var mı böyle kitapta kardeşim? Sen nasıl kendi başına ahkam kesmeye çalışıyorsun" demez mi insanlar? Birkaç tane var bunlardan tabi. Sesleri çok çıkıyor bunların tabii, bunların sesi çok çıkınca millet düşünüyor. "Ya ne oluyorsunuz böyle mi okuyorsunuz?" dedirtme kardeşim.

Halka ne diyeceğimizi bilmemiz lazım. İmam hatiplinin, ilahiyatlının, halka ne diyeceğini bilmesi lazım. Yok cuma Emevi icadıymış, yok bilmem ne? Abuk sabuk laflar konuşursan ne din kalır ne de iman. İmam Hatipliler, bu gibi abuk sabuk şeylerden kaçınınsınlar. Kaçınabilmenin yolu İslami ilimleri çok iyi bilmekten geçer. Tefsiri, hadisi, fıkhi çok iyi

bileceksiniz. Tefsir, hadis, fıkhi öğrenmenin yolu da, öncelikle alet ilimleri denilen Sarf, Nahiv, Belagat... gibi ilimleri bilmekten geçer. Alet ilimlerini çok iyi okutmuş eskilerimiz. Yani Osmanlı da Selçuklu da bu ilimleri çok iyi okutmuşlar. Bunlar, Ulumu Âliye diye tanınan yüksek ilimlere basamak olmuş. Ondan sonra tefsir ve hadisle fıkıhla uğraşmışlar. Bu alet ilimlerini hiç okumamış öğrenciler geliyorlar ve: "Hocam bize tefsir okut" diyorlar. E.. ne okutayım? "Kadı Beydavi okut, Keşşaf okut." Peki siz ne okudunuz gramerden bir şey okudunuz mu, Avamil okudunuz mu? "Hayır!" İnna lillâhi ve inna ileyhi raciun. Daha Âvamil okumamış, Kadı Beydavi tefsiri okuyacak. Yahu efendim, bu ilim böyle olmaz ki. Yani Adam Kur'an okumayı bilmiyor. "Bu alet ilimlerini okutma" diyor. Ne yapayım ya? Aç Kur'an'ı "Gad Eflehal Müminun" işte "gad" tahkik içindir, "efleha" fiili mazidir. Böyle söylemezler ki bunun böyle olmayacağını insanlar asırlardır tecrübe ede ede nahiv, sarf, belagat yazmaya karar vermişler ve bu ilimleri belli bir sıraya koyarak öğretmişler. 15 asırdır iğne ile kuyu kazarcasına okumuşlar, okutmuşlar.

Bir günde olmuyor ki. Bir günde kimyager oluyor mu insan, bir günde eczacı olunur mu? Olmaz kardeşim. Diyelim ki eczacılık, laboratuvara gireceksin, laboratuvara girmeden eczacılık öğretilir mi? Laboratuvara girmeden kimya, fizik öğrenilir mi? Bu da bunun gibi. Bunların laboratuvarı budur. Onun için Arapça rahat konuşulsun diye fakültemizin dilini Arapça yaptık. Burada bunu kararlaştırdık. Fakültemizin dili %100 Arapçadır. Türkiye'de ilk defa yapılan bir uygulamadır bu ve - bir tahdis-i nimet kabilinden söyleyeyim- diğer fakültelere de örnek olmuştur. Şükürle beraber tahdis-i nimet kabilinden söylemekte mahzuru olmasa gerek. Çünkü hakikaten hem adıyla hem programıyla, bu uygulamamız, Türkiye'de örnek olmuştur. Bizden sonra beş altı tane fakülte daha öğrenim dillerinin Arapça olmasını kararlaştıran, Arapça ilâhiyat programları açtılar. Bu da memnuniyet verici bir şey. Ben bu fikri sadece burada değil Marmara İlahiyatta iken de söylemiştim. Hatta orada da sizin gibi gelip röportaj yapmışlardı. Orada da söylemiştim yazmışlardı.

Dedim ki bu kadar Arapça okutuyorum ben. Arapça hocasıyım ben. O kadar hazırlık sınıfında 25/30 saat ders okutuyorum. Ondan sonra çocuklar başlıyorlar tefsire, hadise, fıkha. Türkçe olarak yazılan 50 sayfa 60 sayfalık notlarla yetinenlerin bulunduğunu biliyoruz. Öğrenciler söylüyorlardı. Dedim ki: Yazık günah değil mi bu çocuklara? Bu çocuk ne için Arapça ile uğraşsın. Onun için burada hadisin, tefsirin, fıkha'nın, bazı derslerin Türkçe değil Arapça olarak okutulmasını istemiştım. O zaman olmadı. Sonra buraya geldik. Burada kabul edildi. Onun için arkadaşlarımız ilimlerini çok iyi öğrenmeliler, sağlam öğrenmeliler. Ondan sonra da ahlâken mazbut olmalılar. Yani imam hatiplinin sözü ile özü birbirini tutmalı. Halkın karşısına geçtiği zaman, tabii eksiklerimiz gediğimiz hepimizin olur ama sarığı başımıza koyduğumuz zaman hareketlerimize dikkat etmemiz lazım. Yani bu imam olan yani imam dediği zaman imam gibi imam olsun! Ben arkadaşlarıma

diyorum: “Kardeşim! Siz en azından namaz kıldırıcak kadar bir şey öğrenin.” Ben imam olmayacağım, demeyin. Çünkü yarın kaderin ne getireceğini bilmiyoruz. Bir arkadaşım vardı. “Ben imam olmayacağım, imam hatipte Kur'an dersi kalsın” diyordu. Yıllar sonra bir talebe geldi yanıma:

“Hocam, abimin size selamı var.” dedi. “Abin kim?” dedim. Az önce bahsettiğim arkadaşını tarif etti. “Ne yapıyor şimdi?” dedim. “Falanca yerde imamlık yapıyor” demesin mi...

**Değerli Hocam, kıymetli vaktinizi bizlere ayır-
dınız. Çok teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun.
Mevla'mız, ömrünüze bereket versin.**

Amin, ben de sizlere teşekkür ediyorum. Benim sevgili imam hatipli kardeşlerime üstün başarılar diliyorum; Allah'a emanet olunuz.

Örnek Şahsiyet M.EMİN SARAÇ HOCAEFENDİDEN TAVSİYELER

Prof. Dr. Ali BULUT

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Bazı insanlar vardır. Onları gördüğünüzde Allah'ı, Resûlünü ve İslam'ın güzelliklerini hatırlarsınız. İşte Mehmet Emin Saraç Hoca Efendi de bu kıymetli insanlardandır. Hayatını ilme, okumaya ve okutmaya adanmış, “Resûlullah Efendimiz” (sav) derken, gözleri ışıldayan, ihlaslı, samimi, gayretli değerli bir hocamızdır. Deyim yerindeyse ilim âşığıdır. Fatih Camii başta olmak üzere ders verdiği yerlere gitmek, hocamızın canına can katmaktadır. Derse gitme arzusu, hocamızdaki bütün yorgunlukları alıp götürür, onu dinçleştirir. Talebelerine şefkatle muamele eden hocamız, onların manevi babasıdır. Bir baba çocuğu için ne isterse aynısını hatta daha fazlasını hocamız talebeleri için ister. Onlar için daima güzel olan şeyleri arzular, durumlarını öğrenir, varsa sıkın-

tılarını gidermeye çalışır.

Hocamız aynı zamanda Osmanlı'dan gelen ilim geleneğinin de bir temsilcisidir. Bir asra yaklaşan hayatında (Allah sağlıklı uzun bir ömür nasip eylesin) bizler için eşsiz tecrübeler vardır.

Biz de hocamızın; insanlarımız için hayati öneme sahip bu tecrübeleri burada siz değerli okuyucularımıza aktarmaya çalışacağız. Bu tavsiyelerin başlıcaları şöyledir:

Su ve hava nasıl bir ihtiyaçsa ilim de öyle bir ihtiyaçtır. Biri beden için diğeri de ruhun gıdasıdır. Bu sebeple kendimizi ilimle donatmalıyız. Çünkü memleketimizin âlim insanlara büyük ihtiyacı vardır.

Prof. Dr. Ali Bulut

İlme başlarken niyetimiz güzel olmalıdır. Hocamız, talebenin şu niyette olmasını tavsiye eder:

“Ben; yarının rehberi, Allah’ın kitabı ve Resûlünün sünnetini öğretmek üzere peygamberlerin varisi olacağım.”

Burada şunu da hatırlatmalıyız ki hocamız bu tavsiyesinde “Âlimler, peygamberlerin varisleridir.”¹ hadisi-i şerifine işaret eder.

Duayı ihmal etmemeliyiz. Her gün elimizi açtığımızda “Ya Rabbi! Bize faydalı ilim nasip eyle. İlmimi ve anlayışımı artır.” şeklinde dua etmeliyiz. Çünkü Allah-u Teâlâ, Resûlullah Efendimiz’e (sav) “Rabbim! İlmimi artır, de.”² âyetiyle ilim istemeyi emretmiştir.

Hocamız Mısır’da talebeyken sınavlardan önce arkadaşlarına dua ettiğini söyler. Bilir ki hadis-i şeri-

fe göre bir mümin başka bir mümine gıyabında dua ettiğinde bir melek “Âmîn sana da.” diye karşılık verir. Meleklerin duasını alan hocamızın imtihanları da kolay geçerdi.

İlim öğrenirken Resûlullah Efendimiz (sav)’in yolundan ayrılmamalıyız. Çünkü biz ilmi de hidayeti de Efendimiz (sav)’den öğreniyoruz. Hocamız bu durumu şöyle ifade eder:

“Resûlullah Efendimiz (sav)’in açtığı yol bizler için hidayet, saadet ve selamet yoludur. Bir kimse bu yolu takip ettiği ve neticede bu yoldayken eceli geldiği takdirde ahiret âleminde öyle bir makama ulaşır ki onunla peygamberler arasında bir derece farkı kalır. Şehitlik makamı ile ahirete erişir. İşte sizler de böyle mübarek bir yola girmiş olursunuz. Sizler, evlerinizden çıktığınız zaman melekler kanatlarını ayaklarınızın altına seriyor. Bu yol, bizleri cenne-

te kavuşturacak en emin yoldur. Bu haberi bizlere bizzat Resûlullah Efendimiz (sav) müjdelemektedir: “Kim ilim öğrenmek için bir yola girerse Allah-u Teâlâ ona cennete giden yolu kolaylaştırır.”³

Derslere düzenli devam etmeliyiz. Hocamız derste bir eşref saati olduğunu, bu saati yakalayanın ilminin bereketli olacağını bizlere hatırlatırdı.

İstikamet üzere bir ömür sürmeliyiz. Bunun için de ibadetlerimizi yerine getirmeliyiz. İnsan istikamet üzere bulunduğu takdirde son anında melekler ona şu müjdeyi vereceklerdir:

“Korkmayın, tasalanmayın. Size vaat edilen cennetle sevinin.”⁴

Hocamız, namaz ve tesbihle ilgili olarak şöyle tavsiyede bulunur:

“Evela beş vakit namazı düzenli olarak vaktinde kılmak tabi ki vazifemiz. Sabah namazını cemaatle kılmaya gayret göstermeliyiz. Akşam yatarken sabah namazına kalkmaya niyet edecek ve onun tedbirini alacağız.”

Her gün Kur’ân-ı Kerim okumalıyız. Hocamız Mısır’da talebeyken evden fakülteye gidene kadar sırasıyla Yasin, Fetih ve Hucurat sûrelerini okur, Kâf sûresini okurken yol biterdi.

Kur’ân-ı Kerim okumanın önemiyle ilgili olarak hocamız şöyle der:

“Kendimizi, kalbimizi, Kur’ân-ı Kerim ile nurlandıracağız. Evlerimizi

“Kendimizi, kalbimizi, Kur’ân-ı Kerim ile nurlandıracağız. Evlerimizi Kur’ân-ı Kerim’den mahrum bırakmayacağız.”

Kur’ân-ı Kerim’den mahrum bırakmayacağız. O Kur’ân-ı Kerim ki ruhtur ve nurdur. O sebeple Kur’ân-ı Kerim ile irtibatımız daima kuvvetli olacak. Onu okumadan geçirdiğimiz günlerimizi ziyanda bileceğiz.”

“Devamlı surette hatim okuyacaksınız. Hatimlerinizin birisi biterse hemen yenisine başlayacaksınız.”

Cebimizde bir Kur’ân-ı Kerim bulunmalıdır. Bu, hocamızın âdetidir. Hoca Efendi bu âdetinin nasıl başladığını şöyle anlatır:

“Mısır’a gittiğim zaman bir de baktım ki orada insanların ellerinde birer Kur’ân-ı Kerim var. Ceplerine koyuyorlar. Ben de o günden sonra, Kur’ân-ı Kerim’i cebimden eksik etmedim. O tarihten beri cebimde Kur’ân-ı Kerim tutarım. Bunun bulunması benim için büyük bir nimettir. Zira nerede bulsam, yalnız kaldığım zaman onu açar okurum.”

Kur’ân-ı Kerim’in yanında hadis-i şerif de okumalıyız. Hocamız şöyle der:

“Çok güzel, kısa hadis-i şerifler vardır. Onları güzelce seçip, zihnimizde, ezberimizde, lisanımızda bulundurmamız. Bunlar bizim sermayemiz olacaktır. Bilmeyenlerin arasında bulunduğumuz zaman bunları söylemeliyiz.”

Evden abdestli çıkmalıyız.

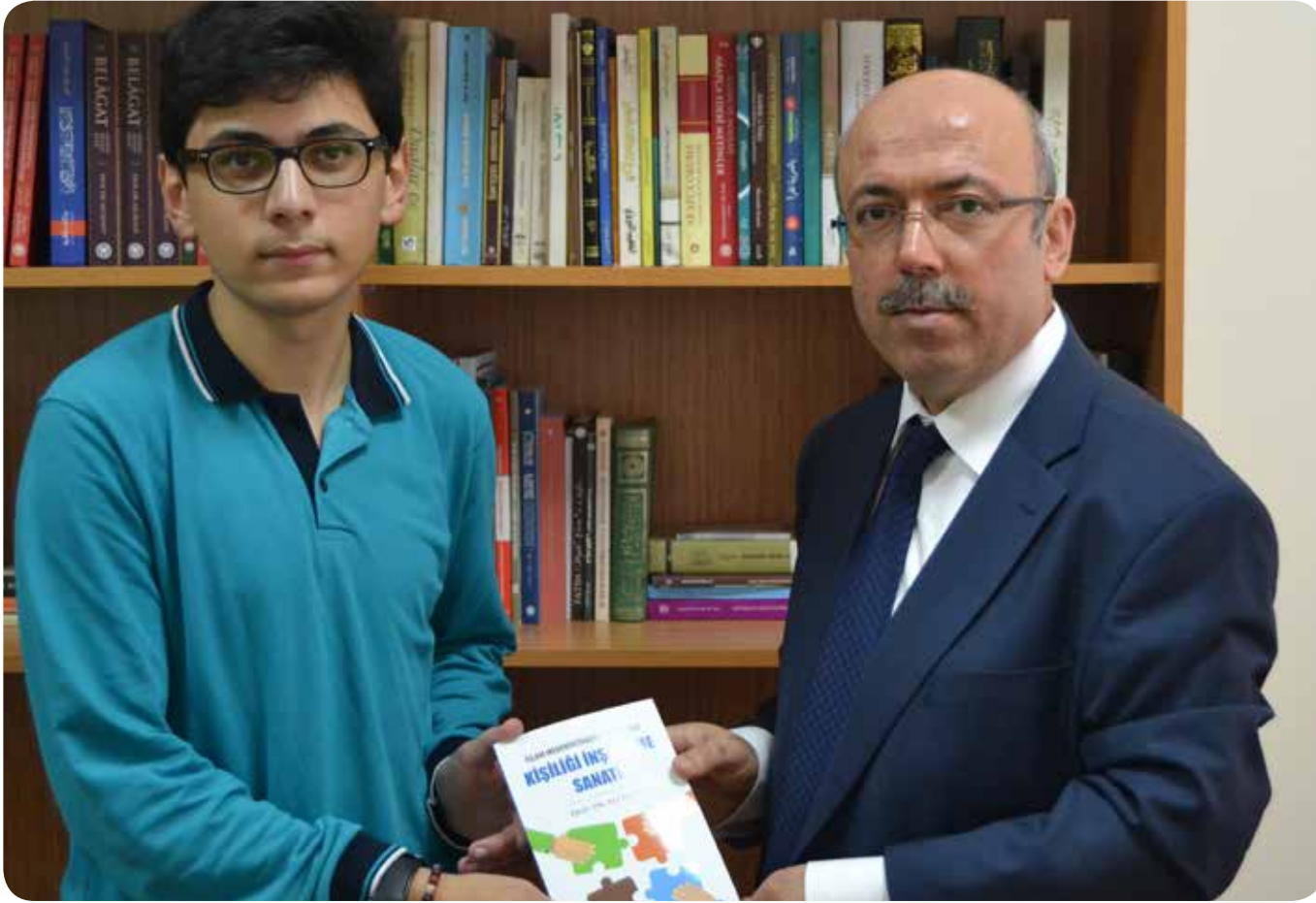

1 Sünen-i Tirmizî, hadis no. 2682.

2 Tâhâ sûresi (20) / 14.

3 Sünen-i Tirmizî, hadis no. 2646.

4 Fussilet sûresi (41)/ 30.

Vakitleri israf etmemeliyiz. Hocamız şöyle der:

“Sizlerden cân u gönülden temennim odur ki kendinizi, kıymetli ömrünüzü heder etmeyin, israf etmeyin, okuyarak vaktinizi geçirin.”

Güzel ameller işleyelim ki Allah’ın muhabbeti bizlere ihsan olsun. Hocamız şöyle der:

“Resûlullah Efendimiz (sav) bir hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

Cenab-ı Hak bir kulunu sevdiği zaman Cebrail (as)’e şöyle buyurur: Ben falan kulumu sevdim sen de sev. O kimse ondan sonra, yeryüzünde insanlar tarafından sevilen bir kimse olur.”

Allah için birbirimizi sevelim. Hocamız şu hadis-i şerifi sürekli hatırlatır:

“Nerede dünyadayken benim namıma birbirlerini sevenler? Ben onları şimdi arşın gölgesinde istirahat ettireceğim.”

Devamında hocamız şöyle der:

“Biz birbirini Allah için sevenler olarak ahirette birbirimizi ararız ve ondan sonra da Cenab-ı Hak her birimizi bağışlar, hepimize aynı makamda ikram eder.”

Yazımızı hocamızın şu duasıyla bitirmek istiyoruz:

“Rabbim cümlemizin âkıbetini hayr eylesin. Bizleri hocalarımıza layık birer talebe, onların şefaatlerini hak edecek hayırlı nesiller eylesin. Hepimizi Peygamber Efendimiz (sav)’in şefâat-i uzmâsına layık ümmet eylesin.” Âmîn.

(Bu yazının hazırlanmasında Reyhan Dergisi, 2017/1, Sayı: 45’teki Mehmet Emin Saraç Hocamıza ait “Yarının Büyükleri Olacak Gençler” başlıklı yazı ile 2017/2, Sayı: 46’daki “Ümmet İnsanı Olmak” başlıklı yazıdan istifade edilmiştir.)

Pirim Celaleddin

Hak maşukunu neyler,
Neylerse güzel eyler,
Ben sana divane bir er’em
Mevlana’nın bahçesinden,
Celaleddin çilehanesinden,
Senle muhabbet için gelmişem
Mevlevilik tezgahından geçen
Pirim Sultan Mevlana’nın
El-Melik-ül Aleme, bir hediyesiyem
Ben dervişim sultanım
Zevk-ü sefa diyarından geçerek geldim
Celaleddin esmasının marifeti için
Konya diyarından aşk şarabı içmek için
Gönül rüzgarlarında yıkanmak için
Sana geldim pirim, hak hakikat isterim
Ben seni isterim, mahşer yurdunda
Hak cemalin görmek isterim,
İnsanı kamil pınarını
Senden içmek isterim
Hakikat deryasında
Bir yunus olmak isterim
Yolun geçidini bilmek gerektir
Önce şeriat, sonra tarikat...
Usta bir bahçıvanın elinden
Hikmet suyu içmek gerektir
Duy beni pirim,
Önce kabul et, sonra neşret,
Senin kabul olunmuş duan olmak isterim
Yaradan ile muhabbetimiz aşkına,
Ne olur beni, talebeliğe kabul et
Çünkü seni ziyarete gelen bende, bendim...
Muhammedi cılayı sür gönlüme
Yolum parlсын, yak önüme
Hakikat kokusunu sür gönlüme
Ne sebepler var şehit gitmeye
Önüme düş ey can, yürüyelim sulûk’e

Nurlanacak sineme engeldir, nefis
Köşede dursun, susuz ve sessiz
Bize olan bu mükafat Hak’tandır.
Haktan ayrılan karanlıktadır
Unutma ki ölüm var hayatta
Ölmeden önce ölmeyi bilenler için
Ölmeyi bil ki iz bırak şu hayatta
Unutma ki Azrail de ışık gibi başında
Unutma iman var hayatta
Doğruya inandırmayı bilerek inanan için
İnanmayı bil ki Allah’ı göster, doğruyu isteyen için
Unutma ki yanlışlara da ihtiyacın var doğrular için
Unutma ki aşk var hayatta
Sana hayatını verene âşık olman için
Unutma ki yalancı aşk da var şu hayatta
Allah’ı tanımayanların kendisini avutması için
Üç büyük illet vardır bu fani hayatta
Kaçınmayan kurtulamaz yakasını,
Ne dünyada ne ukbada
Unutma ki iyilik de kötülük de Hak’tan
Dinlemezsen varamazsın Rabbin huzuruna
İlk büyük illettir kibir
Sen O’nun yanında kimsin ki, bu bir
Unutma ki senden büyük Allah var
Büyükleme ki kalmasın sende bu daimi kir
Yalancının mumu ancak yatsıya kadar yanar
Vardır O’nda kimseyi kaçırmayan radar
Eğer ki beklersen yatsıya kadar
Sen de yanarsın mum gibi sonsuza kadar
Varsa sende korku girme sakın kul hakkına
En sevilmez illettir Hakk’ın katında
Affedilmeyen bir haram varsa o da
Kul hakkıdır yapma bunu
Dokunur zararı hem ona hem de sana

M. EYMEN YILDIRIM

ROL MODEL: “SÜNNET-İ SENİYYE”

NECATİ KILIÇ / M. EMİN SARAÇ AİHL MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ

“De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin,” (Al-i İmran/31) mealindeki ayet, sünnete uymak ile muhabbetullah arasında sıkı bir ilişki olduğunu, biri olmadan öbürünün olamayacağını vurguluyor. İnsanın en büyük gayesi Allah’ın rızasını ve muhabbetini kazanmaktır. Allah’ın muhabbetine vesile olacak yolların en müstakimi sünnet-i seniyye dairesidir.

Efendimiz’in (AS) sünnetinin menbâi üçtür. Sözleri, yaptıkları ve ahvalidir. Bu üç kısım dahi üç kısımdır. Farzlar, nafileler ve âdaptır. Farzların terkinde azap olup bunlara uyulması zorunludur; nafilelerin terkinde azap olmayıp yapılmasında çok büyük sevaplar vardır. Bunları değiştirmek bidattır, dalalettir. Âdap kısmı ise insanın; günlük beşeriyet itibarıyla yaptığı şeylerdir ki bunlara muhalefet bidat sayılmaz. Fakat sünnetin âdabına da ittiba eden adetini

ibadete çevirmiş olur. Çünkü sünnete uyduğu zaman her bir hareketinde Efendimiz’i (AS) hatırlıyor, oradan da Cenab-ı Allah’ı hatırlıyoruz. Bu şekilde kendini huzur-u ilahide hissediyor insan. Ne mutlu o insana ki sünnete ittibaında hissesi ziyade ola. İnsan sünnete uymayıp tembellik ederse büyük bir kayıp içindedir; ehemmiyetsiz görürse cinayet-i azime, yalanlamayı içeren tenkid ise maazallah büyük bir dalalet ve sapkınlıktır.

Kalem suresi 4. ayette, “Şüphesiz ki sen yüce bir ahlak üzerindesin” buyurulmakta, Hz. Ayşe (ra) validemiz de “hulukuhu’l Kuran” Onun ahlakı Kuran’dı şeklinde Efendimiz’in (AS) ahlakını tarif etmiştir. İşte böyle bir zat bu zamanda uyulacak en güzel model hükmüne geçmeye layıktır. Hususan fitne ve fesadın kol gezdiği bu zamanda sünnete yapışmanın insana, yüz şehit ecrini kazandıracağına dair

hadis rivayetleri vardır. Tüm hayatı boyunca “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” (Hud/112) emri mûcibince, Efendimiz (AS) Kuran ahlakını hayatına tatbik etmiş, bunu da kendine dert edinerek “Hud suresi beni ihtiyarlattı” buyurmuştur.

Sünnet-i seniyye, edeptir. Sünnetin, hiçbir meselesi yoktur ki altında bir nur, bir edep bulunmasın. Resul-i Ekrem (AS) ferman etmiş: “Rabbim bana edebi güzel bir surette ihsan etmiş, beni edeplen-dirmiştir.” Siyer-i Nebi’ye dikkat eden ve sünneti bilen katiyen anlar ki edebın envainı Cenab-ı Allah Habibinde cem etmiştir. Onun sünnet-i seniyyesini terk eden edebi terk etmiş olur. Şöyle bir sual akla gelebilir: Her şeyi bilen, gizli aşık hiçbir şey ondan gizlenmeyen Allamu’l Guyub olan Allah’a karşı edep nasıl olur. Edebin bir nevi de setretmek, örtmek, örtünmektir. Her şeyi gören Allah’a karşı bu nasıl olur? Elcevap: “Cenab-ı Allah nasıl ki sanatını güzel göstermek istiyor, bazı hoş olmayan şeyleri perdeler altına alıyor, öyle de kulların da güzel görünmelerini ister, çirkin bir şekilde görünmeleri Allah’ın Cemil, Müzeyyin, Latif ve Hakîm gibi isimlerine karşı hilaf-ı edep oluyor.” İşte sünnet-i seniyyedeki edep, Allah-u Teala’nın esmasının sınırları içinde hareket etmektir. Cenab-ı Allah settaru’l uyup (ayıpları örten) olduğu için, kullarının da bununla ahlaklanmasını ister.

Hayatı boyunca Efendimiz (AS), ümmetine şefkat göstermiş, Allah’ın rızasının kazanılmasında nümûne-i imtisal yani rol model olmuştur. “Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O size düşkün, müminlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir.” (Tevbe/128)

Okulumuza ismi verilen değerli hocamız M. Emin Saraç da sünnet-i seniyyeyi ayakta tutmaya gayret eden âlimlerimizdendir. Rabbim kendilerine hayırlı uzun ömürler versin.

Rabbim, Efendimize ve onun getirdiği hakikat yoluna uymayı, ona layık olmayı cümlemize nasip ve müyesser buyursun.

Tan Sesleri

Uyan uykundan duy hakkın sesini
Tan vaktidir şimdi dağıt zulmeti
Fecrden sonra gelen seher vaktidir
Börtü böceğin zikir vaktidir
Şol sözüm sanadır duy ey kefare
Evladı Fatihan’ın dirlik vaktidir

İstişare etmeden cenge varılmaz
Ol devir tamamdır daha durulmaz
Fikirden fiile geçme vaktidir
Hakkın sesini göğe yazma vaktidir

Unutmaz unutturmaz Türk ülküsünü
Bahadrlar haykırır öz türküsünü
Şimdi Bilad-i Şam’a sefer vaktidir

Vurun aslanlarım vurun komayın
Ehli küfrü bu diyardan sürün çıkarın
Gayri ehli imanın birlik vaktidir

Binlerce göz yolda; gün, gece, şafak
Bayraklar... Bayraklar... yeşil, kırmızı, ak
Belli ki İslam’ın devlet vaktidir

Haykırır dünyaya kansasızlığını
Cümle alem bilir arsızlığını
Artık zalimlerin hesap vaktidir
Mazlumin âhını sorma vaktidir.

BATUR ENSAR ÖZÜNEGÜVEN

Nasihat

Dik durmalı bir insan, asil bir savaşçı gibi
Savunmalı dinini, Bedir arslanları gibi
Öyle bir duygu ki, bir zerre Hakka kul eder
Düşmanı dost eder, uzağı yakın
Alimlerden alimlere ulaşır bize haya
Sen sen ol, sakın kibre kapılma
Ahlaksız bir insan zengin olsa ne yazar
Hayvanlar alemine olur ancak kral
Elinde varsa bir hüner, geliştir sen onu
Düşme tutun illa ki ilahi bir dala
Ne yaparsan yap söyle o yalanı
Bilsen tek bir yalanla ezecekler kafanı
Bilirim ki caziptir batı özentili hayat
Sonunda perişanlık ve zillet var
Ya ölmeyecek gibi yaşamamıza ne demeli?
Azrail gelince alabilecek misin o nefesi.
Bilmez misin kim görür, o kadar günahı
Son nefeste fayda vermeyecek o âhı
Bu dünyada yaptığın sanıyorsun kalacak yana
Bilesin, af dilemek son anda etmiyor fayda
Yol görününce koşacaksın, önüne engel çıkacak
İradenle engelleri bir bir aşarak
Allah'ın yardımına pek çok şaşacaksın.
Bir de bakmışsın, önünde kapılar açılmış
Köleler sultan, sultanlar köle olmuş
Okuyacaksın, öğreneceksin
Cahillere fırsat vermeyeceksin
İslam'ı saran zulmeti yırtacaksın
Yorulacaksın amma velakin yılmayacaksın
Mazlumun ahını da almayacaksın
Kimsesize sahip çıkacaksın
Cesur, yiğit adam olacaksın
Ceddinin mirası yerde, onu sen kurtaracaksın
Hakka secde edip coşacaksın
Yolun sonunda uçacaksın
Meleklerle birlikte rabbine koşacaksın
Sen bizim umudumuz olacaksın,
Kendine çok güvenip şımaramayacaksın
Başarı gördün mü secdeye koşacaksın

Yiğitliğin ne olduğunu bir gün anlayacaksın
Demek değildir yiğitlik kuvvetli olmak.
Yiğitlikte değildir marifet, pazılı olmak
Esas odur ki yiğit Züleyha'ya Yusuf ola
Odur ki cengaver, öfkesine gem vura
Ol nefesine sahip zalime galip
Sanmayasın kendini yiğit, olmadan zulme kilit
Esas öyledir yiğitlik nefse hakim olabilmek
Ol toprak gibi tevazuda boyun bükebilmek
Amma çevirme öbür yanağını da sana tokat vurana.
Olmaz zalime karşı uysal koyunluk
Durma zorbaya el pençe, takma boyunluk
Toprak ol dediysek demedik ol koyun
Ya görüldüğün gibi ol ya olduğun gibi görün
Olmaya dışın cengaver için pespaye
Kırma insanları, gece ol kusur örtmede
Ol deniz gibi, şefkatte merhamette
Çıksa da fırtına kabarma karanlıkta
Anlat müşkülünü eşine, dostuna
Söyle ki bulasın derdine derman
Dost edinme zalimi, güler yüzüne kanma
Bil ki dış bilenir o zalim, aslında sana
Tamah etme dünya malına, dışı benzer bala
Tadınca anlarsın adı bal kendi batacık
Aldanma dışı bakma zahire
Yok mudur zannedersin hiç?
Defineye Malik virane
Allah'a giden yoldur bu, şaşırma git ileri
Cihattan geri kalma in meydana dönme geri
Sen Allah'ın kulusun cennetten kalma beri
Sen İslam'ın sesisin salla göğü, titret yeri
Sen ne olursan ol fitne sokma araya
Kulağını iyi aç mazlumdaki nidaya
Saygısızlık hiç etme o emektar babaya
Lal olsun dillerin sövmeyesin bacıya
Bu dünya iki kapılı bir handır kalp kırmaya değmez
İmanı sağlam olanla gezen kafire boyun eğmez
Yiğit odur ki imanından taviz vermez
Sen tövbekar ol Rabbin seni reddetmez.

MUHAMMET BANZAROĞLU

İrmaklar Da Ağlar

Bir ırmak;
Küserek ve koşarak?
Sızlayan yanlarımı geçerek
Nasıl boylu boyunca sarar
Boynumdan aşağı tüm şehirlerimi?
Seni son kez uğurladığımı biliyorum
Bir suyun ardından.
Seni, ardında bir suyla uğurladığımı
Hangi sonucun doğurduğu neden
Hangi nedene gebe yeniden, bilmiyorum
Neden tüm acılar sudan sebeplerdendir?
Ve bir serçenin gözleri hep kaldırımlara mı açılır önce?
Büyük kovalar topladım bu yüzden
Sırf bu yüzden yerleştirdim ağrıyan damlarına evlerin
Toplasınlar sudan sebep acılarımı ve uyandırsınlar
Sebep arayan kaldırımları

İrmaklar da ağlar bilir misin?
Hem de en çok
En çok ırmaklar ağlar
Sen zannedersin ki çağlar
Oysaki o, başını taşlara vura vura ağlar
Ben, öylece duran balkon köşelerinde
Koskoca bir oyuk ben
Kolumu kaldırırsam Dicle
Başımı uzatsam Fırat'tayım.
Benim coğrafyamda sular çizer haritaları
Gönlümün içinden delişmen ırmaklar akar
Bozbulamık sular da koynuna aldığı
Küçük çocukların cesedinden utanır da
Başını kayalara çarpa çarpa akar da
Yine soğutamaz yüreğini
Bazı bazı uğrayan ve dokunsan

Ağlayacak gibi duran bulutların ellerini sıkıyorum
Kaldırımlar uyanıyor sonra
Kumrular uyanıyor, renksiz uykularından
Oysa saat sabahı geçeli saatler olmuşken
Ben bir seni uyandıramıyorum
Bir seni yıkayamıyorum berrak sularla
Ne senin bu güz kurusu halin?
Hırçnlığını afyonlaştırmış narkoz kokusu
Ne bu üstüne sinen yağmurların tavrı?
Bildirmek için suyunu ve sızını, biliyorum
Sen giderken, arkandan
Gurbet yanığı bir suyla uğurlamam seni, bundandır
Aynalarda iç boşluğumu dolduran bıçaklar görüyorum
Ve tutup hepsini ağrıyan suya saplamak geliyor içimden
Uçtuğumu resmedip
Ortasına süzülüp ırmağın
Yorgun sulara saplamak geliyor
Su beni benden daha çok anlıyor
Bir kez var olduysam eğer
Suya değişiyor elim
Açık parmak uçlarımı
Bir tırpan gibi
Gezdiriyorum, rengi maviye aldanan uykusuzluğun içinde
Böylelikle bir kez daha dönüyor su
Öldüren ve diriltten
İrmaklara da bir kader biçen
Durunca boğulduğum bir yerdeyim
Biliyorum
İrmakların kaderine şahitlik yaptığımı
Kâbillerin, ırmakları kızıla boyadığı bir dünyada
İrmaklar da ağlar
En çok onlar ağlar...

ZEYNEP KINALI

HAKİKİ ÂLİMLERİ TÜKENMİŞ MİLLETİN YAŞAM ENERJİSİ BİTMİŞTİR

NABİ KÜÇÜK / M. EMİN SARAÇ AİHL EDEBİYAT ÖĞRETMENİ

Bu aziz milletin zirvede olduğu günler, zirve âlimlere sahip olduğu günlerdi. Ne zaman ki gerçek âlimler aramızdan çekildi; toplumumuz, dağılmaya, pör-sümeye yüz tuttu. Akşemsettin'i olmayan bir fetih düşünülemezdi. Viyana kapılarından çekildiğimiz günler, işte bu mübarek insanların da aramızdan çekildiği günlerdi.

Hakiki âlim, ilmi ile âmil âlimdir ve bu tür insanlar, gerçek anlamda peygamber varisidirler. İlahi nur, bu insanların kalbine iner ilkin, sonra oradan insanlığa yayılır. Gerçek âlimlerden yoksun toplumlar inkişaf-tan ve kemalattan mahrum olurlar.

“Nerede hata yaptık, niçin geriledik?” sorularına cevap ararken ilk bakacağımız cihet, ilim ciheti olmalıdır. Soruyu değiştirerek tekrar soralım: “Nerede hata yaptık ki ilim ve âlim bizi terk etti?”

Osmanlı medreselerinden fenni ilimlerin çıkarılması, ciddi anlamda kafa yorulması gereken bir konudur. Akşemsettin Hazretlerine baktığımız zaman, hem dini ilimlere hem de fenni ilimlere vakıf olduğunu görüyoruz. Zira mikrobu, Pastör'den dört asır önce keşfetmiştir. 1600'lü yıllardan önce yaşamış birçok ilim adamımız için bu böyledir. İbni Sina'yı biz doktor olarak biliriz. Oysaki o, aynı zamanda

bir filozoftur. Matematik, fizik, jeoloji gibi alanlarda da çalışmalar yapmıştır. Fatih Sultan Mehmet, bir padişah olmanın ötesinde, dini ilimlere vakıf bir âlimdir. Top projesi çizip, top dökcek kadar becerikli bir mühendistir, divan oluşturacak kalitede şairdir.

Dört asırdır hakiki âlimlere hasret kalmış bir toplum haline geldik. İlim adamı sıfatıyla ortaya çıkanların kibirleri, akademik cübbelerinden on metre ileride yürüyor. İlmiyle âmil olmayan kitap yüklü merkeplerin hezeyanları, avamın imanını çalmayı hedefliyor. Malum, âhir zamandayız. Üstad Necip Fazıl'ın tabiriyle: “Analar doğurduğu kurt yavrusundan azman” olan zamandayız. Âhir zamanın fitneleri Ümmet-i Muhammed'i kasıp kavuruyor. Son kalelerimizin son burcu olan “aile” mefhumu bile avuçlarımızdan yavaş yavaş kayıyor.

İşte tam da böyle bir zamanda sizlere; ilmiyle, âmeliyle, Sahnı Seman medresesinden az önce çıkıp gelmiş bir müderris edasıyla Allah'ın arzında birlikte nefes aldığımız Muhterem M. Emin Saraç Hocamızdan bahsetmek istiyorum. Kendileri sırf Allah rızası için yaklaşık kırk yıldır Fatih Camiinde ders vermekteler.

İlmin kaynağı sünnetullahtır, vahiydir, sünnettir, dini bilgilerdir. Bilimin kaynağı ise laboratuvar sonuçlarıyla elde edilmiş maddi verilerdir. İlimsiz bilim, bilimsiz ilim olmaz. İlimsiz bilim, insanı materyalizme, rasyonalizme, sonuçta da emperyalizme götürür. Günümüzde, Batı medeniyetinin uyguladığı emperyalist yaklaşım, ilimsiz bilime örnektir. Petrol ve ham madde elde etme uğrunda yüz milyon Afrikalının ölmesi, Batı için vakayi adiyedendir. Kıyıya vurmuş bir balina için timsah gözyaşları döker de bir milyon insanın ölmesi karşısında kalbi buz çölüne döner.

İlim, bilimin vicdanıdır. İlimsiz bilim, vicdansız insana benzer. Bugün insanlık, vicdandan yoksun bilim adamlarının zulüm kışkacındadır. Tıp bilimi buna tipik bir örnektir. Hastayı; iyileştirilmesi gereken bir insan değil de salt müşteri olarak gören ilaç sektörü, ürettikleri ilaçlarda, tedavi edilmiş hastalar yerine ömür boyu müşterileştirilmiş hastaları tercih etmektedir. Doktorlardan şu cümleyi çokça duyar ol-

duk: “Bu ilacı ömür boyu kullanacaksınız.” Grip/nezle gibi sıradan hastalıklarda bile ömür boyu kullanılan ilaçlar var artık. Her yıl grip aşısı olun, diyorlar; yerseniz... Bilimin, vicdanı olmak zorunda, aksi taktirde geleceğimizi, zombileşmiş bilim adamları ve vampirleşmiş iş adamları şekillendirecek.

Tekrar özümüze dönmek, Hakkın rızasını insanlığın vicdanına ilmek ilmek işlemek zorundayız. Eğitim sistemimizde de hakiki âlimler yetiştirmek istiyorsak, insanın hem maddesine hem manasına (ruhu-na) hitap eden bir anlayışı benimsemeliyiz. Ruh terbiyesinden yoksun bir nesil şu anda Batı dünyasında gördüğümüz nesildir. Annelerini babalarını huzur evlerine terk etmiş, evliliği ve çocuk yetiştirmeyi külfet olarak gören bir nesil geliyor.

Böyle bir zamanda, “Allah için yaşamak, vakıf insan olmak” kavramlarından bahsetmek, uzaylılardan bahsetmek gibi bir şey. Günümüz insanının dünyasında olmayan kavramlar bunlar. Hayatı, matematikle izah ediyoruz. İki kere iki dört... O, benim oğluma yarım altın takmıştı, ben de yarım altın götürüyüm onun kızının düğününe...Hayatımızda, maddi karşılıklarla yürüyoruz.

Muhterem M. Emin Saraç Hocamız, ömrünü ve ilmini Allah'a adanmış gerçek bir âlimdir. Emin Saraç Hocamız gibi namzet şahsiyetleri, toplumumuza, özellikle de gençlerimize tanıtmalıyız. Mevlam, hocamızın ömrüne ve ilmine bereket ihsan eylesin.

M.EMİN SARAÇ HOCAMIZDAN HATIRALAR

OSMAN ŞAHİN / MUSHAF LARI İNCELEME VE KIRAAT KURULU BAŞKANI

Çok Muhterem M. Emin SARAÇ Hocam, İslam davasının çilesini çekmiş bir ailenin evladıdır. En önemli özelliklerinden biri, Fatih Camiinde Osmanlı döneminden bu yana devam edegelen camilerdeki ilmi ders geleneğini elli yıldan fazla bir zamandır devam ettirmiş olmasıdır.

M. Emin SARAÇ Hocamız, Ehl-i Sünnet çizgisinden hiç taviz vermeyen, gönlü Hz. Peygamber muhabbetiyle dolu, Rabbani âlimlerimizdendir.

Onun İslam'dan taviz vermemesi, kim olursa olsun herkese hakkı hakikati olduğu gibi söylemesi, ilim yolundaki sebatı, gayreti, ihlas ve samimiyeti talebelerine hep ışık tutmuştur.

Kıymetli Hocamızın, eslafın geleneğine sadakati herkesçe malumdur.

Onun; batıl karşısında celadetli duruşu, âlimlerin yanında mütevazı oturuşu; küfre karşı çatık kaş-

lı, Hadis-i Şerif okurken gözü yaşlı hali gözümün önünden hiç gitmez.

M. Emin SARAÇ Hocam, İslam dünyasındaki önemli âlimlerle hep irtibat halinde olmuş; ilmi; makam ve mevkiye, paraya ve pula tahvil etmeyi hiç düşünmemiş, ilmin ve âlimin itibarını, şahsında hep korumuştur.

Hocamı ilk defa 1980'li yıllarda Fatih Camiinin müezzin mahfelinde sabah namazı sonrası Kadı İyaz'ın "Eş-Şifa Bitarifi Hukuki'l-Mustafa" adlı eserini okuturken tanıma fırsatı buldum. Derslerine ilk olarak 1985 yılında Sahih-i Buhari ile başladım. Derslerin başında bana Kur'an okutur ve "İnşallah bu camiye imam olursun" diye dua ederdi. Yıllar sonra o duası gerçekleşti ve 17 yıl Fatih Camiinde imam hatiplik yapmak bize nasip oldu çok şükür.

Muhterem hocamla hatıralarımız çok ama bunlardan birkaç tanesini zikredegim:

Osman Şahin / M. Emin Saraç

Hocamın gözünde ve gönlünde Fatih Camiinin çok ayrı bir yeri vardır. Fatih Camiinin mihrabında ve minberinde vazife yapan imamın da değeri, hocamın gözünde çok yüksektir. 1997-1999 yılları arasında hayırseverlerin desteğiyle Fatih Camiinin tarihi kapı ve pencere kepenklerinin restorasyonunu yaptırıyoruz. Bir Ramazan Cuması ülkemizin tanınmış zengin iş adamlarından biri camiye geldi. Dönemin Fatih müftüsü, o iş adamından camideki yapılan işler için yardım talebinde bulunmamı istedi. Emin Hocam bunu öğrenince, bana yarı sevgi yarı hiddetle "Zinhar, sakın, asla istemeyeceksin! Hafızım, gözüm, sen benim gözbebeğimsin. Sen Fatih'in imamısın. Mü'minlere hiçbir faydası dokunmayan bir zengin adamın karşısında eğilip, Fatih Camiinin imamının yardım talebinde bulunmasına gönlüm razı olmaz. Sen isteme başkası istesin" dedi. Ben de hocamın sözünü dinleyip istemedim, başka birisi istedi ama o zengin adam sadece dinleyip bir kuruş dahi vermeden çekip gitti. Onun parası Fatih Camiine nasip olmadı.

İkinci hatıram biraz hüznü doludur. Hocam çok acil bir durum olmadıkça dersi asla terk etmez, derse tek kişi bile gelse dersi bırakmazdı. Fatih Camiinde yıllarca soğuk kış günlerinde dizlerine örtüler örtmek suretiyle ders okutmuş yine de dersi bırakmamıştır. Ben, Fatih Camiine imam olduktan sonra Hocam soğuktan kurtuldu ve kendisi de imam odasını şereflendirdi. 1996'dan sonra derslerini imam odasında yapmaya başladı. 28 Şubat döneminde yaklaşık 50 yıldır hiç bırakmadan sürdürdüğü dersine bir müddet

“28 Şubat döneminde yaklaşık 50 yıldır hiç bırakmadan sürdürdüğü dersine bir müddet ara verilmesi istendi. O kadar üzülüyştü ki o gece 3 defa burnu kanamıştı. Öğrencilerine, “gelmeyin” demesine rağmen kendisi aynı saatte odaya gelip tek başına dersi mütalaa etti, yine de dersi bırakmadı.”

ara verilmesi istendi. O kadar üzülüyştü ki o gece 3 defa burnu kanamıştı. Öğrencilerine, “gelmeyin” demesine rağmen kendisi aynı saatte odaya gelip tek başına dersi mütalaa etti, yine de dersi bırakmadı.

Bir defasında hacca giderken ziyaret edip “Hocam size nasıl dua edeyim?” diye sorduğumda hiç unutmadiğim iki cümle söyledi.

Daha çok Talebe-i uluma hizmet edebilmem için sağlık ve sıhhatime dua et.

Neslimden de ilim yolunun devam etmesi için dua et.

Son nefeste hüsn-ü hatimem için dua et (hüsn-ü hatimem derken sesi titredi ve gözleri yaşardı)

Rabbim, Hocamıza ve cümlemize sıhhat ve afiyet ih-san eylesin. Bizleri ve neslimizi ilim yolunda daim eylesin.

M. EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TALEBELERİNDEN “Doç. Dr. HALİL İBRAHİM KUTLAY” İLE RÖPORTAJIMIZ:

RÖPORTAJ: BURAK AKSU / AHMET KAN ARIKAN

Değerli Hocam, Emin Saraç Hocamızla tanışmanızı anlatır mısınız?

Kendisini ilk defa 1973 yılında Beşiktaş Müftüsü merhum Fuad ÇAMDİBİ Hocaefendinin evinde tanıdım. M. Emin SARAÇ Hocaefendi, Fuad Hocaefendinin haccını tebrik için ziyaretine gelmişti. Ben de bir vesile ile sınıfta sıra arkadaşım Şerafeddin KALAY ile birlikte orada bulunuyordum. Hocamla orada zenzem içerken tanıştık. Hocamız, beni o zaman, Fatih Camii'ndeki derslerine davet etmişti. Bu davetine ancak ertesi yıl icabet edebilecektim.

Emin Saraç Hocamızdan hangi dersleri aldınız?

1974 yılı Ekim ayında Yüksek İslam Enstitüsü'nün ikinci sınıfında talebe iken İlim Yayma Vakfı Vefa Yurdunda kaldığım ilk günlerde akşamları M. Emin Saraç Hocaefendinin Fatih Camii müezzini mahfilinde verdiği hadis, fıkıh ve tefsir derslerine başladım. O günden bu yana 40 yıldır hocamızın talebesi olmakla iftihar ediyorum.

Bana hadis-i şerifleri ve hadis ilmini M. Emin Saraç Hocam sevdirdi. Sünnet-i Seniyyeyi ya-

şayan, onu hem sevecek hem de sevdirecektir. Sünen-i Ebu Davud kitabının tamamını, baştan sona İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'ndeki arkadaş grubu ile birlikte onun Fatih Camii'ndeki ders halkasında okuduk. Bulugu'l-Meram, el-İhtiyar ve daha sonra Mekke'de kendisinden ders aldığımız muhterem üstadımız Muhammed Ali Es-Sabunî hocamızın Tefsiri Âyati'l-Ahkâm kitabını okuduk.

Emin Saraç Hocamız, nasıl bir hocaydı?

M. Emin Saraç Hocamın en önemli hususiyeti, ders arasında parantez arası anlattığı müstesna hatıralardır. Hocamızın hocalarından; Abdülvehhab Buhayrî, Ahmed Fehmî Ebu Sünne Hocaefendi; Hind diyarının mübarek şahsiyetlerinden Ebul-Hasen En-Nedvî Hocaefendi; Suriyeli hocaefendilerden Abdülfettah Ebu Gudde, Abdullah Siraceddin, Nureddin İtir, Muhammed Avvame Hocaefendi ile ülkemizin müstesna alimlerinden Şeyhulislam Mustafa Sabri Efendi, Muhammed Zahid el-Kevseri Hocaefendi, Ahıskalı Ali Haydar Efendi, kayınpederi Ali Yekta Efendi, Bekir Haki Efendi, Ömer Nasuhi Bilmen Hocaefendi, Süleyman Hilmi Tunahan Efendi, Kastamonulu Ömer Efendi, Gümölcineli Mustafa Efendi, Hüsrev Efendi, Mahmut Sami Hocaefendi, Mahmut Ustaosmanoğlu Hocaefendi, Musa Topbaş Hocaefendi, Ali Yakub Cenkçiler Hocaefendi, Mehmet Zahid Kotku Hoca-

“Şan ve şöhretten, riyadan daima uzak durmuştur. Elli yıldır hiçbir TV programına katılmamış, çeşitli TV kanallarının röportaj tekliflerini kabul etmemiştir.”

fendi, Abdurrahman Gürses Hocaefendi, Trabzonlu Ahmet Yaşar Hocaefendi ve diğer pek çok zevattan naklettiği her biri ders, ibret ve öğütlerle dolu hatıralar talebelerinin hiç ama hiç unutamayacağı hatıralar olarak gönüllerinde kalacak, bu şahsiyetler bizlere daima rehber olacaktır.

Emin Saraç Hocamızın, toplumla münasebeti nasıldı?

Hocaefendi İslâmî vakar ve şahsiyet sahibidir, ilmin ve ilim adamının izzet ve vakarına çok önem vermektedir. Şan ve şöhretten, riyadan daima uzak durmuştur. Elli yıldır hiçbir TV programına katılmamış, çeşitli TV kanallarının röportaj tekliflerini kabul etmemiştir. İslâmî dergilerin mülakat tekliflerini kabul etmiş, ama her defasında eksik veya yanlış nakledilen bilgilerden yakınmıştır. Bütün İslâmî cemaatlerle, cemiyet ve vakıflarla irtibatını devam ettirmiş, zaman zaman bu kuruluşları ziyaret etmiş, cemaat faaliyetlerini takdir etmiş, cemaatlerden daima takdir görmüştür. İlim Yayma Cemiyeti İstişare Heyetinde bulunmuş, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı (İSAV) kurucuları arasında yer almıştır.

Hocamız; “M. Emin Saraç Cemaati” diye bir cemaat kurmamış, böyle bir cemaat kurmayı istememiştir. Hiçbir müesseseye, vakfa, okula veya öğrenci yurdu-na kendi isminin verilmesine razı olmamıştır. Mahviyet ve tevazu içinde bir hayat yaşamayı tercih etmiştir. En son şiddetli ısrar üzerine sizin okulunuza isminin verilmesini razı olmuştur.

M. Emin Saraç Hocamız, Ezher Üniversitesi mezunu olmakla, Ezher’li olmakla daima iftihar etmiştir. Bununla birlikte o bir Osmanlı hayranı, bir Osmanlı alimidir. O, başlı başına bir “Osmanlı Medresesi” dir. Ders halkasında fıkıh, hadis, tefsir dersleri yanında; okuttuğu kitaplar arasında Şifa-i Şerif, Şemail, Kaside-i Bürde, Risale-i Kuşeyriyye, Tarikat-ı Muhammediyye, Emalî Şerhi gibi kitaplar da bulunmaktadır.

Hocamızın; 1958 yılından bu yana 55 yıldır hiç ara vermediği derslerinin saatleri hiç değişmemiştir. Son yıllarda Armutlu’daki kaplıca seansları sebebiyle yaz aylarında ders yapamayan hocaefendinin, yıl içinde, hafta içinde, tatil günü yoktur. Onun hayatı ilim ve irfanla, ders ve sohbetlerle doludur.

Emin Saraç Hocamızın yakın zamana kadar devam eden derslerinden bahseder misiniz?

Hocamızın; Pazartesi-Perşembe günleri sabah 10.00-12.00 saatleri arası Fatih Camiinde imamlarla yaptığı

ders; Salı-Cuma arası her akşam 20.00-22.00 saatleri arası ilahiyat fakültesi talebeleriyle yaptığı ders; Cuma günleri sabah namazından sonra Fatih Camiinde daha çok ihtisas erbabının katıldığı Sahih-i Buhari dersi; cuma ikindi namazı sonrası Fatih Camiinde halka açık hadis (Mişkatül-Mesabih) dersi; cumartesi sabah 10.00-12.00 saatleri arası Vefa’daki İlim Yayma Vakfı Yurdu yanındaki Ekmekçizade Medresesi Mescidindeki dersi; pazar günleri sabah namazından sonra Fatih Camiinde halka açık Şifa-i Şerif ve Şemail dersi saatleri yıllardır, hiç ama hiç değişmemiştir.

Emin Saraç Hocamızın, bu derslerinde, talebelere vermek istediği temel mesaj ne idi?

M. Emin Saraç Hocam, derslerinde daima İslamî şuur, hizmet aşkı ve ihlas aşlamış; vakar sahibi, şahsiyetli ilim adamları yetiştirmeye çalışmıştır. İslam kardeşliğine büyük önem vermiş, İslam dünyasının problemlerini problem edinmiş, hocamızın, İslam

dünyası ile her çeşit ilişkilerin artması konusunda ciddî katkıları olmuştur.

Emin Saraç Hocamızın yetiştirdiği talebelerinin adedini yaklaşık olarak belirtebilir misiniz? Böyle bir bilgi var mı?

Hocaefendi iki binden fazla talebe değil, iki binden fazla “hoca” yetiştirmiştir. Yetiştirdiği hocaların tamamı İslamî ilimlerde ya da İslamî hizmetlerdedir. Siyasete ve ticarete atılan talebelerinde de hizmet aşkı ön plandadır. Son yıllarda çok sevdiği talebelerinin “icazet talebi” tekliflerini kıramamış, birçok talebesine “icazet” vermiştir. İcazet almak için yurt dışından gelen yabancı misafirleri de çoktur.

Hocamızın geçimi nasıldı, maaşı var mıydı?

M. Emin Saraç Hocamız; 1958-1960 yıllarında İstanbul İmam Hatip Lisesi’nde ve 1976-1979 yıllarında Diyanet İşleri Başkanlığı Haseki Eğitim Merkezinde ders verdiği birkaç yıl hariç, hiçbir yerden maaş almamıştır. Yıllarca, Kurban Bayramlarında kurban bile kesmemiş ama hiçbir yerden sadaka, yardım vs. kabul etmemiştir. Fizilali’l-Kur’an tercümesinden gelen gelirle geçimini temin etmiş, kanaatkâr ve zahidane bir hayat yaşamıştır.

Hocamızın İslamî anlayışı genel olarak nasıldı?

Hocamız; ifrat ve tefriti, taassub ve aşırılığı reddetmiş; daima itidal ve orta yolu temsil etmiştir. Kendine özel, radikal ve marjinal hiçbir görüşü olmamış, Hanefi mezhebinin müntesibi olmakla iftihar etmiş, Osmanlıların edeb ve vakarını örnek almıştır.

Emin Saraç Hocamızın, “Fatih Sultan Mehmet” ismi ile ünsiyeti nereden geliyor?

M. Emin Saraç Hocamız; ülkemizin medarı iftihar değerli sahabî Halid bin Zeyd Ebu Eyyub el-Ensârî radiyallahu anh hazretlerinden sonra Fatih Sultan Muhammed Han’ı çok sevmiş, onun vakfiyesine uyma hassasiyetini daima dile getirmiştir. Fatih’te “Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi” adıyla üniversite kurulmasını çok önemsemiş, onun bize emanet

biraktığı Fatih Medreseleri’nin perişan halinden duyduğu üzüntüyü her zaman dile getirmiştir. Biliyorsunuz bu külliye daha sonra restore edildi.

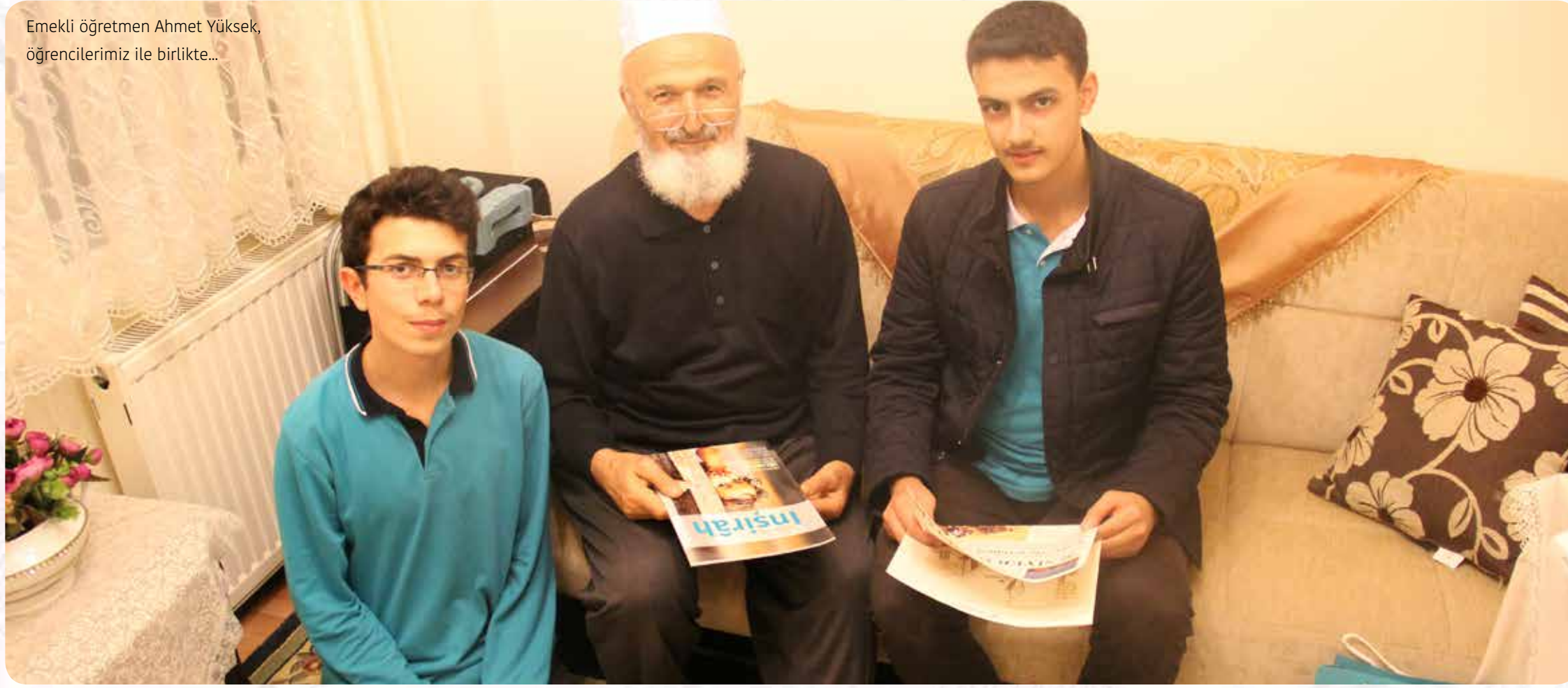
Hocamızın, Diyanet’e yönelik eleştirileri nelerdi?

Diyanet İşleri Başkanlığı müessesesi, M. Emin Saraç Hocaefendinin en çok sevdiği ve en çok tenkid ettiği kurum olmuştur. “Bizim en önemli iki müessesemiz, ordumuz ve diyanetimizdir,” sözünü sık sık tekrarlamıştır.

Diyanetin; 2010 yılının Kuran Yılı ilan edilmesi, camilerde hadis ve ilmihal dersleri verilmesi gibi pek çok hayırlı uygulamasını hocamız takdir etmiştir. Merkezi sistem ezan okunması, merkezi sistem vaaz verilmesi, bayan müftü yardımcısı kadrolarının tahsis edilmesi, bayan ilahî korolarının halka açık ilahî konserleri vermeleri, Ankara’dan merkezi hutbe gönderilmesi gibi uygulamalarını da eleştirmiştir.

Değerli vaktinizi bize ayırdığınız için çok teşekkür ederiz hocam.

Emekli öğretmen Ahmet Yüksek,
öğrencilerimiz ile birlikte...

M. EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TALEBELERİNDEN AHMET YÜKSEK İLE YAPILAN RÖPORTAJIMIZ

Röportaj: M. İkbâl YAZICI / M. Eymen YILDIRIM

Değerli hocam, siz İstanbul İmam Hatip Lisesinden emekli olan değerli bir hocamızsınız. Öğretmenlik vazifesi yaparken bir taraftan da Emin Saraç Hocamızdan ders aldınız. Bizlere hocamızın ceddinden ve çocukluk çağlarından bahseder misiniz?

Emin Saraç Hocamızın babası Hafız Mustafa Efendi, Tokat'ta hafız olmuştur. Yasakçı devirde talebelerine Kuran-ı Kerim okuttu ve hafızlık yaptırdı. 1962 yılın-

da 88 yaşında olduğu halde vefat etti. Emin Saraç Hocamızın dedesi, Artvin'in Meydancık köyündendir. Annesi Hatice Hanım ise Şavşat kazasındandır. Vaktiyle Artvin'den, Tokat Erbaa/Tanoba köyüne gelerek yerleşmişlerdir. Emin Saraç Hocamızın dedelerinden Müderris Üzeyir Efendi, Nakşi Şeyhi İsmet Efendinin halifelerinden Bahrullah Efendiye müntesiptir.

Emin Saraç Hocamız, Tokat Erbaa'nın Tanoba köyünde 1930 yılında doğmuştur. Hocamızın dördün-

cü nesilden dedesi Ali Efendi, Fatih Medreselerinde okumuş ve Batum kadılığı yapmıştır. Ali Efendi hakkında hocaları "sirac (ışık saçan kandil)" mahlasını kullandıkları için soyadı kanunu çıktığında nüfus memurları Emin Saraç Hocamızın ailesi için soyadlarını "Saraç" olarak yazmıştır. Hocamız Mısır'daki tahsilinden dönmeyen önce Anneleri Hatice Hanım Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Muhterem valideleri vefat ettiğinde henüz 40 yaşındaydı. Rahmetli anneleri oğullarını okumaya gönderirken: "Benim esas saadetim onların dedelerinden kalma kitapları okuduklarını gördüğüm zaman olacaktır." demiştir. Hocamızın annelerinin, komşu hanımlarına Kara Davut, Müzekkin Nüfus, Muhammediye gibi kitaplardan ders verecek derecede ilmi varmış. Hocamız, Mısır'da geçen gurbet hayatı boyunca aile hasreti çekmiş onları ziyarete gelememiştir. Çünkü o devirde memleketine sılairehim için gelmek bir daha tahsil için Mısır'a dönememek anlamını taşıyordu. Memleketimiz

o yıllarda tek partinin baskıcı yönetimi altında idi. Hocamız, Mısır'daki 8 yıllık tahsilini bitirdikten sonra (Külliyetüş Şeria – Kudad Bölümü) 1958 yılında yurdu-muza dönmüştür.

Emin Saraç Hocamızın çocuklarına ders vermenizden bahseder misiniz?

Emin Saraç Hocamızın çocukları Fatih ile Yekta'nın ilkökul ve lise tahsillerinde yardımcı hocaları bendim. Onlarla yaptığımız derslere severek giderdim ve onlara yardımcı olurdum. Onlar da beni aile efratlarının bir parçası gibi görürlerdi. Ben onlara gıpta ederdim, nasihat ederdim. Derslerimizi bitirmede hiç taviz vermezdik.

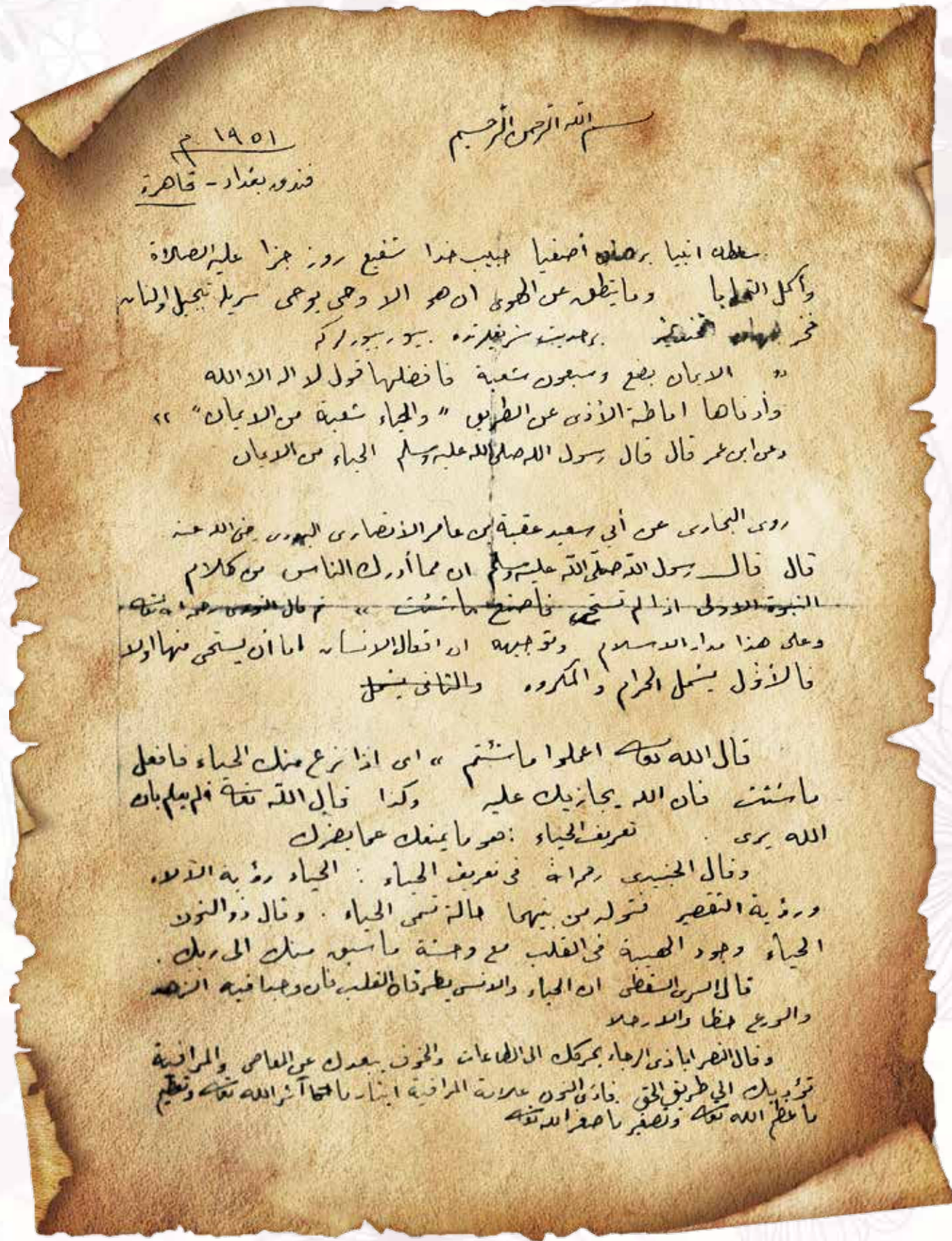
Bize, Emin Saraç Hocamızın kardeşlerinden bahseder misiniz?

Hocamızın sekiz kardeşi vardı. "Fatma, Âişe ve Mustafa" süt çağında iken ölmüşlerdir. Sağ kalan beş kardeşin hepsi de hafız olmuştur.

Hocamızın kardeşlerinden Bahaddin Hocamız, imamlık yapmıştır. Askerliğini de sakallı vaziyette imamlık yaparak geçirmiştir. Bahaddin Hocamız yedi yaşına bastığında valideleri ona özel bir seccade yapmış, güzel elbiseler giydirmiş ve namaza başlama töreni yapmıştır. Hocamız 1940 yılında henüz küçük bir çocuk iken, Bahaddin ağabeyi ile çevre şehirlere Ramazan ayında mukabele okumaya gitmiştir. Bununla ilgili bir anısını şöyle naklediyor:

- "Merzifon'a mukabele okumaya gittik. Merzifon Paşa Camiinde mukabele okuyordum. Hem de hatimle teravih kılınan Medrese Camiinde imama fatihlik yapıyordum. Küçüktüm, imam yanılınca arkasından "cık, cık..." diyordum. Namazdan sonra cemaatten yaşlı bir amca bana:
- Küçük Hafız, "cık cık..." deme. Doğrusu ne ise onu okuyuver" dedi

Osman Saraç Hocamız edib ve hatip birisiydi. Konuşmaları şiir şeklindeydi. Osman Hocamız Tokat milletvekilliği ve yüksek İslam enstitüsü hocalığı yapmıştır.

Mehmed Emin Saraç Hoca'nın El Yazısı Örneği

Emin Saraç Hocamızın bir diğer kardeşi olan Yusuf Hafız, köylerinde çalışmış ve trafik kazası neticesinde erken yaşta vefat etmiştir. Hocamızın ilk vefat eden kardeşi Yusuf Hafız'dır. Yusuf Hafız'ın oğlu Haydar, köylerinde baba/dede ocağını devam ettirmekte, köydeki mescidi canlı tutmaktadır.

Emin Saraç Hocamızın hayatta olan tek kardeşleri Hafız Emine Hanımdır. Emine Hanımın dört çocuğundan ikisi hafızdır.

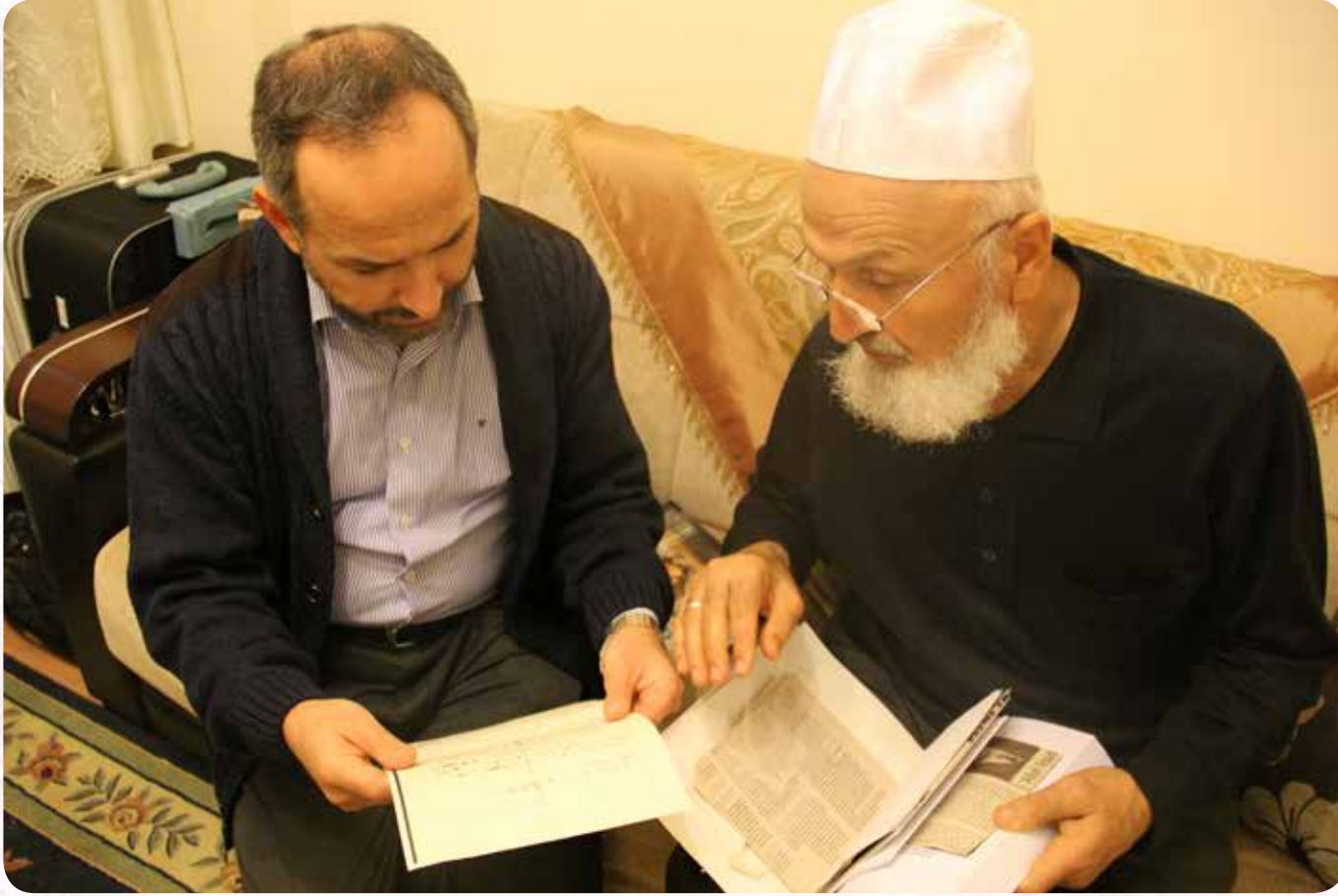
Emin Saraç Hocamızın Tokat'tan İstanbul'a gelişi nasıl olmuş?

İsterseniz bu sorunuzu da Emin Saraç Hocamızın anlattıklarıyla cevaplandırayım. Zira aynı soruyu ben de hocamıza sormuştum:

"1943 yılında babam, ağabeyim ile beni okumamız için İstanbul'a, Ali Haydar Efendinin yanına gönderdi. (Dedem Üzeyir Efendi, Bahrullah Efendiye müntesipti. O da Ali Haydar Efendinin şeyhi olan M. İsmet Efendinin, memleketindeki halifesiydi. Bahrullah

Efendi, evliyaullahtan biri olup Eksel köyünde tekkesi vardı.)

İstanbul'a geldiğimizde Ali Haydar efendi bizi Fatih Camii Baş İmamı Ömer Efendiye gönderdi. Ben Ömer Efendiden Telhis okudum ve talim dersi aldım. Baş İmam Ömer Efendi, teravihten önce mihrapta bir cüz Kuran-ı Kerim okurdu ve bununla, öteye beriye gitmekten korunuyorum, tabirini kullanırdı. Mushafları tashih heyetinin de başkanıydı. Sabah namazından sonra ders okuturdu. aslen Kastamonuluydu ve Çerkez'di. Onun Haliç Caddesindeki evinde de ders okuduğum olmuştur. 1943 yılında ekmek karne ile satılmaktaydı. Ömer Hocamız bizim için ekmek karnesi temin etmişti. Hocamızın teşvikiyle Fahri Kigili bize yer yatağı temin etti. Üç ay boyunca Fatih Camiinde bizi misafir ettiler. Geceleri camide yatıyorduk. Gündüz olunca yataklarımızı kaldırıp üst kata çıkan merdivenlerin içerisine koyuyorduk. Babamın gönderdiği paralar bitince Bahaddin ağabeyim tezgaharlıkta çalışıp kardeşim Osman ile beni okuttu. Yine 1943

yılında Fatih Camiinde, Süleyman Hilmi Tunahan Hocamızdan Arapça dersi almaya başladım. Kendisi, derse başladıktan on beş gün sonra takip edildiğini belirterek bizlere veda etti. Arapçaya, başka hocalarda devam ettim. Gümüşceli Mustafa Hoca, Arnavut Hüsrev Hoca, Başkayyum Süleyman Hoca; Fatih Camiinde ders okuduğum hocalarımdandır. Fatih Camiinde; Tirmizi, Buhari, Merakıl Felah, Kuduri Şerhi, Şerhul Akaid, Şifai Şerif, Mirat, Müslim, Mişkatül Mesabih, Kadı Beydavi Tefsiri, Telhis..." gibi dersleri okudum.

Tek parti döneminin baskıcı günleriydi. Fatih Camiinde üst katta hünkar mahallinde Gümüşceli Hoca'dan ders aldıktan sonra kitaplarımızı halıların altına saklayıp teker teker oradan çıkardık. Bazen hünkar mahfilinin penceresinin kırık camlı üst kısmından içeriye karlar düşerdi. Biz de diz kırıp ders okumaya devam ederdik. Gümüşceli Hocamız bizlere: "Karlar bile sizin ziyaretinize geliyor, okumaya devam edin." derdi. Hocalarımdan işittiğime göre 1940'lı yıllarda

İstanbul'da altmış kadar dersiam hoca efendi kalmıştı. Fatih camiinin sağ ön köşesinde Hüsrev Hoca Buhari okuturdu; sol ön köşesinde ise İbrahim Efendi, Müslim okuturdu.

Üçbaş Medresesinde Dersiam Yakup Efendi, Doğan Güneş Mecmuasını çıkartan Mahmut Cevdet Efendi gibi bekar kimseler kalırdı.

Ali Haydar Efendiden haftada üç gün ders okuyorduk. Hocaefendi doksan küsur yaşındaydı. Bir gün hocamız rahatsızlanır gibi oldu. Kendisini bitkin hissediyordu. Bizlere: "Artık benim okutmaya kudretim kalmadı. Bu sene sizi okutamayacağım." dedi. O gece Ali Haydar Efendi Hocamız, bizlere söylediği bu sözden çok rahatsız olmuş, pişmanlık duymuş, sabaha kadar uyuyamamış. Ertesi sabah hanım annemizi, kaldığımız Üçbaş Medresesine gönderdi. Minarenin yanındaki odada kalıyordum. Hanım annemiz geldi, beni buldu. hocamızın selamını ilettili. Ali Haydar Efendi Hocamız: "Hâlâ nefesim var, gelsin, bende can varken nasıl ders veremem. Nefesim oldukça,

okutmaktan çekinemem. Aksi taktirde Allah bana ne der?" demiştir.

Ali Haydar Efendi Hocamız, beni Mısır'a gitmem konusunda ikna etti. Tek parti dönemi Türkiye'sinde, layıkıyla ilim tahsili yapamayacağımı, muhakkak Mısır'a gitmem gerektiğini söyledi. Ben de Mısır'a gitmeye karar verdim.

O yıllarda gençlerden kimse camilere gelmezdi. Bir gün yine Fatih camiinin müezzin mahfilindeydim. Benim yaşımda bir çocuk, kürsünün önüne oturmuş dua ediyordu. Bundan çok duygulandım. O çocuğa gözyaşlarımla dua ettim.

Biraz da bizlere, Emin Saraç Hocamızın Mısır'a gidişinden bahseder misiniz?

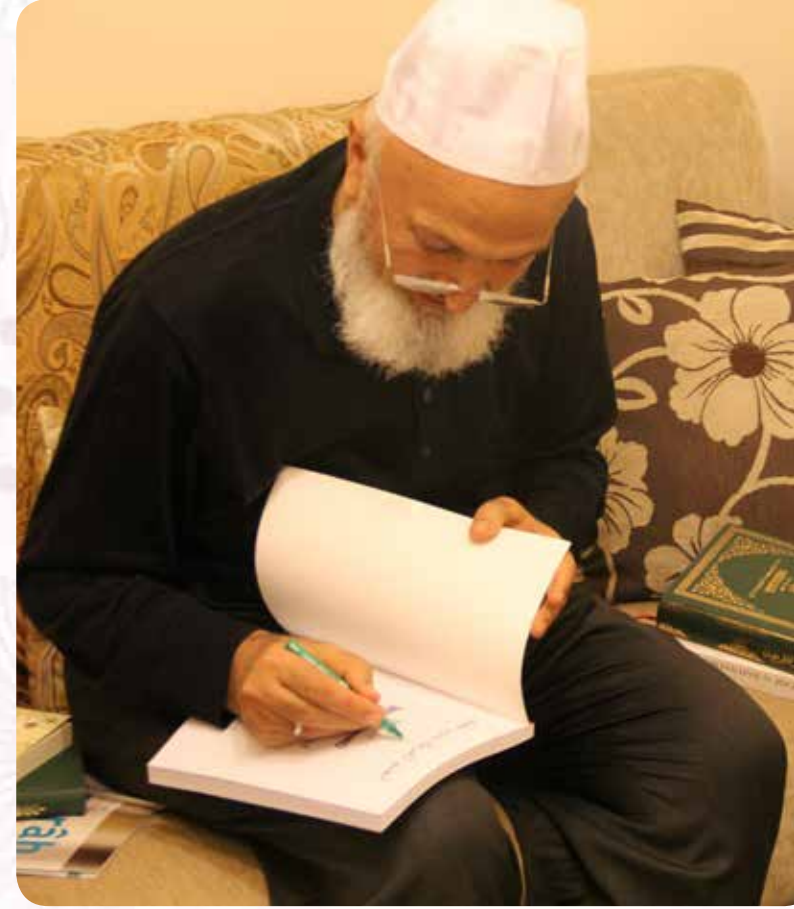
Hocamız, Mısır'a gitmek için üç ay boyunca pasaport almaya uğraşmış ama alamamış. Kardeşi Hafız Osman'ı da yanına alıp trenle Diyarbakır'a gitmiş. Oradan Cizre'ye geçmişler. Bölgenin zor şartlarında oradaki köylerde kısa bir süre misafir olarak kalmışlar. Hocamızın niyeti, Cizre'den Irak'a geçmek imiş. Bu yolculuğu, babalarından habersiz olarak yapmışlar. Hocamız Cizre'de iken üç gün üst üste aynı olumsuz rüyayı görürken, bu yolculuğun hayırlı olmayacağına kanaat getirip memleketine dönmüş. Memleketinde, hemşerileri olan Karamürsel Kaymakamı Remzi Bey'e rastlar, ona durumu anlatır. Remzi Bey de durumu İzmit emniyet müdürüne anlatır. Birkaç gün sonra pasaportları gelir. Hocamız, pasaportunu aldıktan sonra kardeşi Osman ile birlikte Bağdat üzerinden Mısır'a gider.

Ali Haydar Efendi, Emin Saraç Hocamıza, Mısır'a gitmeden önce şu nasihatte bulunur: "Sakin tekkelere dadanma! Sen, derslerine bak. Senin evradın, Kuran-ı kerim okumak ve derslerine iyi çalışmaktır."

Bu sebeple Ali Haydar Efendi, Emin Saraç Hocamıza evrad vermemiştir.

Emin Saraç Hocamızın Mısır'daki tahsilinden bahseder misiniz?

Emin Saraç Hocamız, 1950 yılının başlarında kardeşi Hafız Osman ile birlikte Bağdat üzerinden Mısır'a

gidiyor. 1958 yılına kadar tahsiline orada devam ediyor. Geri dönememe korkusuyla 1950-1958 yılları arasında Türkiye'ye gelememiştir. Ezher'e girişte Emin Hocama, Kuran okumayı bilip bilmediğini soruyorlar. Emin Hocamız hafız olduğunu söyleyince çok şaşırıyorlar ve dine sırtını dönen bir ülkeden nasıl hafız çıkabilir, diyerek şaşkınlıklarını ifade ediyorlar. Hocamızın kardeşi Hafız Osman da Usulid Din bölümünü kazanıyor ve bitiriyor. Hocamızın İstanbul'da gördüğü tahsil ve bir de hafız olmaları sebebiyle hocamız, Ezher'in lise bölümünü kısa zamanda bitirip tekrar imtihana giriyor. Külliyyetüş Şeria'yı kazanıyor. Onu bitirdikten sonra da "Tahassusu Kudad" yani ihtisas bölümüne giriyor ve orayı da bitiriyor. Nasır idaresinin zulmü başlayınca, kardeşi ile birlikte Mısır'dan ayrılıp Türkiye'ye dönüyorlar.

Hocamız orada maddi sıkıntılar da çekiyor. Kısa bir süreliğine oradaki bir vakıftan burs alıyor. Abdunna-sır döneminde burslar kesiliyor. Hocamız ciddi anlamda maddi sıkıntı yaşıyor. Bazen tanıdıklarından borç alıyor, borç da bulamadığı bazı günlerini oruç

tutarak geçiriyor. Hocası Zahid Kevseri'ye: "Neden Mısır'daki hocaların sakalları yok?" diye soru soruyor. Zahid Kevseri şöyle cevap veriyor: "İngilizler Mısır'a uzun süre hakim oldular ve hocaların gönlünü bulan- dırdılar. Böylece sakalları ve kıyafetleri değişti."

Hocamız Mısır'da tahsilde iken Türkiye'den, Ezher diplomalarının geçersiz sayılacağı haberi geliyor. Hocamız, diplomaya değil ilme önem verdiğinden bu haberden etkilenmiyor ama Türk öğrencilerin sayısı 110 kişiden 13 kişiye düşüyor.

Nihat Yazar adlı istihbari bir görevli Türkiye'den Mısır'a gelir. Amacı, takibat yapmaktır. Mustafa Sabri ve Zahid Kevseri Hocalarla irtibat kuran Türk talebelerin listesini tutar ve Mısır'daki Türk konsolosl- ğuna bu listeyi verir. Amaç, bu öğrencileri Ezher'den attırmaktır. Mustafa Sabri Efendinin girişimleri ile bu çaba boşa çıkarılır.

Mısır halkı ve Ezher hocaları, Türk talebelere karşı özel bir ilgi gösterirler. Hocaları Türk talebelere "sul- tanların çocukları" diye hitap ederlermiş. Kral Faruk döneminde bir ara Türk talebeler için lüks Bağdat Otelinin 7. ve 8. katları tahsis ediliyor. Abdunnasır döneminde her şey tersine dönüyor. Yukarıda adı ge- çen otelden çıkarılıyorlar; hatta tecziye ediliyorlar.

Hocamız, Mustafa Sabri Efendiden ve Zahid Kevse- ri'den ilmi anlamda çokça istifade etmişlerdir. Bu iki zatımuhterem aynı zamanda hocamızı ciddi anlam- da himaye etmişlerdir.

Hocamızın yurda dönüşü nasıl oluyor?

Emin Saraç Hocamız 1958 yılında Türkiye'ye dönüyor. Yurda giriş yapar yapmaz tutuklanıyor ve üç gün ha- pis yatıyor. Bir hafta sonra da imam hatip okulunda ücretli hocalığa başlıyor. Bu görevine 1960 ihtilali- ne kadar devam ediyor. O yıllarda Celaledin Ökten

Hoca, Ali Rıza Sağman'a; yaşlandığını, Medine'ye göç etmek istediğini, yerine birisini bulmasını söylüyor. Ali Rıza Sağman, Emin Saraç Hocamızı Celaledin Ökten ile tanıştırıyor, hocamızın Ezherli olduğunu belirtiyor. Celaledin Ökten de Emin Saraç Hocamızı kısa bir imtihana tabi tutuyor. Hasan El Benna'nın damadından gelen Arapça bir mektubu hocamıza okutuyor. Hocamız böylece muallim oluyor. Hocamız İstanbul İmam Hatip'te, yine kendisi gibi Ezher me- zunu olan Ahmed Davudoğlu Hoca ile birlikte görev yapıyor, çok sıkı da dost oluyorlar.

Emin Saraç Hocamız askerlik görevini nerede ya- pıyor?

Emin Saraç Hocamız, 1960 ihtilali sonrasında aske- re gidiyor. Acemiliğini İzmir Narlıdere'de geçiriyor. Sonra İstanbul'daki istihkam okuluna gönderiliyor. Her iki yerde de Mısır'daki tahsili çok işe yarıyor. İzmir'deki birliğinde ve İstanbul Sadabad Camiin- de askerlere "Muhtarul Ehadis" adlı kitaptan hadis dersleri yapıyor. Allah, hocamıza, askerlikte de ders okutmayı nasip ediyor.

Emin Saraç Hocamızın evliliği nasıl oluyor?

Hocamız 1954 yılında, henüz Mısır'da öğrenci iken Türkiye'den bir mektup alır. Mektup, çok hürmet ettiği Hocası Ali Haydar Efendiden gelmektedir. Ali Haydar Efendi mektubunda, Emin Saraç Hocamıza, Ali Yekta Efendinin kızı ile evlenmesini teklif etmek- tedir. Sonra hocamızın gıyabında, Ali Yekta Efendi- nin kızı ile nişanları yapılıyor. Ali Yekta Efendi, kendi yazdığı kitapları okuyabilecek bir damat bulabildiği için sevinç gözyaşları döküyor. Emin Saraç Hocamı- zın Türkiye'ye dönüşünden kısa bir süre sonra da düğünleri yapılıyor. Düğünleri, Ali Yekta Efendinin Saraçhane'deki evinin bahçesinde yapılıyor. Düğüne, Ömer Nasuhi Bilmen gibi çok sayıda seçkin zevat iş- tirak ediyor.

Emin Saraç Hocamızın Fizilâl Tercümesinden bahseder misiniz?

Hocamız rüyasında, Seyyid Kutub'un, Tokat'taki köy- lerine misafir geldiğini görmüştür. Hocamız rüyasın- da Seyyid Kutub'a: "Buradan gitmek yok" demiştir.

Bu rüya ile Emin Hocamızın gönlü, Fizilâl'i tercüme etmeye kanaat getirmiştir. Hocamız, Fizilâl tercüme- sinden aldığı para ile ev almış ve aldığı evi, hanımına mehir parası olarak vermiştir. Aynı yayıncının yaptığı ek ödeme ile de oğlu Fatih'in düğününü yapmıştır.

Emin Saraç Hocamızın muhterem babaları, bazı sıkıntılar yaşıyordu değil mi, kitabınızda da de- ğinmişsiniz?

Emin Saraç Hocamızın muhterem babaları ve dede- leri, 1930'lu, 1940'lı yılların baskılarını ağır bir şekilde yaşıyorlar. Sarık giydikleri için karakola götürülüyor- lar, sorguya çekiliyorlar. O günden sonra evlerinde matem havası esiyor. Evlerine gelen askerler, raflar- daki kitapları yerlere atıyorlar. Hocamızın babasını bir ara hapse atıyorlar. Sonra, hocamızın muhterem babaları bu olayların üzüntüsüne daha fazla dayana- mayıp hastalanarak ölüyor.

Değerli Hocam, siz hocamızın yakın talebelerin- den birisiniz. Emin Saraç Hocamızın, talebeleri- le münasebeti nasıldı?

Emin Saraç Hocam, talebelerinin her türlü sıkıntısı ile ilgilenen bir hocaydı. Talebelerini geleceğe hazır- lamak için ne gerekiyorsa yapardı. Hocamız, talebe- lerinin dini ilimlerde daha da derinleşmeleri için bazı talebelerini Suudi Arabistan'a tahsile göndermiştir. Onlar da orada mastır ve doktoralarını yaparak gel- mişlerdir. Kubeysi Hocaefendi, Emin Hocamıza: "Sen 110 kişiye referans verdin, onlar da Arabistan'da oku- dular." demiştir. Emin Hocamdan, beni de Arabis- tan'a tahsile göndermesini istirham ettim. Hocamız bana: "Sen bana lazımsın, senin buradaki hizmetin daha önemli" cevabını verdi. Ben de tanıştığımız günden beri bana hem hocalık hem de babalık eden hocamın tavsiyelerine uydum. 1967'den beri kendi- sinden istifade etmekteyim. Allah kendilerine hayırlı uzun ömürler versin.

Hocamız, talebeleriyle arkadaş gibiydi. Beraber me- sire yerlerine giderdik. İstanbul'un nüfusu şimdikin- onda biri kadardı. Sahiller temizdi ve hiç kimsenin uğramadığı yerler vardı. Silivri ve Tuzla yakınlarında böyle yerler keşfetmiştik. Defalarca oralara yüzmeye gittik. Beykoz'a, Belgrad Ormanlarına, Uludağ'a top-

luca gezmeye giderdik. O mekanlarda hem derslerimizi yaptık hem de eğlendik.

Biliyoruz ki Emin saraç Hocamız, Osmanlı Medresesi geleneğinin son temsilcisi. Bizlere, hocamızın verdiği bazı icazetlerden bahseder misiniz?

Suriye’de şimdiki iç savaştan önce, Osmanlı usulü tedrisat ve dini hayat devam etmekteydi. Suriyeli bir kadın alim olan Semer El-Aşşa, 2007 yılında 7 kişiye Kütübü Seba’dan; 50 kişiye de Buhari’den icazet verdi. Emin hocamız, Osmanlı ulemasını temsilen onların şehadetnamelerine imza atıp yapılan icazet töreninde bulunmuştur.

Hocamız yine, Şam’da açılan Külliyyetü-ş Şeria’nın da hem açılışında hem de icazet töreninde hazır bulunmuştur. Oradaki talebelere, Osmanlı uleması sıfatıyla hitap etmiştir. 2006 yılında yapılan icazet töreninde, icazetnamelere hocamızın adını yazmışlar. Hocamız bunları imzaladı. Kız öğrenciler, siyah örtülüydü, sadece gözleri gözüküyordu.

Emin Saraç Hocamız, 2013 yılında da Fatih Camiinde, İslam ülkelerinden gelen ilim ehline icazetlerini törenle vermiştir. Hocamız, Fatih Medreseleri silsilesi-

nin son temsilcisidir.

Hocamızın ders okuttuğu yerler nerelerdir?

Emin Saraç Hocamız, derslerini genellikle Fatih Camiinde okuturdu. Hocamızın söylediğine göre Fatih Camii içerisinde 35 kürsü yeri varmış ve buralarda kesintisiz ders halkaları bulunmuş. Mustafa Lütfi Gümülcinelî, derslerini müezzin mahfilinde okuturdu. onun ders okutmadığı saatlerde orayı kullanırdık. Caminin değişik köşelerini hatta üst katını, hünkar mahfilini de kullandığımız olurdu. Cami dışında ise hocamızın oturduğu farklı farklı evlerinde de dersler yapardık. Haliç Caddesindeki kirada oturduğu evde kilim üzerinde bir kış; Atpazarı’ndaki kiralık evinde üç kış; Sofular civarındaki evde kısa bir müddet; Vefa’daki ekmekçiade Medresesinde, Risale Yayınevi’nde; Altıpoğaça Camiinde, Yavuz Selim Vakfı’nda ders okuduk. Ders aralarında birer bardak çay içerdik. Ders sonunda dua yapılırdı. Derslerde hocamız, mümkün olduğu kadar herkese sıra ile okutmaya gayret ederdi.

Bizlere biraz da Emin Saraç Hocamızın hocalarından bahseder misiniz?

Emin Saraç Hocamızın öğrenim hayatında çok sayıda hoca yer almıştır. Bunlardan en önemlileri şunlardır:

EMİN SARAÇ HOCAMIZIN ÖNEMLİ HOCALARI

- Babası, ilk hocası Hafız Mustafa
- Muhammed Zahid El-Kevseri
- Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi
- Silistreli Süleyman Tunahan
- Şeyh Ali Haydar Efendi
- Gümülcinelî Mustafa Efendi
- Fatih Camii Baş İmamı Ömer Efendi
- Fatih Camii Baş Müezzini Süleyman Efendi
- Dersiam Hüsrev Hoca Efendi
- Şeyh Buhayri Hoca Efendi
- Ahmed Fehmi Ebu-s Sünne
- Bekir Haki Yener
- Ali Yakup Cenkçiler
- Abdulfettah Ebu Gudde
- Fatih Camii İmamı Halil Efendi

EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TANIŞTIĞI/GÖRÜŞTÜĞÜ ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER

- Abdurrahman Gürses
- Ali Yekta Sundu
- Ebu-l Hasan En-Nedvi
- Ömer Nasuhi Bilmen
- Yozgatlı İhsan Hoca
- Fuat Çamdibi
- Mehmet Hamdi Yazır
- Mehmet Zahid Kotku
- Mahmut Sami Ramazanoğlu
- Ali Rıza Sağman
- Tevfik Demiröz
- Şehzade Şevket Efendi
- Fethi Sami Bey

Değerli Hocam, son olarak bizlere Emin Saraç Hocamızın büyük hocalarından Muhammed Zahid El-Kevseri’den bahseder misiniz?

Büyük alim Kevseri, 1879 yılında Düzce’nin Hacıhasan (Karaçalı) köyünde doğmuştur. Kafkasya’dan hicret edip Düzce’ye yerleşen Hasan Hilmi Efendi’nin oğludur. Çerkez asıllıdır. Babası ve dedeleri alim kimselermiş. Kevseri Hoca, dini ilimlerde tahsilini yaptıktan sonra 1906 yılında ruus imtihanına girip dersiam olmuştur. Bu tarihten sonra İstanbul’da birçok önemli medresede müderrislik yapmıştır. Şeyhülislam yardımcılığı gibi önemli görevlerde bulunmuştur. İttihatçıların bazı usulsüz işlerini ortaya çıkardığı için, düşmanlıklarını kazanmıştır. İttihatçıların içinde hocayı seven bir zat bir gün hocaya, ittihatçılar tarafından faili meçhul bir cinayetle öldürülmek istendiğini kendisine bildirir. Bunun üzerine Kevseri Hoca, yurdu terk etmiş, önce Şam’a oradan da Mısır’a gitmiştir.

Zahid El-Kevseri Hoca, Mısır’da kaldığı süre boyunca ilimle uğraşır. Birçok talebe yetiştirir, birçok ilmi eser yazar. Müslümanlara yapılan saldırılara yazılarıyla cevap verir. 75 yıllık ömrü; çile, yokluk ve gurbetle geçmiştir. 11 Ağustos 1952’de vefat eder. Cenaze namazını, Ezher’in önde gelen alimlerinden Şeyh Abdulcelil İsa tarafından kıldırılmıştır. Kabri, “Karafe-tü-l İmam Eş-Şafî” denilen kabristanda, Rıdvan caddesi üzerinde, kızlarının kabri yanındadır.

Emin Saraç Hocamız Mısır’a gidişlerinden itibaren cuma günleri 9-12 saatleri arasında kendilerinden ders almışlardır. Kevseri Hoca, ölümünden 20 gün önce Emin saraç Hocamıza icazet vermiştir. Şeyh Buhayri Hoca’nın kanaatine göre son 400 yılda İslam dünyasında meseleleri genişçe ele alan ve birbirine güzelce bağlayan tek alim, Zahid El-Kevseri’dir. Yine Şeyh Buhayri’ye göre son dört asırda kevseri gibi muhakkik bir alim yetişmemiştir. Velhasılı, büyük bir alimdi gerçekten. Rabbimizden Kevseri hocamız için mağfiret niyaz ediyoruz.

Değerli hocam, kıymetli vakitlerinizi bizim için ayırdınız. Emin Saraç Hocamız hakkında çok şey öğrendik sizden. Allah razı olsun, Mevlamız, ömrünüze bereket ihsan eylesin.

Teşekkür ederim. Mevlam, Emin Saraç Hocamıza hayırlı uzun ömürler versin.

M. EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TALEBELERİNDEN FSM İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ “HAMDİ ARSLAN” İLE RÖPORTAJIMIZ

Röportaj: A. Kaan ARIKAN / Burak AKSU

Değerli hocam bize kendinizden, ilmi faaliyetlerinizden kısaca bahseder misiniz?

“Bismillahirrahmanirrahim. Adım Hamdi Arslan. Memleketim Çankırı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü mezunuyum. Şu anda Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesinde öğretim görevlisiyim. Arapça ve tefsir gibi ilimleri okutmakla meşgulüm. Ayrıca Fatih Camiinde 25 seneyi geçti İslami ilimleri, İlahiyat Fakülteleri öğrencilerine okutma vazifesıyla meşgulüm. Emin SARAÇ Hocamın yardımcısı olarak ve onun halkasını idare etme göreviyle Fatih Camii tedrisatında hizmetliyiz. Dünyanın farklı yerlerindeki İslamî tebliğ faaliyetlerine katılmaktayım. Hindistan’dan Amerika’ya, Balkanlara varana kadar farklı yerlerden ülkemize öğrenci getirmek, onları yetiştirmek gibi faaliyetlerimiz var. Oralarda camii, okul yaptırmak gibi daha başka faaliyetleri desteklemekle meşgulüz.”

Emin SARAÇ hocamızla tanışmanız nasıl oldu?

Dediğim gibi ben Yüksek İslam Enstitüsüne öğrenci olarak geldim 1974 yılında. Hocamızla tanıştık. O zaman kendisi her gün Fatih Camiinde Yüksek İslam talebelerine ders okutmaktaydı. O gün bugündür kendisiyle beraberliğimiz devam etmekte. Talebe olarak daha sonra Mekke-i Mükerrreme’ye gittim.

Mekke-i Mükerrremedeki yıllarımızda hocamızla irtibatımız devam etti. Onun yönlendirmesiyle tabiki gittik. Geldikten sonra Marmara İlahiyatta hocalık yaptım, İstanbul İlahiyatta hocalık yaptım. Bu esnada esas vazife olarak Fatih Camii bünyesinde hocalığımıza talebelerle beraberliğimize devam ettik.

Emin SARAÇ Hocamızdan hangi yıllarda hangi dersleri okudunuz?

Dediğim gibi 1974 ile 1980 arası ben buradaydım. Kendisinden fıkıh, hadis, tefsir, akaid, tasavvuf konularında birçok kitaplar okuduk. Bunlardan en başta “Sünen Ebu Davud” kitabını Türkiye’de ilk defa hocamız bize okuttu. O kitabın temini ve talebe arkadaşlara verilmesi konusunda tatlı hatıralarımız var. Sonra Arapça olarak “Katrün Nida” kitabını ben hem okudum hem okuttum hocamızın halkasında. “Tefsir-ü Ayât-il Ahkam” kitabı vardı Muhammed Ali Es-Sabuni Hocamın. O ders okunuyordu. Hatta o zaman kitap alma imkânımız zordu. Kendisi bana bir nüsha hediye etti, benim devamlı bir talebe olduğumu görünce. Ondan sonra “Buluğu’l Meram” isimli hadis kitabını, “El İhtiyar” isimli fıkıh kitabını, “Kasidetül Bürde” kitabını, “Sünen-i Tirmizi” kitabını, “Risaletü’l Müsterşidin” kitabını hocamızla okudu-

ğumuzu hatırlıyorum. Daha başka kitaplar da vardı usul-ü fıkıhtan. Onları da okuduk. Hamdi Azami’nin “Usul-u Fıkıh” kitabı vardı Bağdat’tan. O kitabın bir nüshası hocamızda vardı. Ben onu aldım ayrıca istinsah ettim. O zamanlar bilgisayar vesaire yoktu. Mumlu kağıtlara kopyasını o zamanki daktiloyla yazıp talebe arkadaşlara dağıtmıştım. Hocam buna çok memnun olmuştu.

Benim, hocamızın diğer talebelerinde olmayan bir özelliğim şudur: 77 yılında boykot vardı okulda. Herkes köyüne gitti, ben gitmedim. Burada hafızlığa başladım. Bunu duyunca hocam, “Seni ben dinleyeceğim” dedi. Elhamdulillah bir sene içinde hafızlığımı tamamlayıp hocama dinlettim. Bunun için hocam çok sevindi. Hocam bana: “Sen benim ilk ve son hafızımsın” derdi, ayrı bir yerimiz olmuştur yanında. Meşhur ders vekili Osmanlı’nın en büyük alimlerinden Muhammed Zahid El-Kevseri hazretlerinin icazetnamesi hocamda vardır. Bu icazetnameye sahip olan hayattaki tek kişi hocamızdır. O icazeti bana lütfetti. İlk olarak ben aldım. Ondan sonra bizim dekanımız var, “Ahmet Turan Arslan” O da hocamızın eski talebelerindendir. Benden sonra o almıştı. Bizden sonra arkadaşlar almıştır ama böyle bir imtiyaz elde etmiş olduk Kuran-ı Kerimin bereketi sayesinde.

Emin SARAÇ Hocamızın hocalık vasfından bahseder misiniz?

Emin SARAÇ Hocamız hocalıktan başka bir şey bilmez. Hayatı tamamen ilme ve öğretmeye aittir. Kendisine maddi ve siyasi birçok teklifler gelmiştir. Onların hiçbirini kabul etmemiştir, elinin tersiyle itmiştir ve 1958 yılında Mısır’dan döndüğünden beri Fatih Camiine oturmuş orada talebe okutmuştur. O gün bugündür talebe okutmaya devam etmiştir. Diyebiliriz ki dünyada zevk aldığı tek şey talebe okutmaktır. Hatta hocalar zaman zaman anlatır, hatıralar var. Ayaklı kütüphane diye biri. Gümölcineli Mustafa Efendi, Emin Saraç Hocamıza demiştir ki: “Evladım, sabahleyin belli saatte buraya gel otur. Kimse gelmese bile sen bu dersi okutmak için hazır ol. Talebeler olmasa bile melekler gelmiştir, seni beklemektedir. Buraya gelen bir iki talebe deme okutmaya devam et.”

Hocamız bu prensibi ömür boyu tatbik etti ve etmekte. Talebe ve ders olduğu zaman evini, başka işlerini bırakır, derse mutlaka gelir. Dersten hiç taviz vermez. Biz talebeyken bazen unuttuğumuz olmuş, hatırlıyorum. Mesela 1976-1977 yıllarında falan İlim Yayma Yurdunda kalıyorduk. Hocamız sabah saat 9.00’da gelirdi. “Nerede bizim bu talebeler” diye bizi uyandırır. Çünkü geceleyin bir yere gitmiştik. Ya miting vardı ya da bir şey olmuştu o gün. Gelirdi o dersi mutlaka işlerdi. Çok çok önemli, hayati bir mesele olsa ders ihmal olmasın diye mutlaka onu telafi eder bazen beni yerine vekil bırakırdı. Dersi icra ederdi. Yani hayatı baştan sona derstir. Böyle almıştır hocalarından. Bunu tatbik etmektedir. Şu anda yaşı 90’ı geçmesine rağmen her gün talebeye, yarım saat bir saat de olsa ders vermektedir. Başka türlü hayattan zevk almadığını söylemekte. Yani hayatı ders ile geçmiştir. Belki cennette bile ders okutmaya devam edecektir...

Hocamızı diğer hocalardan ayıran özellik nedir?

Hocamızın en büyük vasfı, çok samimi ve muhlis bir kimse olmasıdır. Kuran’a, İslam’a, Resulullah’a; şüphesiz, tavizsiz, beklentisiz bir şekilde kendini teslim etmiş olması, onun en önemli özelliğidir. Yani bunda kimsenin en ufak bir şüphesi yoktur. Tek gayesi Allah’ın rızasını else etmektir. Kimseden ücret almaz. Bunları fisebilillah yapar. Kendisinin çok cüzi yerlerden, kitaplardan vesaire geliri var. Bunun dışında ücret almaz. Fisebilillah ilim okutur. İslam davasına kendisini tam anlamıyla vermiş bir insandır. Bir de hocamız tüm dünyada İslam kardeşliği icabında çok sosyaldır. Yani İslam dünyasında olup biten her şeyi âni ânına takip eder. Çok geniş şekilde dost çevre-

si vardır. Bu şekilde İslam'a şeksiz şüphesiz teslim olmuş bir hocadır. Bu hususta maddiyatı bir kenara atmıştır ve nasihati Allah için yapar. "Din, nasihattir" hadisini en güzel şekilde tatbik eden hocalardan biridir.

Hocamızla yaşadığınız ilginç anılardan birini ya da birkaçını bize anlatabilir misiniz?

Hocamızın çok hatıraları var. Şam'a gitmiştik. 2004 veya 2005 yılında. Bizi orada ehli beytten bir hocaefendi misafir etti bir doktor beyin evinde. Kendisine misafir olduğumuz o doktor bey bize dedi ki: "Dün gece rüyamda Resulullah'ı gördüm. Bir gümüş kaşık hazırlamış. Yarın sana Şeyh Emin SARAÇ gelecek. Selamımı söyle ve bu hediyeği ona takdim et." Sonra da, "Buyurun hocam" demişti. Hoca efendi başladı ağlamaya. Böyle bir olay var. Yani çok enteresan.

Günümüzdeki hoca-talebe ilişkisiyle sizin yıllarınızdaki hoca-talebe ilişkisi arasında ne tür farklar var hocam?

Biz, Emin Hocamızdan şunu gördük. Bizleri, talebelerini, kendi evlatlarından ayırt etmezdi. Onların dertleriyle, sıkıntılarıyla, ihtiyaçlarıyla alakadar olmuştur. Yapabildiğini yapmaya çalışmıştır. Tabi öyle büyük imkanlara sahip değildi. Bir kısmının ihtiyaç-

larını kitap temini, yurt temini, aile kurması noktasında çok hayırlı hizmetlerde bulunmuştur. Bir baba gibi daima talebesiyle alakadar olmuştur.

Size göre hakiki bir âlimin vasıfları neler olmalıdır hocam?

Bilirsiniz; âlim, ilmiyle amel etmedikçe, meşhur bir söz var:

"İnsanlar helak olur alimler hariç, âlim olanlar da helak olur, ilmiyle amel işleyenler hariç, âmil olanlar da helak olur, ihlas sahibi, samimi, riyadan uzak olanlar hariç. İhlas sahibi ve samimi olanlar da büyük bir tehlike üzeredir. Çünkü ihlasını, samimiyetini her zaman ve devamlı, ömür boyu muhafaza edebilir mi, edemez mi?"

O bakımdan ilim, yüküttür. Hani Yunus Emre'nin meşhur sözü var: "İlim, ilim bilmektir/ ilim, kendin bilmektir/ Sen kendini bilmezsin/ Bu nice okumaktır." Kendini bilmek ne demek? İlmiyle âmil, arif kimse olmak ve amel edip ihlaslı ve samimi bir şekilde ilmini, irfanını, fikrini, gücünü, Allah'ın dini için kullanmak demektir. Ben şunu daima söylüyorum. Pratiğe aksetmeyen, Müslümanların hayatında fayda temin etmeyen bilgi, kuru hamallıktır. Bunun pek faydası olmaz. Bugün birçok kimse ilim, malumat toplayıp bununla işinin

bittiğini zannediyor. Halbuki mesele sadece ilim toplamak değil bu ilmi önce özümsemek ve sindirmek, ondan sonra kendi nefsinde tatbik etmek, sonra bu insanların nabzına göre, ihtiyacına göre bu ilmi talebelere vermeye çalışmaktır. Her insana her şey aynı dozajda verilmez. Bu da hikmeti gerektirir. Bu şekilde verilmezse, ben öğrencilerime demiştim, bu telefonda çok sağlam bilgiler var, birçok kitaplar var ama bu telefon kalkıp ta insanları irşad edemez. Peki bunun yolu nedir? Peygamber sahabelerinin metodu olan adam adama markaj, yüz yüze anlatmak. Yüz yüze anlatmazsan insanlar okumuyor artık. Ahir zamanda yaşıyoruz. İnsanlar insanlardan etkilenir. Yüz yüze olmaktan etkilenir. Kitaplar ve bilgiler tek başına kâfi değil. İlmiyle amel eden alimlerin bu kitaptaki bilgileri yaşayarak yaşatması lazım. İnsanların görmeye ihtiyacı var. Numune-i hasene budur. Ben de size bunu tavsiye ediyorum. O da nasıl olur? Allah ve Rasulünü sevmekle olur. Onun talimatları doğrultusunda kendinize ayar vermekle olur. Yani bizlere, nakıs insanlara bakmayın. Örnek almada birinci hedefiniz Rasulullah Efendimiz, daha sonra sahabe-i kiram olmalı. Onların hayatlarını çok güzel öğrenmeli ve tatbik etmeye çalışmalısınız. Hani bir hikâye var ya sınıfta öğretmen öğrencilere sormuş, ne olmak istiyorsunuz, diye. Bir öğrenci: "Ben, sahabe olmak istiyorum" demiş. Hocası merak edip o çocuğun annesine sormuş: "Siz bu çocuğa ne yapıyorsunuz" diye. Annesi cevaben: "Çocuğumuza her akşam bir sahabe anlatıyoruz. O yüzden onun gözünde en büyük insan sahabedir." demiş. Siz de sahabelerden birisi olmaya çalışın. Mesela sen hangi sahabeyi seviyorsan onun gibi olmaya çalış. Hz. Ebu Bekir mi, Musab bin Umeyr mi? Onun gibi olmaya çalış.

Emin Saraç Hocamızın hocaları kimlerdi?

Emin Saraç Hocamızın hocaları çoktu. Başta babası. Ona hafızlık yaptıran babası hafız Mustafa Efendidir. Ondan sonra İstanbul'a gelmişti. İstanbul'da Ali Haydar Efendi'den okumuştur. Büyük âlim Ali Haydar Efendi Ahıskalı'dır. Bu Mahmut Efendi var ya meşhur, İsmailağa'dan. Ondan önce, yani Mahmut Efendi daha tanınmazken, Emin Hocam ondan okumuştur. Kendisinin de Mısır'a gitmesini o teşvik

etmiştir. Sonra ayaklı kütüphane diye bilinen Gülmülcineli Mustafa Efendi'den okumuştur. Sonra Fatih dersiamlarından Muhaddis Süleyman Efendi'den okumuştur. Arnavut Süleyman Efendi. Sonra Hüsrev Efendi vardır. Meşhur dersiamlardan, ondan okumuştur. Bunların hepsi İslam'a sınıksız bağlı alimlerdi. Sonra Mısır'a gitmiş Hocaefendi. Çok hareketli bir talebelik zamanı geçirmiş. Bunları anlatır zaman zaman. Orada en çok istifade ettiği hocalardan biri Prof. Dr. Ahmet Fehmi Ebu Sünne'dir. Bu hoca, o zamanın Hanefi alimlerinin dünyadaki bir numaralı şahsiyetiydi. Yeni sistemde bir eserde ilk defa doktora alan bir kimse olmuştur. 60 küsur sene Ezher'de fıkıh ve usul-u fıkıh okutmuştur. Sonra Mekke'ye geçmiştir. Bizim Mekke'ye gitmemizin nedeni de Prof. Dr. Ahmet Fehmi Ebu Sünne'dir. Orada şu anda harem-i şerifte gördüğün imamların hepsi bu hocanın talebeleridir. Bu yüzden Ebu Sünne hocanın yanına çok giderdik. Emin Saraç Hocamızı sevdiği için bize evladı gibi muamele ederdi. Ondan sonra Mısır'daki hocalarından birisi de Muhammed Buhayri'dir. Büyük hadis âlimlerinden biri olan bir kimsedir. Ben daha sonra onu Riyad'da gördüm. Yani konuşmasıyla, yürüyen bir Buhari gibiydi. Daha sonra tabi Mısır'day-

Hamdi Arslan / İhsan Şenocak

Hamdi Arslan

ken hocamızın en çok istifade ettiği hocası, Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendidir. Her hafta ona gitmiştir ve ondan şifahi olarak haftada bir gün istifade etmiştir. Aldıklarını hocam hala nakleder. İcazetnamesiyle kendisine teşrif veren kimse ise büyük allame Muhammed Zahid El Kevseri'dir. Vefatından 20 gün önce Kevseri hazretleri ona bu icazetnameyi vermiştir. "Sen gel" demiştir. "Hizmet edecek bir talebeye benziyorsun. Al şunu istinsah et, elimde başka nüsha kalmadı." Bu kimseler şu anda dünyanın en meşhur ulemaları arasında. Mustafa Sabri Efendi, Zahid-El Kevseri. Kevseri deyince bütün İslam dünyası, Hanefi dünyası, Hindistan dünyası ayağa kalkmıştır. Ben şimdi dünyanın her tarafını dolaşıyorum. Şu anda bak, az önce gördünüz, bu Hindistan'dan gelen âlimler, Emin Saraç Hocamızı görmek istiyorlar ve hocamızdan, Kevseri'ye ait olan icazetnameden bir nüsha da kendileri için imzalamasını istiyorlar. Onun için gelmişler, on dörtten fazla alim. Ebu Hasan Nedvi meşhur allame. Türklerle irtibat kurmak için onu Mısır'dayken ziyaret etmiş. 1952'den vefat edene, 1999'a kadar Nedvi ile hocamız beraber olmuştur. Ondan sonra başka hocalar da var. Hocamız, Hasanül Benna'ya yetişememiştir ama devamı olan ihvanın çeşitli liderleriyle Seyyid Kutup, Muhammed Kutup, Hudaybiye gibi kimselerle sık görüşmüştür. Hocamızın, döndükten sonra da birçok hocayla teması olmuştur. Kayınpederi Fatih Müftüsü

Ali Yekta Efendi, o da dersiâmdandır. Hocamız, Ömer Nasuhi Bilmen Hocaefendiyle daima temas halinde olmuştur. Hasan Akkuş Hoca ile, meşhur Nurosmaniye Kuran Kursu hafız başı, teşvik-i mesaisi olmuştur. Reis-i Kurra Abdurrahman Gürses Hocaefendi ve Ali Yakup Efendi de hocamızın hocalarındandı. Bu üç kişi birbirlerinden hiç ayrılmazlardı. Mesela bu Haseki'nin kurulmasında onlar hizmet etmiştir. Haseki Külliyesi var ya Pendik'te. Oranın kurulması bu üç hocanın evet demesiyle mümkün olmuştur. Sonra Emin Hocamız Osmanlı hanedanlığından çok önemli kimselerle Mısır'da görüşmüştür. Mesela Sultan Aziz'in torunu olan Şehzade Mahmut Şevket Efendiyle yazışmaları var. Abdulfettah Ebu Gudde de hocamızla oldukça samimiydi. Kendisi, İslam aleminin en büyük muhaddislerindendir. Hocamızın, Mehmet Zahit Kotku Hazretleriyle teması olmuştur. Böyle bilinen, ilim irfan sahibi, hayırlı kimselerle devamlı alakasını devam ettirmiştir hocamız. Hocaefendi, tanıdıklarıyla ülfetini koparmamıştır. Yumuşak ahlakıyla, çok sabırlı olmasıyla, nezaketi ile temayüz etmiş bir hocamızdır. Allah uzun yıllar sıhhat, afiyetler nasip ve müyesser eylesin.

Sizin okulunuzun ismini de biz verdik. Ben hatırlatmak için söyleyeyim. Başakşehir M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesinin kurulması fikrinin sahibi benim nacizane. Bunu tabi nasıl kuruldu, senin yaşı kaç?

- 16
- "Burası ne zaman kurulmuştu?"
- 5 yıl oldu hocam.
- "Öyle mi?"
- İlk mezunlarını geçen yıl verdi hocam.
- "Hangi yıl açılmıştı?"
- 2013'te hocam.

"Neyse... Orada olan bir kardeşimiz vardı. Bilal Bey var Bilal Sağır. Oraya taşınmış, Başakşehir'e. Ona dedim ki, Fatih Camiinde 2003-2004 yılları olabilir bu olay, oraya geçtiğine göre bir işi yapman lazım. "Ne iş yapayım" dedi. İlim Yayma Cemiyetinin bir şubesini kuracaksın, dedim. Sonra, oraya bir imam hatip nasıl yapılır, onu araştıracağını, dedim. Allah kerim, bir yer bulacaksın, dedim. Sonra o da sağ olsun gayret etti. Bu işlerin organizasyonu kuruldu. Sonra Emin Saraç Hocamız sayesinde valiye gidildi. Sonra Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN devreye girdi, bu yerler öyle temin edildi ve gördüğümüz müessese meydana geldi. Emin Hocamız, bu okula kendi isminin verilmesini istemedi. Bizler, talebeleri olarak bunu çok istiyorduk. Hocamız, bundan çok kaçıyordu. "Aman sakın benimle ilgili bir şey olmasın. Ben istemem böyle şeyleri riya miya..." diye düşünüyordu. Hocamız, daima kaçmıştır görüntüden, reklamdan. Elhamdülillah onun gayretiyle birkaç defa valiye birkaç defa başbakana çıktık. Neticesinde, görmüş olduğunuz müessese bu şekilde kuruldu. Bizim için önemli olan iştir. Bak ne güzel sizin gibi gençler okuyorlar ve okulunuz; Türkiye'nin bir numaralı, ilimde, irfanda ilerlemiş bir müessesesi olarak yoluna devam edecek inşallah. Temennimiz hepinizin en üstün başarılarına imza atması. Sizi tebrik ederim.

- "Sen hafız mısın?"
- Hayır hocam.

"Olacağım" diye düşün. Genel anlamda talebelere bir tavsiyede bulunayım. Türkiye'mizde bizim kesimde bir aşağılık kompleksi var. İmam hatip okuduktan sonra gençlerimize, aman başka okullara gidin, Müslüman doktor, Müslüman avukat, Müslüman mühendis olsun diye telkinlerde bulunuluyor. Halbuki benim nacizane

kanaatim, bizim asıl ihtiyacımız, hem Müslüman hem de kaliteli din adamı, dini ilimlerde alim insan yetiştirmek. Bizim önümüze gelen sizin gibi kaliteli insanlar başka alanlara giderse dini ilimleri kim okuyacak. Yani dini ilimler işte bu fıkıh, tefsir gibi ilimler sıradan insanların yapabileceği bir iş olarak mı kalacak. Halbuki teknik ilimler tıp ve matematik dahil vasat orta derecede insanların yapabileceği bir şey. Sosyal ilimlerin zirvesi, dini ilimlerdir. Bu dini ilimleri okuyacak öğrencilerin pürzeka sahibi olması lazım. O yüzden sizden temennim, okulunuz bittikten sonra bütün varlığınızla İslami ilimlere yönelmeniz. Çünkü her yer doktor, her yer mühendis. Gerçek anlamda yetişmiş alim, ilmiyle amel insan, samimi insan, dava adamı, şuurlu insan öyle kolay yetişmiyor. Okulu bitireceksiniz, sonra Arapça olmadan bu iş olmaz. Teşvik ederim sizi, bizim fakülteye gelin. Arapçayı öğrenin. Ondan sonra yetmez. İki tane üç tane daha yabancı dil öğrenin. İngilizce, Rusça, İspanyolca, Çince öğrenin. Bir de bunun yanı sıra mesela ekonomiye mi ilgin var, siyasetle mi alakan var bu konularda bol bol başka fakültenin kitapları neyse onları da okumanızı ve onlardan da belge sahibi olmanızı tavsiye ederim. Bir tane değil iki tane doktora veya mastır. Bunları yapmanızı tavsiye ederim. Bu da zeki insanların yapabileceği bir şey. Gecenizi gündüzünüze katarak kendinizi bu şekilde yetiştirin. Şöyle bir on sene kendinizi bu işlere tam manasıyla kaptırın. Ondan sonra Türkiyemizde bütün insanlık da sizden istifade eder. Bunu tavsiye ederim. Bilhassa İslami ilimlere yani Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin zirvesi olan bütün kardeşlerimiz, ilahiyatlara kaliteli bir eğitim almak niyetiyle hem orada hem okul dışında kendilerini yetiştirmek için bütün güç, kuvvet ve imkanlarıyla yönelinler. Hocalarımız öğrencileri böyle teşvik etsinler, anneler babalar da. Türkiye'nin size çok ihtiyacı var. Biz zamanımızı dolduruyoruz. Şimdi sıra sizlerde. Bak böyle yetişeceksiniz inşallah. Gittikçe bu okullara ihtiyaç çoğalıyor hem de kaliteye ihtiyaç var. Kalitenizi artırın. Hem İslami ilimlerde hem dünyevi ilimlerde ilerleyerek olgun birer tebliğci olun.

İnşallah hocam, bu hedefleri gerçekleştirmeye gayret edeceğiz inşallah. Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

M. EMİN SARAÇ HOCAMIZIN TALEBELERİNDEN “Doç. Dr. Ahmet EFE” İLE RÖPORTAJIMIZ

Röportaj: M. İkbâl YAZICI / M. Eymen YILDIRIM

Değerli hocam, kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Adım, Ahmet Efe. Balıkesirliyim, ilkokulu köyümde bitirdim. Hafızlığımı köyde yaptım, sonra İstanbul’a geldim. Bir müddet Sultanahmet’te Gönenli Mehmet Efendinin kursunda kaldım. İmam-hatibi bitirdim. 1973’te İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünü kazandım. Oradan da mezun olduktan sonra muhterem Emin Saraç Hocamızın teşvikleri ile 1978’de Mekke’ye gittim, fıkıhta yüksek lisans ve doktora yaptım. 1988’de Türkiye’ye döndüm. 1992’de Bağcılar Ebubekir Camiinde imam-hatiplik görevine başladım. 2012’de bu

vazifeden emekli olduktan sonra Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde öğretim üyesi oldum. Halen bu görevime devam ediyorum, fıkıh dersleri okutuyorum.

Hocamızla tanışmanız nasıl oldu?

Emin Hocamın ders halkasına 1974’te katıldım. Emin Saraç Hocamızın Fatih’te ders okuttuğunu okulda arkadaşlardan duymuştum. Kış mevsimi idi. Hocamızın ilk dersine Fatih’te Dülgerzâde camiinde katıldım. O zaman Sabûnî’nin Ahkam ayetleri Tefsirini okuyordu. Hocamız, İslamî ilimlerin mutlaka camide

veya cami çevresinde okunması gerektiğini söylerdi. Mutlaka talebenin hoca önünde diz kırıp oturması gerektiğini söyler, ilmin bereketinin ancak böyle olacağına gönülden inanırdı. Ömür boyu da fiilen bunu uygulamıştır. Okul sıralarında, talebenin hocası karşısında bacak bacak üstüne atıp abdestsiz okunacak ilimlerin feyzi olmayacağına gönülden inanmıştır. Kendileri İstanbul hocalarından böyle görmüş. Mısır’a gittiğinde de dersleri Ezher hocalarının Ezher Camiinde yaptıklarını görmüş, bizzat bunun bereketine şahit olmuş. Ben de halkasına bir cami köşesinde katıldım ve hâlâ Fatih Camiinde halkasına devam etmeye çalışıyorum.

Emin Saraç Hocamızın, hocalık vasfından bahsedersiniz?

Hocam, ders vaktinde mutlaka rahlesinin başında bulunur. Derse gelen olmasa da o gelir oturur. Talebelerine de bunu daima hatırlatır. “Kimse olmasa bile sizi melekler dinler” der. Bu konuda Ali Haydar Efendiden gördüğü bir fedakarlığı örnek olarak zaman zaman anlatır:

Hocam 1942’de İstanbul’a gelmiş, bir müddet Karagümruk civarında Üçbaş Medreselerinde kalmış. Ali

“Hocamız, İslamî ilimlerin mutlaka camide veya cami çevresinde okunması gerektiğini söylerdi. Mutlaka talebenin hoca önünde diz kırıp oturması gerektiğini söyler, ilmin bereketinin ancak böyle olacağına gönülden inanırdı. Ömür boyu da fiilen bunu uygulamıştır. Okul sıralarında, talebenin hocası karşısında bacak bacak üstüne atıp abdestsiz okunacak ilimlerin feyzi olmayacağına gönülden inanmıştır.”

Haydar Efendiden ders okumaya başlamış, ondan Kudurî, Mülteka, Şifa-i Şerif ve Usul’ü Fıkıh’tan Mirkat’ın bir kısmını okumuş. Bir ara memleketi Tokat’a izne gitmiş. Döndüğünde derslere kaldığı yerden devam etmek için hocasına gitmiş. Ali Haydar Efendi 80 yaşlarında, hem de hasta yatıyormuş. “Evladım ben artık yaşılandım, herhalde derslere devam edemeyeceğim, kusura bakma” demiş. Hocam üzgün, dönüp medreseye gelmiş. Ertesi sabah erkenden odasının kapısı çalınmış, açmış ki hocaefendinin hanımı kapıda: “Efendi sizi istiyor” demiş, gitmiş. Ali

Doç. Dr. Ahmet Efe, öğrencilerimizle...

Haydar Efendi: “Evladım, dün seni geri çevirdikten sonra içime bir ateş düştü. Kim bir ilmi ketmederse Allah onun ağzına yarın kıyamette ateşten gem vurur, hadisini hatırladım, kendi kendime, “Sen nefes alıp verdikçe bildiğini nasıl öğretmezsin” dedim. Gel derslere başlayalım, demiş. Öylece derslere tekrar başlamışlar.

Hocamızın ders aldığı başka hocalar hakkında da malumatınız var mı hocam?

Hocam Hüsrev Efendiden de ders okumuş. Hüsrev Efendi bir gün yine derse gelmiş, biraz okuduktan sonra: “Kusura bakmayın, biraz erken gitmem lazım, kızım verem hastası idi, vefat etti, gidip onun hazırlıklarını yapmam lazım.” demiş ayrılmış. Hocam bunları bize örnek olsun, tembellik yapmayalım diye anlatırdı. Şimdi maalesef bakıyorsunuz, baş ağrısını bahane edip derslere gelmeyen talebeler var.

Emin Saraç Hocamızdan birkaç hatıra nakledebilirseniz çok memnun oluruz hocam.

Hocam ders esnasında münasebet geldikçe hatıralarından bahseder. Birkaç hatırayı sizlere nakledeyim:

* Bir defasında merhum Hafız Abdurrahman Gürses Hocaefendi ile hacca gitmişler. Medine'den Mekte'ye giderken Bedir'e uğramışlar, Bedir şehitlerini ziyaret etmek istemişler. Şehitliğin kapısı kilitli imiş, bekçiyi bulup açtırmışlar. Kapıdan girerken Abdurrahman Efendi "Buraya ayakkabı ile girmek saygısızlık olur" demiş, ayakkabılarını çıkarmış öyle girmiş, sonra kumun üzerine secdeye kapanmış hem dua etmiş hem ağlamış.

* Hocamız bir gün bir mecliste bulunuyormuş. Orada Sami Efendi, Bekir Hâkî efendi ve Ömer Nasuhî Bilmen Hocaefendi de bulunuyormuş. Ömer Nasuhi Efendi bulunduğu meclislerde iki dizinin üstüne oturur, hiç konuşmaz, bir şey sorulursa kısa cevaplar ve-

irmiş. Meclis dağılırken önce Sami Efendi ardından Ömer Nasuhî Efendi çıkmış. Bekir Hâkî Efendi de çok hoş sohbet, fıkralar, hikayeler anlatan, çok şiir mahfuzatı olan birisi imiş. Ömer Nasuhi Efendi gittikten sonra: "Şimdi ben sizi sabaha kadar hem güldürür hem ağlatırım, ama ilim bu değil, ilim o giden efendinkidir" diye takdirini bildirmiş.

* Hocam Mısır'da, Ezher'de okurken 1956'da "Tevhid-i Tedrisat" adı altında Ezher'in programlarında değişiklik yapıp "İslah" adı altında "İfsad" yapmak istemişler. Herkes bundan tedirgin olmuş. Şeyh Salih adında Sudanlı ihlaslı bir zat varmış. Cumadan sonra Ezher Camiinde vaaz eder, herkesi coşturmuş. Bu zat o günlerde bir rüya görmüş. Rüyasında birisi ona Ezher'in en yüksek kubbesinde dalgalanan bayrağı göstermiş ve demiş ki: Bunu buraya Rasulullah dikti kimse indiremez" demiş. Bu zat bunu Şeyh Buhayrî'ye anlatır ve der ki: "Hiç merak etmeyin, Ezher'e bir şey yapamazlar".

* Yine o günlerde Şeyh Buhayrî de bir rüya görür: Nil Nehri kurumuş, herkes telaşlı ve üzgün, Çünkü Mısır'da hayat Nil ile başlar Nil ile biter. Bir müddet sonra bakar ki halk sevinçli, neşeli, Nil tekrar akmaya başlamış ama bulanık akıyor. Emin Hocam, Şeyh Buhayrî'ye: "Bu rüyanızı nasıl yorumluyorsunuz" demiş. O da: Rüyadaki Nil, Ezher idi, kesilecek gibi oldu, ama kesilmedi. Bulanık akması ise "dektere" devri başladı, ihlas kaybolacak, Ezher olacak ama âlim yetişmeyecek" demiş. Şeyh Buhayri istihfaf için "doktora"ya, "dektere" dermiş.

* Muhterem hocam Ezher'in Şeriat Fakültesini kazandığı gün Zahidü'l Kevserî'ye müjdeye gitmiş. Kevserî, hocama çok iltifat edermiş. "Nasılsın Mevlana, ne var ne yok" dermiş. O da Külliyyetü's Şeria'yı kazandığını söylemiş. Zahidü'l Kevseri: "Şimdi sana derler ki Türkiye'de şeriat mı var, bu fakültede okuyup da ne yapacaksın" derler. Hiç aldırma, ömründe tek bir kişiye bile bir meselenin cevabını doğru versen; bu, bütün tahsiline bedel olur." demiş.

* Yine Emin Saraç Hocamdan dinlemiştim: "Ben yeniden dışı çıkmış, sakalı bitmiş yaşlı bir insanı gözümle gördüm. Abdurrahman Efendi ile hacca gitmiştik. Herkesin dilinde, Pakistan'dan birisi hacca gelmiş, 140 yaşında imiş, alim bir zatmış diye konuşuyorlar. Ali Ulvi Bey: "Mutlaka onu ziyaret edin" dedi. Mekke'de Ciyad Hastanesinden yukarı doğru, dağın yamacında bir mahalle vardı. Sokakları dar, evleri ahşap idi. Abdurrahman Efendi ile gittik. Uzun boylu, sakalı hafif kırılmış bir zat, yanında oğlu da vardı: "Babamın sakalları ve dişleri dö-küldü yeniden çıktı" demişti. O zat çok şeyler anlattı, Arapça konuşuyordu. Dört defa İstanbul'a gelmiş, Pakistan Müslümanlarının temsilcisi olarak gelmiş, iki defa Sultan Abdül-

hamid ile görüşmüş, onun hakkında iki şiir yazmış, huzurunda okumuş, beğenilmiş. O şiirleri kaydetmediğime çok pişmanım. Abdurrahman Efendi orada aşır okudu, çok güzel okudu. O zat da ona riyal verdi. Abdurrahman Efendi: "Benim ona ihtiyacım yok ama bu benim için çok değerli, saklayacağım" dedi. O zat o yaşına rağmen bizi kapıya kadar çıkıp uğurladı.

Benim, hocama ait kaydettiğim hatıralardan bazıları bunlar. Hocam kendisinden bahsedilmesinden pek hoşlanmaz.

Değerli hocam, kıymetli vaktinizi bize ayırdınız. Çok teşekkür ediyoruz. Mevlam, ilminizi artırsın.

Âmin, ben de teşekkür ediyorum.

Doç. Dr. Ahmet Efe

Âhir Zamanda, Ömrünü İslamın İzzetine Vakfeden Bir Âlim...

Mehmet EREL

*M. Emin Saraç Hocamızın Talebelerinden-
Marmara Ünv. İlahiyat Fak. Öğ. Gör.*

“İki zümre vardır ki onlar hak yolda olduğunda insanlar da hak yolda bulunur. Onlar bozulduğunda insanlar da bozulur.” buyuruyor Allah Resûlü (sav). Bu hadisi şerif çerçevesinde Asr-ı Saadetten günümüze İslam Alemine baktığımızda büyük devletler kurarak dünya siyasetinde etkin rol oynayan İslam alemi, bazen Moğol istilası ve Haçlı seferleri başta olmak üzere varlığını tehdit eden büyük işgallere maruz kalmış, taht kavgaları ve iktidar savaşları yüzünden zayıflamış ve küçük devletçiklere ayrılmıştır. Her defasında Allah’ın inayeti sayesinde küllerinden yeniden doğmayı başarabilmiştir. Tanık Bin Ziyad, Ömer Bin Abdülaziz, Selahaddin Eyyûbî, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim ve İkinci Abdulhamit gibi bilge ve cesur idareciler sayesinde Müslümanlar bugünlere sağlam bir şekilde gelmişlerdir.

Şüphesiz; ilimsiz, hikmetsiz ve alimsiz hiçbir millet hiçbir ümmet devamlılığını sağlayamaz. Bu

yüzden Kur’an-ı Kerim’den ve Resûlü Ekrem (sav) efendimizin hadis-i şeriflerinden ilham alan Müslüman alimler, içinde yaşadıkları asırda hangi ilimler varsa onları elde etmek için büyük çaba harcamış, ibadet aşkı ile fıkıh, hadis, tefsir, kelam vb. dini ilimlerin yanında felsefe, mantık, tıp, hendese, siyaset, sosyoloji, biyoloji vs. alanlarda çok değerli çalışmalara imza atmış, kıymetli eserler telif etmişlerdir. Kütüphaneler kuşkusuz bu görüşümüzü ispat eden en mühim delillerdir.

Müslüman alimler bütün bu alanlarda eser yazarken tek bir amaca hizmeti gaye edinmişlerdi. O da Allah’ın yüce dinine hizmet etmek ve İslam’a yapılan yıkıcı ve ifsad edici saldırılara karşı koymak. 19. Asrın sonlarına kadar bu gaye doğrultusunda alimlerimiz Resûlü Ekrem (sav) Efendimizin hadisi doğrultusunda hem kendilerini muhafaza etmiş hem de Müslümanları sapkın düşünce ve ideolojilerden korumayı başarmışlardır.

Ancak Tanzimat sonrası başlayan Batıcılık hastalığı hem idarecilerimize hem de ilim ve fikir adamlarına sirayet etmiş, bin yıllık örf ve ananelerimiz tahkir edildiği gibi hayat kaynağımız İslam’ın temel konuları hakkında ıslah adı altında ifsad edici görüşleri bizzat ilim adamı kisvesi altında bazı gizemli şahsiyetler ileri sürmeye başlamışlardır. Bu görüşler bir virüs gibi yayılmış, hukuk, siyaset, sosyal yaşam alanları ile sınırlı kalmamış, birinci dünya savaşında yanlış siyasi tercihlerin ve başarısızlıkların faturası adeta İslam’a kesilmiştir.

Cumhuriyetin ilanını takip eden süreçte halifelik kaldırılmış, bin yıllık hukuk düzeni terk edilerek yerine batı ülkelerinden tercüme edilen kanunlar iktibas edilmiş, asırlar boyu ilim, irfan, bilgi ve hikmet merkezleri olarak hizmet veren medreseler, tekke ve zaviyeler kapatılmış, laiklik kabul edilmiş, ilmi müktesebatımız olan kitaplarla bağımızı koparmak için bin yıllık alfabemiz Arapçadan Latinceye çevrilmiş, en önemli ibadetimiz olan namaz, Türkçe kılınmaya başlanmış; asırlardır Allah Resûlü (sav) efendimizin öğrettiği şekilde semalarımızda yankılanan ezanımız Türkçeleştirilerek ucubeye dönüştürülmüştür.

İslam dünyası paramparça olmuş, kukla devletçiklere dönüşmüştür. İdareciler maalesef bozulmuş, kendi menfaatleri için ümmetin maslahatını terk etmişlerdir. Alimlerden çoğu zulme uğramış, bazıları suçsuz yere haislere atılmış, katledilmiş, çoğu da şehirlerden köylere kaçarak kitaplarını toprağa gömmüş, sıradan bir hayatı tercih etmişlerdir.

Mehmet Emin Saraç Hocaefendiyi anlamak için yukarıda kısaca bahsettiğimiz olayları da göz önünde bulundurmak gerekir.

Hocamız tam da böyle felaketin yaşandığı dönemde Tokat’ın Erbaa ilçesi Tanoba köyünde bir ilim ailesinde dünyaya gelmiştir. Dedesi Üzeyir Efendi, ihvanları olan bir şeyh idi. Hocamızın anlattığına göre sebep-siz yere, sırf ilim ehli olduğundan tutuklanmış ve hapisten çıktıktan birkaç ay sonra vefat etmişti. Kur’an okumanın yasak olduğu Arapça alfabe ile yazılmış kitapları bulundurmanın suç sayıldığı dönemde, Emin Saraç Hocamızın babası Mustafa Efendi, bütün çocuklarını gece yarısı, herkesin uyuduğu esnada uyandırır ve onlara hafızlık dersi verirdi. Dönemin kasvetli havası ve korkusu avam olsun havas olsun insanların üzerine öyle bir çökmüştü ki gece yarısı kendi çocuklarına Kur’an ezberleten bir alim baba, hainler fark eder ve şikâyet olur korkusuyla evinin pencerelerinin perdelerini iyice kapatıyordu.

Maalesef Kurtuluş Savaşının sarıklı mücahitlerinden bazıları, yıllarca İslamî ilimleri tahsil eden alimler-

den, cami kürsülerinde vaaz eden vaizlerden bir kısmı, zamana ayak uydurmuş, çocuklarını ve çevresindekileri dini ilimleri terk edip modern ilimleri tahsile teşvik etmişlerdir. Mehmet Emin Saraç Hocamızdan işitmiştim. Civar şehirlerde ikamet eden İstanbul medreselerinde dersiamlık yapmış bir hoca ile hocamızın görüşmelerini, hocamızın babası Mustafa Efendi hiç istemezmiş. Sebebini hocamız şöyle anlatıyor: “İstanbul’a gelmeden önce babamızın istemesine rağmen, çocukluk işte, bu hocayı ziyarete gittik. Bize “Babanız geri kafalıdır. Siz ona uymayın. İstanbul’a gittiğinizde şerî ilimleri tahsil etmeyin. Onunla vakit kaybetmeyin. Riyâziyyat okuyun siz Riyâziyyat.” deyince babamın onunla neden görüşmememizi istediğini anlamıştım.”

Emin Saraç Hocamız; çok küçük yaşta İstanbul’a gelmiş, Fatih civarında oturan, şerî ilimleri tedrisi ibadet sayan ve her türlü tehlikeyi göze almaktan çekinmeyen Osmanlı medresesinde dersiamlık yapmış alimlerden, yine gizli gizli; fıkıh, hadis, tefsir, kelim

vb. şerî ilimler ile sarf, nahiv, belagat, mantık vb. alet ilimlerini tahsil etmiştir.

Hocamız; bin bir zahmetle gitmeye muvaffak olduğu Mısır’da Ezher Üniversitesi Şeriat Fakültesini Türkiye’ye hiç dönmeden tamamladı. Hocamızın ilmi hayatında üçüncü merhale sayılabilecek olan Mısır dönemi çok zahmetli, sıkıntılı bir o kadar da bereketli ve feyizli geçmiştir. Hocamız; Ezher Üniversitesindeki derslerinin yanında bugün bile ilim çevrelerinde hadis, fıkıh vb. İslamî ilimlerde dünya çapında otorite sayılan, cumhuriyetin ilanından sonra Mısır’a hicret eden Mehmet Zahid Kevseri Efendi ile Osmanlı devletinin son Şeyhülislamlarından Mustafa Sabri Efendi’nin özel ilgisine mahzar olmuş ve onlardan icazet almaya muvaffak olmuştur.

Mehmet Emin Saraç Hocaefendi, zor ve meşakkatli bir ilim tahsilinden sonra İstanbul’a dönmüş ve 1950’li yıllardan bugüne aralıksız, herhangi bir karşılık almadan, makam mevki gözetmeden, bin dört yüz

küsür yıldır ehli sünnet alimlerinin nesilden nesile aktardıkları ilmi muktesebatı kesintiye uğratmadan yeni nesillere ulaştırma sorumluluğunun altına girerek şerî ilimleri tedrise devam edegelmiştir.

İlahi kader hocamızın resmi hiçbir görev almaması yönünde tecelli etmiştir. Mısırdan döndüğü yıllarda diğer mesleklerle göre yüksek bir maaşla arşiv görevliliği işini kabul etmiş sonra: “Emin; sen, bütün bu ilimleri arşivde vakit geçirmek için mi tahsil ettin?” diyerek bu işe hiç başlamadan işi bırakmıştır. Bir kişi, iki kişi demeden şerî ilimleri okutmaya başlamış, büyük felaketler neticesi bozulan dini ve sosyal hayatı ıslah için bir büyük mücadelenin içine girmiştir.

Hocamızın ilim tedrisinde takip ettiği metod yeni değildir. Fıkıh, hadis, tefsir vb. İslami ilimlerde okutduğu kitaplar, asırlar boyu İslam dünyasının her tarafında okutulan eserlerdir. Hocamız özellikle Buhari, Müslim, Ebu Davud vb. temel hadis kitaplarını okutmayı tercih ederdi. Hocamızın tedriste takip ettiği metod ayrı bir araştırma konusudur.

Benim, hocamızla tanışmam 1990 senesine tekabül eder. İlahiyat fakültesini kazandığımda bir değerli hocamızın tavsiyesiyle ilk defa Fatih Camiinde Hocaefendi ile görüşmüştüm. İlk görüşte beni çok etkiledi. Bu zamanda şerî ilimleri tahsil etmenin öneminden ve ne büyük bir iş olduğundan bahsetmişti. Fatih Sultan Mehmet Hazretlerinden ve caminin etrafında medfun alimlerden bahsederek bir zamanlar her köşesinde ders okutulan bu mübarek camide ders okutacak kimsenin bulunmadığını: “İş başa düştü ne idelim” diyerek bizde ilim öğrenmeye ve bozulana düzeltmeye dair büyük bir iştiaak oluşturmuştu. Çok heyecanlandık. O gün Hocaefendiden o kadar etkilenmiştik ki beraber gittiğimiz arkadaşla Ümraniye’de kaldığımız yurttan eşyalarımızı alıp Hocaefendinin öğrencilere tahsis ettiği eve gelip yerleştik.

Hocaefendide, konuşmaya başladığında muhatabı etkileyen ve dinlemeye zorlayan bir tesir vardı. Kuşkusuz bunun sebebi; dünyevi karşılık beklemeden, muhatabın şahsiyetine, kimliğine, sosyal statüsüne bakmadan doğru bildiğini söylemesi olsa gerek.

“Karşılaştığı kimseleri ilim erbabındansa okumaya ve okutmaya; ticaret erbabı ise namaz kılmaya ve zekatı tam vermeye; siyasetçi ve devlet adamı ise cumhuriyetle ortadan kaldırılan dinî ve sosyal düzenin yeniden tesisine teşvik ettiğine ben defalarca şahit olmuşumdur.”

Karşılaştığı kimseleri ilim erbabındansa okumaya ve okutmaya; ticaret erbabı ise namaz kılmaya ve zekatı tam vermeye; siyasetçi ve devlet adamı ise cumhuriyetle ortadan kaldırılan dinî ve sosyal düzenin yeniden tesisine teşvik ettiğine ben defalarca şahit olmuşumdur. Kendisini ziyarete gelen üç değerli hadis alimine cami dersleri yapmalarını tavsiye etmiş, onlardan biri büyük bir camide Kadı İyaz’ın Şifa kitabını okutmaya başladığı gibi diğerleri de meşhur hadis kitaplarından birini okutmaya başlamışlardı.

Bazen başörtüsü takmayan bir kız öğrenciye: “Bak kızım arkadaşların cennete talip, ne güzel başlarını örtmüş sen de başını ört hadi bakalım” dediğine; bazen bir büfeye alışveriş için girdiğinde orada içki satıldığını görünce: “Evladım, helal kazancına niye haram karıştırıyorsun. Bak su alacaktım, almıyorum.” dediğine şahit olmuşumdur. İslam’ın sadece nazari olarak öğretilmesini değil her alanda hayata aktarılmasını gaye edindiği için sokakta yürürken rastladığı kimselere bile, çocuklarına Müslüman

M. Emin Saraç Hocamız talebeleri ile birlikte.

Soldan-Sağa: Osman Şahin, Yılmaz Fidan, Kadir Öztürk, Enbiya Serdar, Mehmet Erel, Murat Arslan, Bahaddin İslamoğlu, Mesut Tan, Murat Ustakurt

ismi koymalarını, onları imam hatip liselerine vermelerini tavsiye etmekten asla çekinmezdi.

Bütün bunların yanında Mehmet Emin Saraç Hocaefendinin en önemli yanı; yılmadan, bıkmadan devam ettirdiği ders halkaları idi. Sahn-ı Seman Medreselerinin kapatılmasından sonra bin yıllık tedris kesintiye uğramasın diye dersleri Fatih camiinde müezzinlik mahfilinde yapardı. Her gün namaz saatlerinin durumuna ve fakülte çıkış saatlerine göre iki namaz arasında derslerimizi yapardık. Bunu, cemaatle namaza alışmamız için böyle yaptığını söylerdi.

Hocamız, geçmişten tevarüs ettiğimiz ilmi müktesebatı yeni nesillere öğretmeyi bir vazife edindiğinden

ne pahasına olursa olsun derslere gelmeye talebeyi teşvik eder, derse gelemeyen arkadaşlara çok üzülürdü. Kendisi de çok önemli bir sebep yoksa kesinlikle derslere gelirdi.

Bir defasında, ilmi bir toplantı için üç dört günlüğüne Kuveyt'e gitmişti. Program bitmeden ikinci günün akşamı bizi aradı, derse geldi. Erken dönme sebebi olarak bize "ilmi programın bittiğini, sonraki günler devam edecek olan yeme içme işleri için dersleri terk etmeyi münasip görmediğini" söylemişti.

Mehmet Emin Saraç Hocamız için ilim talebesi her şeyden değerlidir. Onların yaptığı iş, her şeyden üs-

tündür. Bir defasında Fatih camiinde müezzin mahfilinde iki öğrenciye ders okuturken siyasilerden iki kişi hocamızın yanına çıkmış ve onu milletvekili aday yapmayı teklif etmişlerdi. Hocamız teklifi kabul etmeyince içlerinden biri: "Hocam burada iki talebeye ders vererek zaman kaybediyorsunuz" deyince hocamız çok kızmış: "Onlardan her biri, benim nazarımda bir devlettir" diyerek ilim talebesine bakışını ortaya koymuştur.

Mehmet Emin Saraç Hocamızın geçmiş alimlerimize, İslam'a ve bu millete hizmet etmiş devlet adamlarına olan saygısı ve sevgisi; onunla oturup konuşan herkesin vehleyi ulada anlayabileceği bir hakikattir. Osmanlı sultanlarını ve devlet adamlarını hayırla

yad eder, başta selâtin camiler olmak üzere Osmanlı eserlerine, hat yazılarına büyük hayranlık duyar, her konuşmasında onlardan saygı ile bahseder, hat yazmaya bütün talebeleri teşvik ederdi. Yurt dışına sürgüne gönderilmiş olup da maddi sıkıntı çeken bazı hanedan mensuplarına gizli gizli Ali Yakup Cenkçiler Hocaefendi ile maddi yardımda bulunurlardı.

Hocamız; müsteşriklerden etkilenecek farklı şeyler söylemeyi marifet sayan akademisyenlere çok üzülür, onların bu tavırlarını "hubbuzuhur" (kendini gösterme hastalığı) diye nitelerdi. Bu düşüncede olanlara hangi ortamda olursa olsun tepki koymayı ihmal etmezdi. "28 Şubat Öncesi İslam Gerçeği" isminde bir kitap yazılmıştı. Kitabın yazarlarından biri ile, Suudi Arabistan konsoloslukunda karşılaştığında onun elini sıkmamış ve o zata, tevbe etmenin yeterli olmayacağını aynı zamanda o habis kitaptan teberri etmesi gerektiğini açıkça ifade etmiştir.

FETÖ'nün çok aktif olduğu dönemlerde, bir gün hocamızla Fatih Camiinde imam odasında oturuyoruz. İçeri birkaç delikanlı girdi. Hocaefendiye Zaman gazetesinden geldiklerini bir konuda röportaj yapmak istediklerini söylediler. Hocamız onlara: "Bakın çocuklar, siz namaz kılan insanlarsınız. Talebeyi uluma hizmetle meşgulsünüz. O Amerika'daki adam var ya, o size hiç yakışmıyor. Atın onu başınızdan." deyince, röportaja gelen gençlerin bütün keyfi kaçtı. Hiçbir şey demeden çıkıp gittiler.

Mehmet Emin Saraç Hocamız, bütün hayatı boyunca ifsad edilen dinî ve ahlakî değerleri ihya için çalışmış, bir sanatkar gibi özenle yetiştirdiği talebeleri ile memleketimizin ilim ve maarif hayatına katkı sağlamış bir alimdir.

Mehmet Emin Saraç Hocaefendi için söylenecek en güzel söz Rasûlü Ekrem (sav) Efendimizin şu mübarek hadisi şerifidir: "İslam garip bir halde başlamıştır. Tekrar o garip haline geri dönecektir. İnsanların bozduğunu düzelten gariplere ne mutlu!"

Hocamız: "Müslüman, mütebessim biri olarak hatıra gelmelidir." derdi. Hocamız, biz talebelerinin hafızalarında, daima mütebessim bir yüz ifadesiyle hatırlanacaktır.

EMİN SARAÇ HOCAMIZIN YEĞENİ AYŞE SOLMAZ HANİMEFENDİNİN; (MERHUM OSMAN SARAÇ'IN KIZI) AMCALARI EMİN SARAÇ HOCAMIZLA YAPTIKLARI RÖPORTAJ

RÖPORTAJ: AYŞE SOLMAZ

Sevgili amcamız... Allah ömrüne bereket versin, biz onu amca sıfatından ziyade hoca sıfatı ile bildik. Yetiştirdiği, iki binden fazla talebenin tamamına yakını hoca olan amcamız bu özelliği ile hocaların hocasıdır. Aldığı aile terbiyesine uygun yaşantısı ile günlük hayatın zifiri karanlıklarında o, İslam'ın bir deniz feneridir. Yoğun ilmi gündemine rağmen ibadet hayatında da çok gayretlidir, ziyaretine gelenlere Kuran okumanın verdiği maddi manevi hazzı tavsiye eder.

Allah-ü Teala, dini mübin-i İslam'a ihlasla yardım edenlere, daha bu dünyada ikram etmeye başlıyor, onları aziz kılıyor insanlar nezdinde. Ben bunu amcamdan, hayatını anlatmasını istediğimde, daha iyi anladım. Hayatındaki şu dönemeç noktası, bize ne güzel ışık tutuyor: Mısır'da Ezher Üniversitesini bitirdikten sonra kendisine evkaf müdürlüğünden bir teklif geliyor. Kalkıyor Ankara'ya gidiyor.

AYŞE SOLMAZ: Amcacığım, Diyanette görev alma olayınızdan bahseder misiniz?

M. EMİN SARAÇ: “Bizi götürdüler, birkaç belge gösterdiler, gazete okur gibi okudum. Hemen, mucibi neyse yapılınsın dediler, yani beni işe alacaklar. İçim çok fena daraldı. İkinci namazı için Hacı Bayram Camiine gidiyorum. Orada Niksar'dan Bedrettin Bey'le karşılaştım. Hacca gideceklerini söyleyip kendilerine refakat etmemi istediler. Ben de “Tabi giderim, hem de seve seve giderim” dedim. Zaten içim daralmıştı o ara. Allah'ın işine bak ki Ankara'ya gelirken pasaportumu yanımda getirmişim. Allah'ın işi işte! “Bu akşam yola çıkıyoruz” dediler. Şimdi nasıl olacak, diye düşünmeye başladım. Diyanet'e gittim. “Efendim, bana evkaftan vazife verdiler ama benim önüme hac çıktı. Ben, hacçı tercih edeceğim” dedim. Başladılar bana vazifeyi övmeye. Yok efendim bizden şu kadar fazla maaş alacaksınız, şöyle çalışacaksınız... falan. Bana maaşı övüyorlar. Söz epey uzadıktan sonra onlardan biri dedi ki: “Bu genç kendisini başka bir yola teksif etmiş. Ne güzel bir tercih. Hem rızık kapısı bin tanedir, hac kapısı bir tanedir.” Hacda gerek efendimizin huzurunda gerek Arafat'ta dedim ki: “Ya Rabbi, bana hükümet vazifelerinden uzak, hayırlı ilim yolunda hizmet etmeyi nasip eyle” Bu duam, demek ki geri çevrilmedi. Tabii Allah-ü Teala bana nice rızık kapıları açtı. Ben bu ilim yolunda kalmaya azmettim, sabrettim, bugüne geldik. Ne mutlu bize ki Cenabı Hak bize, belki de makam ve mevkiyi elimizin tersiyle itmemiz hürmetine, ilme adanmış bir ömür nasip etti. Rabbimizin inayeti ile, biz istememize rağmen, ismimiz; okullara, kültür merkezlerine, yurtlara verildi.

AYŞE SOLMAZ: Hocam, sizin adınıza yapılan M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

M. EMİN SARAÇ: Orası, örnek olacak bir mekteptir. Ne zaman oraya gitsem, bu okuldaki istikamete ve güzel hallere hayran oluyorum. Okulumuzu, her şeyiyle takdir ediyorum. Benim ismimin bu okula verilmesinden dolayı böyle düşünüyor değilim, riyadan Allah'a sığınırım.

AYŞE SOLMAZ: Okulda, şunlar da olsa iyi olur, diyeceğiniz bir şey var mı?

M. EMİN SARAÇ: Okulumuz, diğer okullara örnek olacak bir okuldur.

AYŞE SOLMAZ: M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesinde, hafızlık çalışması da yapılıyor. Eskiden sadece imam hatip okullarında mesleki dersler okunuyordu. Şimdi bütün okullarda Kuran, Siyer, Temel Dini Bilgiler gibi dersler var. Bu konularda neler düşünüyorsunuz?

M. EMİN SARAÇ: Ben şunu görüyorum ki Rasulullah Efendimize Allah-u Teala, kıyamete kadar olacak şeyleri göstermiştir. O gösterdiği şeylerden birisi de; hadisi şerifte belirtildiğine göre Ümmet-i Muhammed'in hükmü, her yere ulaşacaktır. İşte bunu da bu okullar gerçekleştirecektir. Allah'ın izniyle, bu tarz okullarımız, Rasulullah'ın razı olduğu kurumlardır.

AYŞE SOLMAZ: Malumunuz olduğu üzere Fetö okullarına 15 Temmuz'dan sonra el konmuştu. Bir tanıdığımın eşi, Sudan'daki okula Maarif Vakfı aracılığı ile hoca olarak gitti. Ne güzel değil mi? Buradan Afrika'ya, ilim öğretmek için gidiliyor.

M. EMİN SARAÇ: Evet, Ümmet-i Muhammed, dünyaya hakim olacak inşallah. Ben Kuran-ı kerim okudukça, her okumamda farklı farklı şeyler anlıyorum. Kuran'ımız mucize bir kitaptır. Kuran'ın nuru dünyayı aydınlatacak inşallah.

AYŞE SOLMAZ: Hocam, küçük kızımı da hafızlık kursuna yazdırdım.

M. EMİN SARAÇ: (sevinçle ellerini çırpır) Maşallah maşallah, ismi neydi kızımızın?

AYŞE SOLMAZ: “Amine Berra” Hocam.

M. EMİN SARAÇ: Maşallah, gözlerinden öperim onun.

AYŞE SOLMAZ: Hocam, şimdiki gençliğin Kuran'la arasına internet ve teknoloji girdi. Akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar... Şimdiki çocukları anne/babaları eğitmiyor, internet eğitiyor. Çocuklarımızın, Allah'ın kitabını daha çok sevmeleri için dua edin hocam.

M. EMİN SARAÇ: Amin, inşallah... Mevla'm, gençlerimizi ahir zamanın fitnelerinden muhafaza eylesin.

Benim çocukluğumda İslamiyet'in üzerinde kara bulutlar vardı. Sıkıntılı zamanlardı. Şimdi hamdolsun, aydınlık geldi. Mütedeyyin insanlarımız, devlet kademelerinde söz sahibi olmaya başladılar. Allah-u Teala kapıları açtı. Allah'ın yardımıyla, İslam aleminde ve dünyada, örnek bir ülke olma yolunda ilerliyoruz.

AYŞE SOLMAZ: Hocam, şimdi bu Zeytin Dalı Harekati başladı. Allah askerimizin yardımcısı olsun. Askerlerimize dua edin inşallah.

M. EMİN SARAÇ: İnşallah inşallah... Dualarımız, askerlerimizle... Mevlam, bütün askerlerimizi küffarın kurşunundan muhafaza eylesin, yardımcıları olsun.

AYŞE SOLMAZ: M. Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerine son sözünüz nedir hocam?

M. EMİN SARAÇ: Allah onları hak yoldan ayırmasın. Hak yolda devam etmeyi müyesser etsin. Hayatlarında güzel başarılarla erişmeleri için dua ediyorum. Hepsini, tebrik ve takdir ediyorum. Şerefli bir İslam

milletini küfür devletleri harben yenemedikleri için dinsiz, fıkirsiz hale getirdiler. Bu kötü gidişatın tersine dönmesinin ilk adımı imam hatip okullarının açılmasıyla atıldı. İmam hatipli kardeşlerimiz, peygamber yolunun şerefine nail olmaya gayret etsinler. İbadetlerinde kusur göstermesinler. Kuran'ı güzel ve devamlı surette okusunlar. Bu gibi güzel işlere başka kardeşlerini de davet etsinler çünkü hakiki Müslüman, kendisi için sevdiğini mümin kardeşi için de sevmelidir. Biz mücerret diploma sahibi olmak için değil; ehliyet sahibi olmak için kendimizi yetiştirelim. Unutmayalım; talebe, kulağından önce gözüyle alır. Gördüğünü de duyarsa, ona kıymet verir, onunla amel eder.

AYŞE SOLMAZ: Hocam, bu mübarek Cuma saatinde Allah'ım dualarınızı kabul eylesin inşallah. Mevlam ömrünüze, ilminize bereket ihsan eylesin.

M. EMİN SARAÇ: Amin...

"BENİ GÖMMİYİN"

6 yaşındaki Yemenli Ferit Şevki, evi bombalandıktan sonra hastaneye kaldırıldı. Doktorlara "Beni gömmeyin!" diye feryat etti.

3 günlük yaşam mücadelesini kazanamadı.

Ferit öldü ve Ferit'i gömdüler.

Ferit Şevki'nin hayatta kalmayı başarabilen arkadaşlarından binlercesi açlık sebebiyle öldü.

Ferit Şevkiler ölmesin diye, Yemen'e acil yardım.

**ACİL YARDIM
PAKETİ 100₺**

İLİM YAYMA CEMİYETİ EMİN SARAÇ ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

İstanbul'dan ve yurdumuzun dört bir yanından eğitim için ailelerinden ayrılarak okulumuza gelen erkek öğrencilerimizin, eğitimlerinin aile sıcaklığında, güvenli ve huzurlu bir ortamda geçmesi için İlim Yayma Cemiyeti Başakşehir Mehmet Emin Saraç Öğrenci Yurdu geleceğimizin teminatı olan öğrencilerimizin hizmetindedir. İlim Yayma Cemiyeti ailesi olarak amacımız,

öğrencilerimize rahat ve huzurlu bir ortam sağlayarak, onlara ileride muhabbet ve özlemle hatırlayacakları mutlu bir öğrenci hayatı yaşatmaktır. 240 kişilik yatılı kapasitesi olan yurdumuzda, odalarımız 3'er kişiliktir. Odalarımız, bazalı yatak, ders çalışma masası, gardrop, lavabo, duş ve tuvaletten oluşmaktadır.

VERDİĞİMİZ HİZMETLER

Arapça ve Kuran-ı Kerim Eğitimi
Kahvaltı ve Yemek Hizmeti
7/24 Sıcak Su
İnternet Bağlantısı
Biz Bize Geceleri

Şehir Dışı Eğitim Kampları
Üniversite Hazırlık Kursu
Çok Amaçlı Salonlar
Spor Salonu
Rehberlik Hizmetleri

Sportif Faaliyetler - Tiyatro
Dinlenme Odaları
Çamaşırhane
Güvenlik

